

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av passlagen och av vissa andra lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I passlagen föreslås sådana ändringar i lagstiftningen som införandet av fingeravtryck i pass förutsätter. Dessutom föreslås ändringar i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, utlänningslagen och lagen om utlänningsregistret. Avsikten är att föreskriva bl.a. om passets tekniska del, tagande, avläsning och registrering av fingeravtryck samt användning, utlämnande och skydd av fingeravtrycksuppgifter. I propositionen föreslås dessutom att hittegodslagen ska ändras.

Det är fråga om ibruktagandet av det andra biometriska kännetecknet i Finlands nationella pass och övriga resedokument. Det första biometriska kännetecknet, en digital ansiktsbild, infördes i Finland år 2006 genom passlagen, och därefter har i pass ingått också en maskinläsbar teknisk del, dvs. ett chip. I rådets förordning om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna förutsätts att biometriska kännetecken ska införas i pass.

Fingeravtryck av den som ansöker om pass ska i enlighet med rådets förordning införas i pass och andra resedokument som innehåller ett chip. Förutom i vanliga personliga pass ska fingeravtryck införas även i diplomatpass och tjänstepass samt i de resedokument som utfärdas för utlännings-, dvs. i främlingspass och i resedokument för flykting. Fingeravtryck som lagrats på passets chip får avläsas enbart av den myndighet som utfärdar passet och av polis- och gränskontrollmyndigheter när det är nödvändigt för att identifiera en person eller verifiera att ett dokument är äkta, inom processer som har att göra med passansökan och konstaterande av rätten att resa. Polisen ska dessutom ha rätt att avläsa fingeravtryck i passets chip alltid när polisen enligt lagen har rätt att kontrollera en persons identitet.

Fingeravtryck ska också tas av den som ansöker om ett sådant pass eller resedokument som inte innehåller något chip, dvs. tillfälligt pass, tillfälligt främlingspass eller sjömanspass. Fingeravtryck av den som ansöker om vanligt pass, tillfälligt pass, diplomat- och tjänstepass eller sjömanspass ska registreras i polisens informationssystem för förvaltningsärenden. På motsvarande sätt ska fingeravtryck av den som ansöker om främlingspass, tillfälligt främlingspass eller resedokument för flykting registreras i det utlänningsregister som förs av Migrationsverket.

I propositionen föreslås att registrerade fingeravtrycksuppgifter av den som ansöker om pass ska få användas för fastställande av en persons identitet när behovet har att göra med identifiering av sökanden i samband med passansökan eller identifiering av passinnehavaren i situationer där myndigheten i anknytning till personens rese rätt, utresa, och inresa har rätt att kontrollera personens identitet och det uppvisade dokumentets äkthet. Fingeravtryck som tagits av sökanden och registrerats får användas också för tillverkning av det ansökta dokumentet. Dessutom föreslås att polisen ska ha en mera långtgående rätt att använda fingeravtrycksuppgifter för utredning av identitet också för sådan annan utredning av identitet som ingår polisens arbetsuppgifter. Registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass kan användas t.ex. för identifiering av avlidna eller okända offer eller för utredning av en persons identitet vid exempelvis förhör.

Det föreslås att passlagens läslighet ska förbättras genom några strukturella ändringar som gäller bl.a. passets tekniska del och de biometriska kännetecknen. Dessutom föreslås vissa mindre ändringar i passlagen.

Lagarna föreslås träda i kraft våren 2009.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÄGE	6
2.1 Lagstiftning och praxis	6
Ansökan om och utfärdande av pass	6
Identifiering av den som ansöker om pass	7
Passets tekniska del	8
Skydd av uppgifterna i passets tekniska del	8
Passregister	9
Diplomat- och tjänstepassregister	9
Utlänningsregistret	10
Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper hos personer som är införda i passregistret	10
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	10
Allmänt	10
Fingeravtryck i pass och registrering av avtryck i en databas i de övriga EU- länderna	12
2.3 Bedömning av nuläget	14
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	18
3.1 Målsättning	18
3.2 Alternativa tillvägagångssätt	20
3.3 De viktigaste förslagen	27
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	29
4.1 Ekonomiska konsekvenser	29
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	32
4.3 Miljökonsekvenser	33
4.4 Konsekvenser för medborgarna	33
4.5 Övriga samhällsliga konsekvenser	35
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	36
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	36
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	36
DETALJMOTIVERING	39
1 Lagförslag	39
1.1 Passlag	39
1.2 Lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	61
1.3 Utlänningslag	73
1.4 Lag om utlänningsregistret	75
1.5 Hittegodslag	78
2 Närmare bestämmelser och föreskrifter	78
3 Ikraftträdande	78
4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	78
LAGFÖRSLAG	82
1. Lag om ändring av passlagen	82

2. Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	87
3. Lag om ändring av utlänningslagen	90
4. Lag om ändring av lagen om utlänningsregistret	91
5. Lag om ändring av hittegodslagen	93
BILAGA	94
PARALLELLTEXT	94
1. Lag om ändring av passlagen	94
2. Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	106
3. Lag om ändring av utlänningslagen	112
4. Lag om ändring av lagen om utlänningsregistret	115
5. Lag om ändring av hittegodslagen	118

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Europeiska unionens råd antog i december 2004 förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (EU:s passförordning). I förordningen förutsätts att medlemsstaterna inom utsatt tid ska införa ansiktsbild och fingeravtryck i de resedokument som de utfärdar. Pass och andra resedokument som medlemsstaterna utfärdar ska ha en teknisk del, ett chip, där innehavarens ansiktsbild och fingeravtryck lagras i form av biometriska kännetecken. Syftet med de biometriska kännetecken som införs i pass är att göra resedokument säkrare och skapa en mera tillförlitlig koppling mellan passet eller resedokumentet och dess innehavare.

Tidsfristerna för de åtgärder som avses i förordningen är bundna till de tekniska specifikationer som antagits av kommissionen. Medlemsstaterna ska tillämpa EU:s passförordning stegvis. Förordningen ska i fråga om ansiktsbilder tillämpas senast 18 månader efter antagandet av de tekniska specifikationerna för ansiktsbilder. I fråga om fingeravtryck ska förordningen tillämpas 36 månader efter antagandet av de tekniska specifikationerna för fingeravtryck. De tekniska specifikationerna för ansiktsbilder antogs den 28 februari 2005. Riksdagen godkände den 19 juni 2006 passlagen (671/2006), genom vilken det i finska pass infördes ett chip där passinnehavarens ansiktsbild lagras. Ett chip som avses i EU:s passförordning infördes förutom i personliga pass också i diplomatpass och tjänstepass samt i resedokument som utfärdas för utlänningar, dvs. i främlingspass och resedokument för flykting.

De tekniska specifikationerna för fingeravtryck antogs den 28 juni 2006. Genom denna proposition föreslås fingeravtryck bli införda i pass som innehåller ett chip i enlighet med EU:s passförordning. I EU:s passförordning förutsätts att medlemsstaterna ska genomföra

nödvändiga ändringar för att fingeravtryck ska kunna tas i bruk senast den 28 juni 2009.

Med biometriska kännetecken avses sådana fysiska eller beteendemässiga egenskaper hos en person som är tillräckligt individuella för att personen i fråga ska kunna identifieras med hjälp av dem. Fysiska egenskaper är t.ex. ansiktsdragen, fingeravtrycken samt ögats iris och näthinna. Beteendemässiga egenskaper är t.ex. personens signatur och tal. Till biometrins innersta väsen hör att en identifiering aldrig kan anses vara fullständig. Ofullständigheten när det gäller biometrisk identifiering beror till största delen på förändringar i de omgivande omständigheterna. Om exempelvis belysningen är dålig, är det svårt att skapa en noggrann jämförelsebild av ansiktet. Dessutom påverkas systemets användarsäkerhet av tillfälliga förändringar i användarens kropp, såsom viktuppgång eller sådana skador på fingertopparna som föranleds av små olyckor eller slitage. Särskild uppmärksamhet måste också fästas vid det slutliga säkerställandet av att identifieringen lyckats.

Även om den ansiktsidentifiering som redan används är relativt tillförlitlig, förlorar den i noggrannhet mot de flesta andra biometriska identifieringsmetoder, såsom fingeravtryck. Identifiering med hjälp av fingeravtryck är den äldsta och mest utbredda metoden för biometrisk identifiering, och därför har metoden utvecklats till en hög nivå när det gäller tillförlitlighet och noggrannhet. Svagheter med fingeravtrycksidentifieringen kan emellertid vara de negativa associationer som metoden väcker t.ex. på grund av att fingeravtrycksidentifiering lätt kopplas samman med identifiering av kriminella. En svaghet med fingeravtrycksmetoden har också varit möjligheten att lura systemet med förfalskade fingeravtryck. Det blir fingeravtryck överallt. Det är fullt möjligt att kopiera fingeravtryck t.ex. från ett dricksglas. Det kopierade avtrycket kan flyttas t.ex. till en silikonplastfolie som limmas på det egna fingret. En förfalskning är möjlig men i praktiken

dock mycket svår att genomföra. Dessutom har de mikrokretsar som används för att avläsa fingeravtryck utvecklats så att de ska kunna känna igen sådana förfalskningsförsök. När biometrisk identifiering, t.ex. fingeravtrycksidentifiering införs bör särskild uppmärksamhet fästas vid att identifieringen är tillförlitlig.

Biometrisk identifiering kan användas för verifiering, dvs. för att styrka att en person är den som han eller hon utger sig för att vara. Vid verifiering görs jämförelsen (1-mot-1-jämförelse) t.ex. mot fingeravtryck på chipet i det pass som innehavaren visar upp. Jämförelsen görs inte mot någon annan person. Biometrisk identifiering kan också användas vid en sådan identifiering (1-mot-n-jämförelse), där det utreds vem en person är. Ett fingeravtryck som tagits av personen i fråga jämförs då t.ex. mot alla fingeravtryck som finns i datalagret. Personen kan då identifieras också utan att han eller hon har påstått någonting om sin identitet.

Det är av största vikt att en person som ansöker om pass identifieras korrekt, eftersom det senare är mycket svårt att upptäcka och korrigera ett fel. En jämförelse där personens avtryck jämförs enbart mot det avtryck som lagrats på chipet (1-mot-1-jämförelse), möjliggör inte eliminering av dubbla identiteter. Det enda sättet att säkerställa att en person som ansöker om pass inte har resehandlingar med flera olika identiteter och att det med sökandens uppgifter utfärdade pass för endast en person, är att jämföra sökandens fingeravtryck med fingeravtryck som registrerats i databasen (1-mot-n-jämförelse).

Kommissionen har i sitt förslag till EU:s passförordning föreslagit att för att skapa en verkligt hållbar säkerhet kunde man på längre sikt inrätta ett europeiskt register för utfärdade pass (och eventuellt andra resehandlingar) (KOM(2004) 116 slutlig).

Enligt kommissionens förslag skulle detta register endast innehålla fingeravtryck och resehandlingens nummer. Några andra personuppgifter skulle inte vara aktuella, eftersom användningen skulle vara begränsad till gränskontroller för att fastställa huruvida resehandlingen i fråga verkligen har utfärdats till den person som står i avsikt att passera gränsen. En sådan åtgärd behöver emellertid

också enligt kommissionen ytterligare utvärdering för att bedöma de tekniska och rättsliga implikationerna och förhållandet mellan kostnad och nytta, särskilt jämfört med de nationella passregister som för närvarande håller på att utvecklas i vissa medlemsstater. Slutligen är det av största vikt att undersöka hur ett sådant europeiskt register skulle inverka på EU-medborgarnas grundläggande rättigheter, i synnerhet rätten till skydd av personuppgifter. Förslaget har inte ännu framskridit i Europeiska unionen.

Vid behandlingen av statsrådets skrivelse angående kommissionens förslag till EU:s passförordning (U 26/2004 rd) ansåg förvaltningsutskottet att inrättandet av registret kan anses vara motiverat med tanke på både den inre säkerheten och resesäkerheten (FvUU 13/2004 rd). Det exakta syftet med ett sådant register bör dock anges på förhand och samtidigt bör man se till att rätten till skydd av personuppgifter är ändamålsenligt organiserad. Dessutom är det befogat att tillsätta ett särskilt och oberoende tillsynsorgan som består av myndigheter för dataskydd.

En biometrisk egenskap som lämpar sig för identifiering är en bestående, oföränderlig och oåterkallelig del av individen. För att man ska kunna garantera integriteten för den person vars biometriska egenskaper registreras eller behandlas ställs det särskilda krav på datasäkerheten. Man kan sträva efter att minska risken bl.a. genom tillräckligt effektiva datasäkerhetslösningar. När det gäller datasäkerhet i anslutning till biometrisk identifiering är det emellertid bra att komma ihåg att det å ena sidan är fråga om att garantera datasäkerheten vid biometrisk identifiering och för lagringsmediet, t.ex. passets chip eller registret. Å andra sidan skapar både den biometriska identifieringen och registreringen av biometrisk information redan i sig datasäkerhet och skydd för personens identitet.

Om användningen av databaserna inte regleras noggrant, möjliggörs användning av fingeravtryck i strid mot databasens ursprungliga ändamål. Bestämmelser om korsvis användning av databaser för användning av fingeravtryck i andra tillämpningar ska utfärdas genom lag. När en databas som innehåller fingeravtryck skapas, används och

skyddas mot missbruk måste särskild prövning och omsorgsfullhet iakttas.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Bestämmelser om finska medborgares rätt att resa ut ur landet och komma in i landet finns i passlagen. Passlagen innehåller bestämmelser om bland annat ansökan om och utfärdande av nationella pass och indragning och omhändertagande av pass. På registrering av uppgifter som gäller pass tillämpas som speciallag lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). Bestämmelser om främlingspass och resedokument för flykting som utfärdas för utlänningar finns i utlänningslagen (301/2004). I fråga om registrering av uppgifter i dessa handlingar gäller vad som föreskrivs i lagen om utlänningsregistret (1270/1997).

År 2007 utfärdades det sammanlagt ca 400 000 vanliga pass, vilket motsvarar väl det antal personliga pass som i allmänhet utfärdas per år. Under 13 000 av dessa pass utfärdades vid beskickningarna. Det utfärdades över 2 100 åländska pass. Sammanlagt ca 8 400 tillfälliga pass utfärdades och av dessa var andelen tillfälliga främlingspass färre än tio. Det utfärdades ca 5 700 främlingspass och resedokument för flykting 2007 och av dessa var antalet nya främlingspass och resedokument för flykting som utfärdades av polisen något färre än de främlingspass och resedokument för flykting som utfärdades av Migrationsverket. Utrikesministeriet utfärdade 2007 närmare 1 600 tjänstepass eller diplomatpass. De flesta av dessa var diplomatpass. Det utfärdades över 470 sjömanspass och färre än tio av dem utfärdades vid beskickningar utomlands.

Ansökan om och utfärdande av pass

Ansökan om pass ska göras skriftligen och till ansökan ska det fogas en ansiktsbild av sökanden på vilken sökanden utan svårighet kan kännas igen. Sökanden ska personligen lämna in passansökan till polisinrättningen i ett härad. Det är också möjligt att lämna in

ansökan till rörliga polisen om det är fråga om pass som utfärdas på Helsingfors-Vanda flygplats. Pass utfärdas av polisinrättningen i ett härad eller rörliga polisen på Helsingfors Vanda flygplats. För finländare som befinner sig utomlands utfärdas pass av en sådan finsk beskickning som avses i 10 § 2 mom. i passlagen. Diplommatpass och tjänstepass utfärdas av utrikesministeriet, hos vilket skriftlig ansökan om diplomatpass och tjänstepass även görs. Migrationsverket utfärdar främlingspass och resedokument för flykting för utlänningar som befinner sig i Finland. De finska beskickningarna utfärdar främlingspass för utlänningar som befinner sig utomlands. Polisinrättningen i ett härad beslutar om utfärdande av nytt främlingspass eller resedokument för flykting när sökanden kan visa upp ett gällande främlingspass eller resedokument för flykting.

Ett färdigt pass får också avhämtas av en person som befullmäktigats av den som ansöker om pass. På sökandens begäran får ett färdigt pass också sändas per post. Enligt 4 § i statsrådets förordning om pass (705/2006) ska rekommenderad brevförändelse eller något motsvarande tillförlitligt försändelse-sätt användas när ett färdigt pass sänds per post. På så sätt kan man följa postgången. Av uppgifterna i systemet för identitetskort och pass framgår det att det till exempel under perioden augusti 2006 till december 2007 hade förts in uppgifter i systemet om sammanlagt 51 pass som försvunnit i posten. Under samma tid hade inga pass som sänts som rekommenderade brevförändelser från polisinrättningen till kunden försvunnit. Passen hade försvunnit antingen i trafiken mellan passtillverkaren och polisinrättningen eller i samband med att en finsk beskickning hade skickat ett pass till en kund och ett utländskt postverk hade ansvarat för försändelsen. En stor del av de pass som anmäls som försvunna i posten återfinns senare. Om ett pass försvinner i posten ska sökanden anmäla det till den myndighet som utfärdat passet för att få ett nytt pass. Sökanden har rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass i stället för det som försvunnit i posten. När ett pass anmäls som försvunnet dras det in. Om ett pass försvinner eller blir stulet registreras en anmälan om brott i informationssystemet för polisären-

den, där passet blir efterlyst i form av en efterlysning av egendom. Ett försvunnet eller stulet resedokument blir också efterlyst i Schengens informationssystem (SIS, Schengen Information System), som används inom Schengenområdet.

Pass som avses i passlagen är vanliga pass, åländska pass, tillfälliga vanliga pass och tillfälliga åländska pass. Bestämmelserna i passlagen tillämpas även på diplomatpass och tjänstepass som utfärdas av utrikesministeriet. Också för sökande, utfärdande, indragning och tillvaratagande av sjömanspass gäller passlagens bestämmelser om sökande, utfärdande, indragning och tillvaratagande av pass. För utläningar kan främlingspass, tillfälligt främlingspass eller resedokument för flykting utfärdas som handling som styrker rätten att resa och identiteten i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. i utlänningslagen.

Identifiering av den som ansöker om pass

Vid ansökan om pass ska sökanden som identifieringshandling uppvisa en giltig, av polisen utfärdad handling varav identiteten framgår. Om sökanden inte kan uppvisa en identifieringshandling utför polisen identifieringen. Enligt 9 § i passlagen ska identifieringen av den som ansöker om pass ske på ett tillförlitligt sätt. Bestämmelser om identitetshandlingar som utfärdas av polisen och som godkänns som identifieringshandling vid ansökan om identitetskort och pass finns i statsrådets förordning om identitetshandlingar som utfärdas av polisen (707/2006).

Polisen identifierar sökanden i samband med passansökan. Passsökanden ska uppvisa pass eller identitetskort som handling genom vilken han eller hon kan identifieras när ansökan lämnas in. Om sökanden inte kan visa upp någon sådan handling eller om han eller hon inte kan identifieras genom den handling som visas upp, kan sökanden också identifieras genom någon annan handling som visar sökandens identitet. Om en bild till exempel är gammal eller om det är svårt att identifiera en person, till exempel på grund av att ett helskägg har rakats bort, identifieras personen genom att man gör förfrågningar i de register som polisen har till sitt förfogande och använder de uppgifter kunden ger om sig

själv. Detta förfarande pågår fram till dess att identiteten är fastställd.

Om sökanden inte kan uppvisa någon identitetshandling försöker man identifiera personen genom ett så kallat särskilt identifieringsförfarande. Detta sker i regel i ett rum som är avskilt från kundbetjäningen och där mera tid används för identifieringen och de register som polisen har till sitt förfogande granskas mera grundligt. Vårdnadshavare kan dessutom intyga minderåriga sökandes identitet genom att visa upp sitt eget pass eller identitetskort, om de själva kan identifieras utan svårighet. Det särskilda identifieringsförfarandet tar uppskattningsvis ca 5–20 minuter beroende på vilka uppgifter om sökanden som finns i de register polisen har till sitt förfogande.

Identifieringen av personer som ansöker om pass vid de finska beskickningarna utomlands följer den inhemska polisens formulär för identifiering. Ett viktigt undantag är dock att utländska identitetsbevis och pass godkänns. Beskickningarna kan för fastställandet av sökandens identitet också godkänna officiella handlingar med fotografi som utfärdats av utländska myndigheter, om sökanden inte kan uppvisa någon handling som utfärdats av en finsk myndighet. Ett annat särdrag med pass som utfärdas vid beskickningarna är att den som ansöker om pass ofta är en person som inte är född i Finland och som inte har bostad i Finland, och därför finns det knappast uppgifter om honom eller henne i det finska befolkningsdatasystemet.

I samband med att polisen tar emot ansökan om främlingspass eller resedokument för flykting identifieras sökanden av polisen. Migrationsverket fattar det slutliga beslutet om vilken anteckning om identiteten som ska göras i handlingen i samband med sitt beslut om utfärdande av handlingen i fråga. Sökandens identitet kan också kontrolleras via en samtidig uppehållstillståndsprocess. Uppgifterna i befolkningsdatasystemet om dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting är inte lika täckande som uppgifterna om dem som ansöker om finländskt pass. Enligt gällande lag kan det även antecknas i främlingspass och resedokument för flykting att innehavarens identitet inte har kunnat fastställas på ett tillförlitligt sätt och

då grundar sig personuppgifterna till exempel endast på det som sökanden själv uppgett. Om en utlänning minst de senaste 10 åren har använt den identitet som framgår av befolkningsdatasystemet kan hans eller hennes identitet enligt 6 § i medborgarskapslagen (359/2003) anses utredd och personen kan beviljas finskt medborgarskap.

Passets tekniska del

I passen har det från det att passlagen trädde i kraft i augusti 2006 ingått en teknisk del, ett chip, på vilket det registreras en bild av innehavarens ansikte som biometriskt kännetecken. I inrikesministeriets förordning om passfotografier (708/2006) fastställs bland annat fotografiets storlek och ansiktets proportioner och ställs det krav på bland annat hållning, ansiktsuttryck och kläder samt bakgrund och belysning. Det finns inga uttryckliga bestämmelser om passets chip och uppgifterna på chipet i gällande lag. Förutom en digital ansiktsbild lagras för närvarande även alla uppgifter som finns i passets maskinläsbara del på chipet. Sådana uppgifter är passökandens efternamn, förnamn, kön, personbeteckning, födelsedatum och nationalitetsbeteckning samt passets sista giltighetsdag och handlingens nummer. På chipet lagras också uppgifter för säkerställande av äktheten och integriteten hos uppgifterna på chipet, det vill säga en elektronisk signatur för datainnehållet på chipet och motsvarande certifikat för signeringen som används för att bekräfta signeringens äkthet.

Chippet finns i centraliserat tillverkade pass, det vill säga vanliga pass, åländska pass, diplomatpass, tjänstepass, främlingspass och resedokument för flykting. Det finns inget chip i tillfälliga pass och tillfälliga resedokument, eftersom EU:s passförordning enligt artikel 1.3 i förordningen inte tillämpas på dessa. För säkerhetsdetaljer och biometriskt kännetecken i pass, främlingspass och resedokument för flykting gäller vad som bestäms i EU:s passförordning. På pärmen till pass, främlingspass och resedokument för flykting med biometriskt kännetecken finns en symbol som anger att handlingen är försedd med ett chip. Certifikat för säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgif-

terna på handlingens chip utfärdas av Befolkningsregistercentralen.

Skydd av uppgifterna i passets tekniska del

En bestämmelse om skydd av uppgifterna i passets tekniska del fogades till passlagen när chippen togs i bruk i passen. Även till utlänningslagen fogades det i detta sammanhang en bestämmelse om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper när det gäller chip som ingår i främlingspass och resedokument för flykting.

På chipet lagras endast sådana personuppgifter som också är visuellt synliga på passhandlingens. Som exempel kan nämnas ansiktsbilden. När ett pass utfärdas ansvarar den utfärdande myndigheten för att uppgifterna i passets maskinläsbara tekniska del stämmer överens med motsvarande uppgifter som är visuellt synliga i passet. Inrikesministeriet, som beslutar om modellen på passet och andra frågor som gäller tillverkningen av passet, ska i synnerhet ansvara för skyddet av uppgifterna i passets maskinläsbara tekniska del. Inrikesministeriet svarar också för informations säkerheten när det gäller en tredje part som på uppdrag av ministeriet helt eller delvis registrerar uppgifter i passets maskinläsbara tekniska del. Ansvaret har samma omfattning som när åtgärderna vidtas utan en tredje part.

När det gäller skyddet av uppgifter på chip har man fäst särskild uppmärksamhet vid att de system, maskinvaror och programvaror som används ska vara tillräckligt säkra och tillförlitliga och skyddade mot ändringar och förfalskning. Uppmärksamhet ska också fästas vid att biometriskt uppgifter och de data-system som används vid registreringen och behandlingen av uppgifterna endast ska kunna användas av behöriga personer. Uppgifterna på chipet skyddas mot obehörig läsning så att de endast kan läsas efter avläsning av ett fält för optisk maskinläsning. Detta förhindrar att uppgifterna på chipet blir lästa utan passinnehavarens vetskap och utan att han eller hon har överlämnat passet för läsning.

När det gäller diplomatpass, tjänstepass och pass som utfärdas av beskickningar ut-

omlands ansvarar utrikesministeriet enligt 30 § 3 mom. i passlagen för skyddet av passets maskinläsbara uppgifter. För skyddet av uppgifterna i den tekniska delen i främlingspass och resedokument för flykting ansvarar den registeransvarige, tillståndsmyndigheten och handläggaren i enlighet med bestämmelserna i 202 a § i utlänningslagen.

Passregister

Polisen för register över pass och de uppgifter som antecknats och registrerats i dem. Passregistret enligt 29 § i passlagen är en del av det informationssystem för polisens förvaltningsärenden som avses i 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. På passregistret tillämpas bestämmelserna i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Denna lag innehåller bestämmelser om automatisk behandling av personuppgifter som behövs för att utföra de uppgifter som avses i 1 § i polislagen (493/1995) och om annan behandling av personuppgifter. Polisens personregister har inrättats antingen för egentliga polisändamål (ordnings-, kriminal- och säkerhetspolisverksamhet) eller för administrativa ändamål (administrativ polisverksamhet), t.ex. skötseln av tillståndsärenden. Uppgifterna i passregistret, som är ett register inrättat för polisens administrativa ändamål, får i princip användas och lämnas ut internt i polisorganisationen endast för sådana ändamål som registret har inrättats för. Det är tillåtet att använda och lämna ut uppgifterna internt i polisorganisationen för andra ändamål endast när de särskilda villkor som det föreskrivs om i lagen uppfylls. Uppgifterna får i vissa angivna fall även lämnas ut externt. Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet innehåller särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter såväl inom Finland som till utlandet.

På behandling av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), om inte något annat föreskrivs i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet eller i någon annan lag. Enligt 3 § i den gällande lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

kan informationssystemet för förvaltningsärenden innehålla personuppgifter som polisen måste behandla för att kunna utföra de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen. Av uppgifterna om en persons identitet får fullständigt namn, födelsedatum, personbeteckning, kön, modersmål, nationalitet, civilstånd, födelsestat, födelsehemkommun, hemkommun, yrke, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, uppgift om att personen avlidit samt uppgifterna i en utländsk persons resedokument registreras i informationssystemet.

I informationssystemet får även annan nödvändig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen registreras. Sådan information är, bland annat för skötseln av polisens och de finska beskickningarnas uppgifter enligt passlagen, uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass och andra resedokument som har utfärdats av en finsk myndighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller tillvaratagits, uppgifter om hinder mot utfärdande av pass och anmärkningar som hänför sig till passärenden. För identifiering av och för utarbetande av en handling som styrker identiteten hos en person får ett fotografi och namnteckningsprov av personen i fråga, som han eller hon lämnat till polisen eller till en myndighet inom utrikesförvaltningen vid ansökan om ett tillstånd eller beslut som fotografiet och namnteckningsprovet behövs för, dessutom registreras i informationssystemet.

Diplomat- och tjänstepassregister

Utrikesministeriet för ett diplomat- och tjänstepassregister över de diplomatpass och tjänstepass som ministeriet har utfärdat. Fysiskt är diplomat- och tjänstepassregistret placerat i anknytning till polisens informationssystem för förvaltningsärenden, men dock utan att utgöra en del av det. Bestämmelser om diplomat- och tjänstepassregistret finns i 29 § om passregister i passlagen. För uppgifter som förs in i registret gäller vad som ovan har beskrivits i fråga om datainnehållet i polisens informationssystem för förvaltningsärenden. Även när det gäller utplåning av uppgifter iaktas de tider för utplå-

ning av passuppgifter som anges i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Utlänningsregistret

Lagen om utlänningsregistret innehåller bestämmelser om inhämtande och införande av personuppgifter i ett utlänningsregister samt om användning och utlämnande av uppgifter som finns i registret. För utlänningsregistret får det enligt 5 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen om utlänningsregistret inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer som ansökt om främlingspass eller resedokument för flykting. Uppgifter om främlingspass och resedokument för flykting bevaras i det delregister för dessa handlingar som ingår i utlänningsregistret. Fysiskt är delregistret för främlingspass och resedokument för flykting placerat i anknäytning till polisens informationssystem för förvaltningsärenden, men dock utan att utgöra en del av det.

I utlänningsregistrets delregister för främlingspass och resedokument för flykting får enligt lagens 7 § 1 mom. som identifieringsuppgifter om en person införas bland annat personens namn, fotografi, namnteckningsprov, utlåtande om DNA-test och jämförelser av fingeravtryck, kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning, uppgifter om medborgarskap och nationalitet, uppgifter om yrke, utbildning och språkkunskaper, uppgifter om civilstånd och familjeförhållanden, hemkommun, adress och andra kontaktuppgifter samt uppgifter om resedokument.

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper hos personer som är införda i passregistret

En bestämmelse om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper hos personer som är införda i passregistret fogades 2006 till lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, i samband med att chip togs i bruk i passen. Digitala ansiktsbilder som registrerats på chip registreras också i polisens informationssystem för förvaltningsärenden.

En bestämmelse med likadant innehåll fogades också till lagen om utlänningsregistret för registreringen av biometriska uppgifter i främlingspass och resedokument för flykting. Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper, dvs. biometriska kännetecken, ska den registeransvarige och tillståndsmyndigheten särskilt sörja för skyddet av dessa identifieringsuppgifter.

När det gäller skyddet av biometriska kännetecken fäster man särskild uppmärksamhet vid att de system, maskinvaror och programvaror som används ska vara tillräckligt säkra och tillförlitliga och skyddade mot ändringar och förfälskning. Datakommunikationsförbindelserna skyddas också mot till exempel avlyssning. Uppmärksamhet fästs också vid att biometriska uppgifter och de datasystem som används vid registreringen och behandlingen av uppgifterna endast ska kunna användas av behöriga personer.

Den registeransvarige ska svara för informationssäkerheten också när det gäller en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar biometriska kännetecken som grundar sig på en persons fysiska egenskaper. Ansvaret har samma omfattning som när åtgärderna vidtas utan en tredje part.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Allmänt

En lag avsedd att förbättra gränssäkerheten och säkerheten i samband med användningen av visum antogs i USA i maj 2002. För de stater som deltog i programmet för viseringsfrihet ställdes det i lagen bland annat krav som gällde inresedokumentens tekniska egenskaper. Enligt lagen var förutsättningen för en förlängning av viseringsfriheten att staterna senast den 26 oktober 2005 skulle ha infört ett program genom vilket de kunde utfärda maskinläsbara pass för sina medborgare. Passen skulle också vara svåra att manipulera och de skulle innehålla ett biometriskt kännetecken och säkerhetsdetaljer som över-

ensstämde med de standarder som fastställts av Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO). ICAO är ett av FN:s fackorgan och sköter standardiseringen av pass som en del av den standardisering som har som mål att göra flygtrafiken smidigare. Finland är avtalspart i konventionen angående internationell civil luftfart (FördrS 11/1949).

Europeiska rådet bekräftade vid sitt möte i juni 2003 att det behövs en enhetlig strategi inom EU vad gäller användningen av biometriska kännetecken och biometriska data för att man ska kunna nå harmoniserade lösningar i fråga om tredjelandsmedborgares resedokument och EU-medborgares pass samt informationssystemen. Kommissionen lade den 18 februari 2004 fram ett förslag till rådets förordning om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i EU-medborgarnas pass (KOM(2004) 116 slutlig). Europeiska unionens råd (rättsliga och inrikes frågor) antog förordningen den 13 december 2004.

Enligt EU:s passförordning ska resedokument ha en teknisk del, ett chip, där ansiktsbild och fingeravtryck lagras som biometriska kännetecken. De tekniska specifikationerna för ansiktsbilder antogs den 28 februari 2005 och de tekniska specifikationerna för fingeravtryck den 28 juni 2006. Övergångstiden för införande av ansiktsbilder som biometriskt kännetecken i pass var högst 18 månader och för införande av fingeravtryck högst 36 månader efter det att de tekniska specifikationerna hade antagits. Tidsfristen för medlemsstaterna att införa det första biometriska kännetecknet, ansiktsbilden, i passen löpte ut den 28 augusti 2006. Medlemsstaterna ska i enlighet med kraven i EU:s passförordning införa fingeravtryck i passen senast den 28 juni 2009.

Kommissionen lade i oktober 2007 fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av EU:s passförordning (KOM(2007) 619 slutlig). Målet med förslaget är att föreskriva om under vilka villkor fingeravtryck inte behöver tas av den som ansöker om pass. Förslaget omfattar bestämmelser om att barn och personer som på grund av fysiska begränsningar inte kan lämna fingeravtryck ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck. Som en kompletterande

säkerhetsåtgärd införs likaså genom förslaget en princip om att passen ska vara individuella. Förslaget har behandlats i rådets arbetsgrupp för visering under våren 2008.

Europaparlamentets LIBE-utskott behandlade i september 2008 första gången förslaget till ändring av EU:s passförordning. Parlamentet har föreslagit ett flertal ändringar till kommissionens förslag. Förutom ändringar som behöver göras i kommissionens förslag har parlamentet även föreslagit flera mycket principiella ändringar i själva passförordningen. Det är ännu oklart om förslaget till ändring av EU:s passförordning över huvud taget kommer att godkännas. Om man beslutar att EU:s passförordning ska ändras är det ännu i detta skede oklart vilka frågor ändringsförordningen bör omfatta. På så sätt är det viktigt att man noggrant följer processen i anslutning till förslaget om ändring av EU:s passförordning i EU:s beslutsfattande organ, så att man ännu hinner göra ändringar i denna proposition innan lagen antas, om så krävs. Om Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av EU:s passförordning träder i kraft först efter det att propositionen om passlagen godkänts och lagen antagits, kan kraven i förordningen naturligtvis innebära att passlagen åter måste ändras till vissa delar.

Biometriska kännetecken håller på att införas på bred front inom området rättsliga och inrikes frågor. Av de system som redan antagits kan Prümfördraget nämnas, dvs. överenskommelsen mellan Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna och Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration, som innehåller bestämmelser om utlämnande av fingeravtryck. I Finland trädde fördraget i kraft i juni 2007 (FördrS 53–55/2007). För syftet att bekämpa och utreda brott ger avtalsparterna med stöd av fördraget de andra avtalsparternas nationella kontaktställen tillträde till referensuppgifterna i de system för automatisk identifiering av fingeravtryck som inrättats för detta ändamål och rättighet att göra automatiska sökningar i dem genom jämförelser med fingeravtrycksuppgifter.

Arrangemangen i Prümfördraget ersätts delvis genom rådets beslut 2008/615/RIF, som trädde i kraft i augusti 2008. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som behövs för att följa bestämmelserna i beslutet inom ett år efter det att beslutet har trätt i kraft och i fråga om bestämmelserna om uppgifter om fingeravtryck, DNA och fordon inom tre år efter beslutets ikraftträdande, dvs. i augusti 2011.

Schengenregelverket är en del av Europeiska unionens regelverk. Som motvikt till den fria rörligheten enligt Schengenregelverket har samarbetet mellan de myndigheter som ansvarar för Schengenstaternas inre säkerhet fördjupats. För att Schengenregelverket ska fungera krävs det ett snabbt och pålitligt informationsutbyte mellan Schengenstaterna. För detta ändamål har man inrättat Schengens informationssystem (SIS), i vilket medlemsstaterna för in uppgifter om personer (bl.a. tagande i förvar för utlämning, inreseförbud, försvunna personer), fordon och föremål.

I det gällande Schengenregelverket finns det inga bestämmelser om lagring eller utlämnande av fingeravtrycksuppgifter. Den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) har inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1987/2006 och rådets beslut 2007/533/RIF. Förordningen och beslutet trädde i kraft 2007, men SIS II tas i bruk efter det att systemet är färdigt tekniskt sett. Både i förordningen och beslutet finns det 22 artiklar med särskilda bestämmelser om fotografier och fingeravtryck. Biometriska kännetecken kan under vissa villkor användas för att fastställa individers identitet.

Inom gränssäkerheten har kommissionen föreslagit projekt som gäller ett informationssystem för in- och utresor, snabbare in- och utresekontroller för personer som lagligen reser över gränserna och utnyttjande av automatik vid in- och utresekontrollerna. Syftet med projekten är att främja en smidig gränsovergång och att effektivisera bekämpningen av olaglig immigration och människohandel. Biometriska kännetecken utgör en central del i dessa utvecklingsprojekt.

År 2002 trädde förordningen om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd ([EG] nr

1030/2002) i kraft. En ändring av förordningen antogs den 18 april 2008 ([EG] nr 380/2008). På basis av denna ändring går medlemsstaterna över till uppehållstillstånd i form av kort i stället för klistermärken, och på korten ska det finnas ett chip med biometriska kännetecken (ansiktsbild och två fingeravtryck). I Finland används för närvarande uppehållstillstånd i form av ett klistermärke som limmas fast på sökandens pass eller resedokument av annat slag. Avsikten är att man vid utgången av 2009 ska gå över till uppehållstillstånd i form av kort. De ändringar av utlänningslagen som krävs är under beredning.

Europeiska unionen bereder också ibruktandet av ett gemensamt informationssystem för viseringar (VIS) som grundar sig på biometrisk identifiering. Av dem som ansöker om visum tas det i fortsättningen 10 fingeravtryck som biometriskt kännetecken och de förs in i informationssystemet för viseringar. I databasen registreras även uppgifterna i visumansökan och ett fotografi av sökanden (i enlighet med förordning (EG) nr 1683/95). Visum förses inte med chip, utan en jämförelse med databasen görs när resenären anländer till Schengenområdet yttre gräns.

Fingeravtryck i pass och registrering av avtryck i en databas i de övriga EU-länderna

Det är ännu i detta skede svårt att göra en täckande europeisk jämförelse. EU:s medlemsstater håller ännu bara på med beredningen av genomförandet av ändringarna i EU:s passförordning. Tidsfristen för genomförandet är i förordningen fastställd till den 28 juni 2009. Uppgifterna som kommit in från olika stater är också till största delen endast uppskattningar av genomförandet som gjorts under berednings- eller planeringsfasen. Tyskland är det enda av de länder som är med i jämförelsen som redan har infört fingeravtryck i pass och andra resedokument i enlighet med kraven i EU:s passförordning.

Det andra biometriska kännetecknet, fingeravtryck, infördes den 1 november 2007 i nationella pass som utfärdas i Tyskland. Utgångspunkten är att pass som utfärdas för barn under 12 år inte innehåller chip. Barn

under 12 år kan dock ansöka om pass med chip, men det tas ändå inte fingeravtryck för pass av barn under 6 år. Fingeravtrycken lagras i form av ett plant avtryck av passökan- dens vänstra och högra pekfinger. Om ett pekfinger saknas, om kvaliteten på fingeravtrycket inte är tillräckligt god eller om finger- toppen är skadad, lagras i stället ett plant avtryck av tummen, långfingret eller ringfingret. Fingeravtryck lagras inte om det av medicinska skäl som inte är övergående till sin natur är omöjligt att ta fingeravtryck. I praktiken har det ansetts att en skada är permanent om det inte går att få fingeravtryck av en sökande efter mer än tre månader. På passets chip lagras förutom fingeravtrycken även andra tilläggsuppgifter som behövs. Sådana är enligt den tyska passlagen (Passgesetz) en angivning av vilka finger avtrycken tagits av och uppgifter om avtryckens kvalitet. Uppgifterna på passets chip får läsas och användas endast vid kontroll av handlingens äkthet eller passinnehavarens identitet. De biometriska uppgifterna på passets chip kan förutom av passinnehavaren själv endast läsas av de verkställande polismyndigheterna, tullen och de myndigheter som ansvarar för pass, identitetskort och registrering. Pass kan enligt passlagen också användas som legitimation i icke-offentliga sammanhang. De biometriska uppgifterna får dock inte avläsas i så fall. Enligt lagen kan en person som trots förbudet avläser biometriska uppgifter dömas till ända upp till 2 500 euro i administrativa böter för ordningsförseelse. Fingeravtryck som lagras på chippet lagras inte i någon nationell databas, utan uppgifterna om sökandens fingeravtryck förstörs senast då sökanden hämtar sitt färdiga pass. Det första biometriska kännetecknet, ansiktsbilden, lagras i Tyskland i lokala datasystem.

Enligt Tysklands erfarenheter har kontakten mellan myndigheter och medborgare och behovet av tillräcklig kommunikation och rådgivning haft en särskild betydelse vid genomförandet av reformen. Det har inte väckt något stort allmänt motstånd i Tyskland att fingeravtryck tas av dem som ansöker om pass.

I Slovakien började man utfärda biometriska pass den 15 januari 2008. På passets chip lagras enligt den nya passlagen innehavarens ansiktsbild och fingeravtryck och i resedo-

kumentet ska det också finnas information om fingeravtryck som saknas på chippet. En anteckning om att biometriska kännetecken saknas kan göras på den sida i passhandling- en som är reserverad för myndigheternas anteckningar. För närvarande innehåller de slovakiska passen bara det första biometriska kännetecknet, ansiktsbilden, eftersom resedokument enligt lagen inte behöver innehålla fingeravtryck förrän i maj 2009. Biometriska uppgifter får enligt lagen användas endast för att fastställa resedokumentets äkthet och medborgarens identitet utifrån de uppgifter som antecknats i handlingen, eller för att med hjälp av teknisk apparatur jämföra de biometriska kännetecknen i resedokumentet med de biometriska uppgifterna på chippet i handlingen. Passinnehavaren eller hans eller hennes företrädare kan be att få kontrollera att ett chip med biometriska kännetecken fungerar och att uppgifterna på chippet är korrekta. Slovakien har inget nationellt passregister. Uppgifterna om fingeravtryck som man fått tillgång till förstörs efter det att sökanden har tagit emot det färdiga passet och kontrollerat att uppgifterna stämmer.

Sverige tog i bruk biometriska pass med ansiktsbild den 1 oktober 2005. Biometriska uppgifter får inte sparas i en nationell databas, utan måste förstöras direkt när passet har lämnats ut åt sökanden eller när en passansökan har återkallats eller avslagits. Man strävar efter att ta i bruk fingeravtryck våren 2009.

Norge började utfärda biometriska pass med ansiktsbild i juni 2005. Det norska passregistret innehåller alla uppgifter i passet, inklusive ett digitalt fotografi av innehavaren. Man håller ännu bara på med att skissera upp de ändringar i lagstiftningen som ibruktagnandet av fingeravtryck kräver. Man planerar att registrera fingeravtrycksuppgifterna i en nationell databas.

Danmark planerar att börja använda fingeravtrycksuppgifter i enlighet med kraven i EU:s passförordning inom den tidsram som EU fastställt. Genomförandet av reformen är ännu bara under beredning och det finns inga uppgifter om närmare detaljer. Danmark kommer inte att registrera fingeravtryck som lagras på passets chip i ett nationellt register. Fingeravtrycken kommer att sparas temporärt

i högst tre månader medan passets tillverkningsprocess pågår.

Estland planerar att ta i bruk fingeravtrycksuppgifter i pass från och med maj 2009. Biometriska uppgifter, även de kommande fingeravtrycken, lagras centraliserat i ett nationellt register för identitetsbevis. Uppgifterna bevaras i registret för identifieringssyftet.

Frankrike tog i bruk digitala ansiktsbilder i pass i maj 2006. Fingeravtrycksuppgifter tas med i passen i juni 2009. Rätten att avläsa fingeravtryck från chip kommer att begränsas till polismyndigheterna och gränskontrollmyndigheterna. Frankrike planerar att registrera de fingeravtryck som lagras på passens chip i en nationell databas för att säkerställa individers identitet. I Frankrike finns det för närvarande inget sådant befolkningsdatasystem som skulle göra det möjligt att kontrollera att en person och ett identitetsbevis motsvarar varandra, eller med andra ord att tillförlitligt kunna fastställa identiteten hos den som uppvisar en handling.

I Schweiz kommer man att ta med biometriska kännetecken, dvs. ansiktsbild och fingeravtryck, i passen i mars 2010. För närvarande pågår ett pilotprojekt för biometriska pass i Schweiz, där passen innehåller endast en digital ansiktsbild av innehavaren. Passinnehavarna är skyldiga att kontrollera att chippet fungerar och att uppgifterna stämmer vid kontrollställen som bland annat finns vid internationella flygplatser. Fingeravtrycken kommer såsom andra passuppgifter att lagras i en nationell databas som innehåller uppgifter om identitetsbevis. Det kommer sannolikt inte att bli möjligt att använda registrerade biometriska uppgifter till annat än fastställande av personers identitet och handlingars äkthet.

Också i Polen bereder man en nationell registrering av fingeravtryck som lagras på passens chip. De fingeravtryck som lagras i registret får användas för ändamål som har att göra med fastställande av identitet. Även i Holland har man föreslagit för parlamentet att de fingeravtryck som lagras i pass ska lagras i ett nationellt register för att kunna användas vid identifieringen av passökande. Hollands mål är att ta med fingeravtrycksuppgifter i passen i juni 2009. Diskussioner

pågår just nu i Holland om användningen av registrerade fingeravtrycksuppgifter vid brottsutredning.

På samma sätt pågår i Belgien beredning för att senast i juni 2009 börja registrera de fingeravtryck som ska tas i bruk i en nationell databas. De registrerade uppgifterna ska endast kunna användas för identifiering av personer och fastställande av handlingars äkthet. Spanjorernas fingeravtryck registreras redan nu i en nationell databas i samband med att de ansöker om nationella identitetskort, som har chip med fingeravtryck. I fråga om passen kommer man att göra lika.

2.3 Bedömning av nuläget

Europeiska unionens råd antog EU:s passförordning i december 2004. I förordningen förutsätts att medlemsstaterna inom utsatt tid ska införa ansiktsbild och fingeravtryck i de resedokument som de utfärdar. Pass och andra resedokument som medlemsstaterna utfärdar ska innehålla ett chip, där innehavarens ansiktsbild och fingeravtryck lagras. Syftet med reformen är att förbättra resesäkerheten genom enhetliga krav för EU-medlemsstaternas pass och resedokument.

Finland har genom passlagen infört ett chip som förutsätts i EU:s passförordning och det första biometriska kännetecknet, en ansiktsbild. Den gällande lagen tillåter inte ännu tagande av sökandens fingeravtryck och lagring av dem på passets chip. Införandet av fingeravtrycksuppgifter i pass i enlighet med vad som förutsätts i EU:s passförordning kräver ändringar i lagstiftningen. Det är viktigt att det i lagen tas in uttryckliga bestämmelser om bl.a. tagande av fingeravtryck av sökanden, lagring av fingeravtryck på passets chip och avläsning av fingeravtrycksuppgifter som finns på chippet. Motsvarande bestämmelser behövs också i utlänningslagens 8 kap. där det bestäms om främlingspass och resedokument för flykting, vilka också innehåller en teknisk del. Det är den s.k. andra fasen av revideringen av passlagen.

I passlagen finns bestämmelser om skydd av uppgifterna i den tekniska delen. Grundlagsutskottet har vid behandlingen av reger-

ingens proposition om ändring av passlagen (RP 25/2005 rd) ansett att lagförslagen bör kompletteras med mer detaljerade bestämmelser om innehållet i skyddet av uppgifterna och om myndigheternas skyldigheter (GrUU 27/2005 rd). Förvaltningsutskottet har dock i samband med behandlingen av den första fasen av revideringen av passlagen konstaterat att eftersom chippet till en början inte innehåller andra uppgifter än sådana som redan nu är visuellt synliga i passet kan propositionens regler om dataskydd och myndigheternas skyldigheter godkännas (FvUB 13/2006 rd). I passreformens andra fas, när också fingeravtryck lagras på chippet, är det på sin plats med en mer detaljerad reglering av dataskyddet, menar utskottet. Bestämmelserna om skydd av chippet behöver således preciseras nu. Bestämmelsen om certifikat i den gällande lagen behöver dessutom kompletteras med certifikat som hänför sig till avläsning av fingeravtryck.

Av passlagen framgår inte för närvarande särskilt väl vad den tekniska delen är som förutsätts i EU:s passförordning. Nu, i samband med införandet av fingeravtryck, vore det för tydlighetens skull och för att förbättra begripligheten nödvändigt att i lagen ta in uttryckliga bestämmelser om passets tekniska del. Likaså är det nödvändigt att i passlagen göra vissa strukturella ändringar för att man ska kunna gestalta den helhet som förutsätts i EU:s passförordning. Dessutom är det nödvändigt att särskilt föreskriva om de dokument som inte innehåller något sådant chip som avses i EU:s passförordning.

Genom ibruktagandet av biometri försöker man skapa en tillförlitlig koppling mellan en person (fysiska egenskaper) och hans eller hennes identitet (namn och övriga personuppgifter). Kopplingen skapas när en handling som styrker personens identitet, t.ex. ett pass, utfärdas. I samband med utfärdandet granskar man personens identitet och samlar in de biometriska kännetecknen, utifrån vilka kopplingen mellan dokumentet och personen i fortsättningen kan bildas och på det viset styrka hans eller hennes identitet. I detta sammanhang vill man särskilt försäkra sig om att identiteten kopplas samman med rätt persons fysiska kännetecken. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid processen för ut-

färdande av pass och vid att processen är skyddad. Det är av största vikt att en person som ansöker om pass identifieras korrekt, eftersom det senare är mycket svårt att upptäcka och korrigera ett fel.

En jämförelse där personens avtryck jämförs enbart mot det avtryck som lagrats på chippet (1-mot-1-jämförelse), möjliggör inte eliminering av dubbla identiteter. Med hjälp av fingeravtryck som lagrats på chippet kan man bara fastställa om passet har utfärdats för den som uppvisar passet. På det sättet kan man emellertid inte utreda vem personen i själva verket är. Man kan inte säkerställa att en person som ansöker om pass inte har rese-dokument med flera olika identiteter eller att det med sökandens uppgifter utfärdas pass för endast en person.

Fingeravtryck som lagrats på passets chip kan inte heller användas för identifiering om passets chip är sönder eller har söndrats eller annars inte fungerar eller reagerar vid avläsning. Det kan då föreligga osäkerhet angående passinnehavarens identitet, även om dokumentet visas upp för tjänstemannen. Fingeravtryck som lagrats på passets chip kan inte heller användas för identifiering när en person inte kan visa upp något dokument som bevis för sin identitet på grund av att dokumentet förkommit eller av någon annan anledning. En tillförlitlig identifiering kan säkerställas enbart genom att personens fingeravtryck jämförs med registrerade fingeravtryck.

I dagens läge finns ingen metod för att utreda sökandenas eventuella dubbla identiteter. Identifieringen utförs utifrån det uppvisade dokumentet och registrerade uppgifter om personen. Det första biometriska kännetecknet, en digital ansiktsbild, som redan finns i registret utnyttjas för närvarande för identifiering av sökanden vid utfärdande av pass. Det kan emellertid vara svårt att utföra en identifiering utifrån ansiktet, bl.a. på grund av att ansiktet under årens lopp kan ändras också i väsentlig grad. Även om den ansiktsidentifiering som redan används är relativt tillförlitlig, förlorar den i noggrannhet mot de flesta andra biometriska identifieringsmetoder, såsom fingeravtryck. Identifiering utifrån fingeravtryck är den äldsta och mest utbredda metoden för biometrisk identi-

fiering, och därför har metoden utvecklats till en hög nivå när det gäller tillförlitlighet och noggrannhet. Fingeravtrycken ändras inte och blir inte heller gamla på samma sätt som bilduppgifter.

Det faktum att identitetsmissbruken ständigt ökar, skapar särskilda utmaningar när det gäller den identifiering av sökanden som utförs av passmyndigheten, även polisen. Även beskickningar har i allt högre grad haft problem med identifieringen av i synnerhet sådana sökanden om vilka det knappt finns några uppgifter i Finlands befolkningsdatasystem. Sådana är personer som erhållit finskt medborgarskap på grund av en förälders medborgarskap, men som inte är födda i Finland och som aldrig har varit bosatta i Finland eller om det har förflutit lång tid sedan de har varit bosatta i Finland. De intervjuer som utförs för att identifiera sådana sökanden är svåra att utföra, om det inte i Finland finns registeruppgifter eller om den lokala registreringen av uppgifter inte har varit tillräcklig.

När det gäller identifieringen av dem som ansöker om pass vid beskickningarna är det också beaktansvärt att beskickningarna för närvarande för utredning av sökandens identitet kan godkänna också ett officiellt fotografiförsett dokument som utfärdats av utländska myndigheter och som kan anses vara tillförlitligt, om sökanden inte kan visa upp någon handling som utfärdats av finska myndigheter. Då baserar sig tillförlitligheten när det gäller identifieringen på den identifiering som utförts av lokala myndigheter och på omfattningen av den lokala registreringen av uppgifter.

Det enklaste sättet att skaffa dubbla identiteter är att anmäla att passet försvunnit och skaffa ett nytt pass med andra personuppgifter. En person kan inneha pass som styrker flera olika identiteter. Naturligtvis blir inte alla försvunna pass föremål för missbruk. Antalet pass som årligen anmäls försvunna varierar mellan 8 000—10 000 pass. År 2007 gjordes till polisen 8 872 anmälningar om försvunna eller stulna pass. Till utrikesministeriet och Finlands beskickningar utomlands gjordes 960 anmälningar om försvunna pass. År 2008 fram till utgången av september hade det gjorts sammanlagt 6 545 anmälningar om försvunna eller stulna pass. Om

dessa personer inte när de ansöker om ett nytt pass har något annat identitetsbevis som utfärdats av polisen att visa upp, sker identifieringen med hjälp av ett särskilt identifieringsförfarande. Då är det aldrig helt säkert att personen identifierats korrekt, eftersom identifieringen baserar sig på de register som passutfärdaren har tillgång till och övriga dokument som sökanden innehar och som kan vara och som i själva verket ofta är andra handlingar än sådana som utfärdats av myndigheter.

Finländska resedokument utfärdas i allt högre grad till personer med utländsk bakgrund. Det är ofta en särskild utmaning för en tjänsteman att identifiera utlänningar, eftersom dessa inte alltid kan uppvisa ett tillförlitligt identitetsbevis som styrker identiteten. Dessutom kan det vara särskilt utmanande att identifiera en utländsk person utifrån ansiktsbilden. Vid identifiering av utlänningar kan det vara fråga om identifiering som har att göra med processen för ansökan om främlingspass eller resedokument för flykting. I befolkningsdatasystemet finns inte lika heltäckande uppgifter om dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting som om dem som ansöker om finländska pass, och detta försvårar identifieringen. I främlingspass och resedokument för flykting kan enligt den gällande lagen också skrivas in att innehavarens identitet inte har kunnat utredas tillförlitligt, varvid personuppgifterna baserar sig exempelvis enbart på sökandens egna uppgifter. Om en utlänning under åtminstone de senaste 10 åren har uppträtt under den identitet som framgår av befolkningsdatasystemet, kan hans eller hennes identitet enligt gällande lagstiftning anses vara utredd. Betydelsen av att en person identifieras tillförlitligt accentueras därmed ytterligare.

Det kan vara fråga om identifiering av en utlänning också när han eller hon ansöker om pass efter att ha fått finskt medborgarskap. Problemet när det gäller identifieringen av en utlänning som vistas i Finland kan då utgöras av att personens identitet inte har kunnat styrkas under uppehållstillståndsprocessen. Också i fråga om utlänningar är det viktigt att deras identitet i Finland kan kopplas samman med en persons personuppgifter och identifi-

eringsuppgifter. Eftersom det i enlighet med vad som framgår ovan kan vara väldigt svårt att identifiera en utlänning utifrån ansiktet och övriga identitetsuppgifter, finns det för närvarande inte någon metod för att man på ett tillförlitligt sätt ska kunna utreda om svåridentifierade utlänningar eventuellt har dubbla identiteter.

Förslaget att fingeravtryck som tas av sökanden ska registreras i polisens informationssystem för förvaltningsärenden och att identiteten ska styrkas tillförlitligt utifrån fingeravtryck i registret förutsätter att lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ändras. Bedömas ska bl.a. användningen, utlämnandet och utplånandet av fingeravtrycksuppgifter i pass samt huruvida gällande bestämmelser om skydd av uppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper är tillämpliga på fingeravtryck som registrerats av den som ansöker om pass. Motsvarande ändringar behövs också i lagen om utlänningsregistret som innehåller bestämmelser om registreringen av uppgifter om främlingspass och resedokument för flykting och om användningen dessa uppgifter.

I passlagen finns bestämmelser om det diplomat- och tjänstepassregister som förs av utrikesministeriet, där det registreras uppgifter om de diplomat- och tjänstepass som utfärdas av utrikesministeriet. Det diplomat- och tjänstepassregister som förs av utrikesministeriet har varit fristående från passregistret. Arrangemanget har inte upplevts vara ändamålsenligt. Vidare stöder de tekniska lösningar som redan är i bruk ändringen, enligt vilken diplomat- och tjänstepassregistret ska slås samman med det passregister som förs av polisen.

I passlagen finns bestämmelser om tillfälligt pass. I lagen finns emellertid inte bestämmelser om sådana tillfälliga pass som resehandlingar (nödpass) som kan utfärdas redan för närvarande. Det är nödvändigt att ta in bestämmelsen i lagen samtidigt som man behöver göra det möjligt också för finska beskickningar att under vissa förutsättningar utfärda nödpass. Det är särskilt viktigt för finländska resenärer som råkat i nöd utomlands eller utlandsfinländare som saknar resedokument att finska beskickningar får utfärda nödpass.

Passlagens bestämmelse om extra pass täcker inte helt alla problemsituationer som förekommer i praktiken, där ett nytt pass måste kunna utfärdas utan att det gamla indras. Ett tillfälligt pass ska kunna utfärdas utan att ett giltigt pass indras också när passet behövs på grund av att ett identitetskort som används som resedokument har förkommit eller obehörigen har kommit i någon annans besittning. Det nuvarande förfarandet, inbegripet indragningen av ett giltigt pass, föranleder onödigt besvär och onödiga kostnader för passinnehavarna, i synnerhet med tanke på att identitetskort kan användas som resedokument inom Europeiska unionen.

I den gällande passlagen finns inte heller någon bestämmelse om utfärdande av ett nytt pass utan att det giltiga passet indras när överlämnandet av passet till sökanden förhindras av skäl har att göra med tillverkningen eller leveransen av passet. Det är inte rimligt att det ursprungliga passet indras så att det föranleder besvär och tilläggskostnader för sökanden av ovan angivna skäl som huvudsakligen beror på systemen. Ett nytt tillfälligt pass ska utfärdas avgiftsfritt för sökanden av skäl som anknyter till tillverkningen eller leveransen av passet.

Enligt passlagen ska pass indras om myndigheterna har fått kännedom om att innehavaren har avlidit. Indragningsförfarandet, inklusive beslut om det, tar tid och det är inte möjligt att höra passinnehavaren. Eftersom informationen att en passinnehavare har avlidit automatiskt via befolkningsdatasystemet förmedlas till identitetskorts- och passregistret, finns det inte längre behov av någon separat indragningsprocess. I dessa fall ska passet automatiskt förfalla.

Enligt den gällande passlagen indras pass också om certifikatutfärdaren av särskilda skäl har återtagit ett certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i chippen i det pass som den tillverkat. Eftersom det kan finnas många skäl till att ett certifikat indras, ska det inte alltid vara nödvändigt att indra passet. Indragning av ett pass på grund av att certifikatet återtagits ska vara beroende av prövning från fall till fall. I anslutning till indragningen av pass är det nödvändigt att precisera också

bestämmelsen om avgiftsfrihet när det gäller erhållande av pass.

Genom den passlag som trädde i kraft år 2006 slopades kravet att den myndighet som är behörig att utfärda pass ska vara bunden till hemkommunen. Numera kan pass även utfärdas av en annan polisinrättning än polisinrättningen i det härad till vilket sökandens hemkommun hör. Rätten att dra in passet tillkom fortsättningsvis polisinrättningen i det härad till vilket passinnehavarens hemkommun hör. Eftersom identitetskorts- och passregistret är ett riksomfattande register som är tillgängligt för alla polisinrättningar, kan ett pass indras av polisinrättningen i vilket som helst härad. Det är viktigt att ett pass kan indras och nödvändiga anmälningar göras så snabbt som möjligt efter att passinnehavaren anmält att hans eller hennes pass t.ex. blivit stulet.

Enligt den gällande passlagen kan ett pass tillvaratas av den myndighet som dragit in passet eller på dennas begäran av en gränsmyndighet. Eftersom målsättningen är att indragna pass som innehåller innehavarens fingeravtryck ska kunna tillvaratas så effektivt och snabbt som möjligt, är det skäl att inte begränsa den självständiga rätten att tillvarata indragna pass till att gälla enbart den myndighet som dragit in passet. Den myndighet som utfärdar pass samt polis- och gränskontrollmyndigheter ska i allmänhet ha en självständig rätt att tillvarata ett indraget pass. Den gällande passlagen förpliktar inte heller passinnehavaren eller den som innehar passet att på myndigheternas begäran överlämna passet till myndigheten, om passet har indragits. Det är viktigt att indragna pass kan tillvaratas för att man ska kunna förebygga eventuellt missbruk. Det är således motiverat att ta in en bestämmelse om det i passlagen.

Vidare, för att säkerställa att identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen inte hamnar i fel händer, är det nödvändigt att i hittegodslagen göra ändringar i de skyldigheter som hittegodsbyråerna har att till polisen överlämna upphittade dokument som utfärdats av polisen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Det primära syftet med propositionen är att införa fingeravtryck i pass i enlighet med vad som förutsätts i EU:s passförordning. I EU:s passförordning förutsätts att medlemsstaterna inom utsatt tid inför ansiktsbild och fingeravtryck i de resedokument som de utfärdar. Pass och andra resedokument som medlemsstaterna utfärdar ska innehålla en maskinläsbar teknisk del, ett chip, där de biometriska kännetecknen, dvs. innehavarens ansiktsbild och två fingeravtryck lagras. De biometriska kännetecknen syftar till att göra pass och resedokument säkrare och skapa en mera tillförlitlig koppling mellan innehavaren och resedokumentet.

Tidsfristerna för de åtgärder som avses i förordningen har bundits vid de tekniska specifikationer som antagits av kommissionen. Medlemsstaterna ska tillämpa EU:s passförordning stegvis. Förordningen ska i fråga om ansiktsbilder tillämpas senast 18 månader efter antagandet av de tekniska specifikationerna för ansiktsbilder. I fråga om fingeravtryck ska förordningen tillämpas 36 månader efter antagandet av de tekniska specifikationerna. Det chip som förutsätts i EU:s passförordning, där innehavarens ansiktsbild ska införas, togs i Finland i bruk genom passlagen i augusti 2006.

De tekniska specifikationerna för fingeravtryck antogs den 28 juni 2006. I EU:s passförordning förutsätts att medlemsstaterna genomför nödvändiga ändringar för att fingeravtryck ska kunna tas i bruk senast den 28 juni 2009. Avsikten med det aktuella förslaget är att genomföra den s.k. andra fasen av passreformen, dvs. införandet av passinnehavarens två fingeravtryck i pass.

Syftet med propositionen är att begränsa rättigheterna att läsa fingeravtryck som lagrats på chippet i enlighet med EU:s passförordning till att gälla fastställande av identitet och konstaterande av att ett dokument är äkta. Rättigheter att läsa fingeravtryck som lagrats på chippet ges till den myndighet som utfärdar pass, som bl.a. är skyldig att identifiera sökanden. Eftersom ett pass är både en

handling som styrker identiteten och ett personligt dokument som styrker retten att resa, är det vigtigt att forutom den myndighet som utfardar resedokumentet ogsaa granskningssmyndigheden har raett att laese fingeravtryk som lagrats pa chippet for at identificere passinnehavaren i samband med gransovergaainger.

Polisen ska dessutom med stod av sine befoegenheder som haaefor sig till forundersoekning og oevrig polisundersoekning ha raett at laese fingeravtryk som lagrats pa passets chip i saadane fall da det kraevs for at faststaae en persons identitet. Polisens oppgift enligt 1 § 1 mom. i polislagen er at trygge raetts- og samhellaesordningen og oppraethaalla almlaan ordning og saekerhet. I polisens verksamhet er faststaellaaende av identitet av stoersta vikt for at de maal som oppstaells i lagen ska oppnaas. Det er viktigt at politen vid behov ska ha raett at avlaese fingeravtrykken i ett oppvisat pass alldid naer politen enligt lagen har raett at kontrollere en persons identitet. Jaaefoerelse av fingeravtryk i passets tekniske del med passinnehavarens fingeravtryk foerbaetter tillfoerlitligheten vid identifisering. Avlaesning av fingeravtrycksoppgifterne i ett pass som visas opp kan ogsaa foerkorta den tid som kraevs for at utrede identiteten. Dette kan ogsaa minske behovet at utnyttja den raett at gripa en person for 24 timer som i 10 § 2 mom. i polislagen foereskrives for politen.

Med beaktande av de oppgifter som lagras pa chippet er det av stoersta vikt at oppgifterne skyddas sa at obehorig avlaesning av oppgifterne kan foerhindras sa effektivt som moeligt. Dette er synnerligen viktigt i dette skede da det inte finns naagra almlaan bestaaemmelser om hur biometriske kaaenetecken ska anvaaendas. Riksdagen har i sitt svar av den 19 juni 2006 angaaende passlagen (RSv 92/2006 rd) foerutsatt at regeringen inleder beredningen av en almlaan lagstiftning om skydd for personoppgifter i fraega om biometriske kaaenetecken og anvaaendningen av dem. Justitieministeriet har redan preliminært bedoemt behovet av lagstiftning om almlaan biometriske identifiseringsoppgifter. Arbetet paaegaer fortfaerande og det har inte aaenu foerlagits naagon tidpunkt for lagstiftningsaetgaerderna.

Inrikesministeriet ska soerja for at de oppgifter som lagrats pa passets chip skyddas ef-

ektivt mot ulovlig behandling. Fingeravtrycksoppgifter pa chip ska skyddas i enlighet med EU:s passfoerordning saerkskilt sa, at de inte kan avlaesas utan saadane laesraettigheter som utfardas av finske staten.

De fingeravtryk som enligt EU:s passfoerordning ska lagras pa passets chip kan inte saekerstaae en tillfoerlitlig verifisering av soekandens identitet. Passinnehavarens fingeravtryk som lagrats pa passets chip moeliggjoer endast en jaaefoerelse daer personens fingeravtryk jaaefoeres mot det fingeravtryk som lagrats pa passets chip (1-mot-1-jaaefoerelse). En saadan jaaefoerelse moeliggjoer inte elimineriing av dubbla identiteter. Med dubbla identiteter avses at en person skaffar sig flere dokument som styrker identiteten med flere ulike personoppgifter. Det enda saettet at saekerstaae at en person som aaesoker om pass inte har resedokument med flere ulike identiteter, er at jaaefoere soekandens fingeravtryk med fingeravtryk som registreres i databasen. Med hjaelp av registrerede fingeravtryk kan man ogsaa foersaekre sig om at det med soekandens oppgifter utfardas pass for endast en person.

Fingeravtryk som lagrats pa passets chip kan inte anvaaendas for identifisering om passets chip er soender eller har soendrats eller annars inte fungerer eller reagerer vid avlaesning. Det kan da foereligge osaaekerhet angaaende passinnehavarens identitet aaen om dokumentet visas opp for tjaaenstemannen. Fingeravtryk som lagrats pa passets chip kan inte heller anvaaendas for identifisering om personen inte har naagot dokument at visa opp som bevis for sine identitet pa grund av at dokumentet foerkommit eller av naagon annan aaledning. Genom at jaaefoere personens fingeravtryk med fingeravtryk i registret kan man garantere en tillfoerlitlig identifisering i dessa situationer.

Syftet med foerlaget om registrering av fingeravtrycksoppgifter i pass er at skydde personers identiteter. For at skydde en persons identitet er det saerkskilt viktigt at saekerstaae at hans eller hennes identitet eller personoppgifter inte missbrakas. Syftet med propositionens foerlag gaaellaaende registrering er at garantere saekerheten inom processen for utfardaaende av pass, dvs. at gjoere processen for utfardaaende av handlinger som styrker

identiteten och identifiering av personer sådana att det inte finns några möjligheter till missbruk.

Ett pass är förutom ett dokument som påvisar rätten att resa också ett dokument som styrker identiteten. Ett pass upplevs vara ett tillförlitligt identitetsbevis bl.a. i affärer och banker samt i andra situationer som kräver att en kund identifieras tillförlitligt. Det är viktigt att den som ansöker om pass identifieras på ett tillförlitligt sätt, eftersom man på det sättet kan trygga förtroendet för att ett pass är ett dokument som styrker identiteten.

Utmärkande i fråga om de fingeravtryck av sökandena som ska införas i registret är registrets omfattning. I passregistret kommer det att i enlighet med förslaget på uppskattningsvis tio år bildas en databas med två fingeravtryck av så gott som alla som hör till vuxenbefolkningen. Eftersom det också är en betydande fråga som har att göra med skyddet av de registrerades integritet har man i propositionen strävat efter att avgränsa användningen av fingeravtrycksuppgifter rätt snävt och noggrant så att uppgifterna endast får användas för identifiering av personer och tillverkning av dokument. Fingeravtrycksuppgifter som införts i passregistret får i princip användas enbart av den myndighet som utfärdar passet och av polisen. I propositionen föreslås att användningen och utlämnandet av fingeravtrycksuppgifter avsevärt ska begränsas jämfört med gällande lag.

När biometrisk identifiering, t.ex. fingeravtrycksidentifiering, införs bör särskild uppmärksamhet fästas vid att identifieringen är tillförlitlig. En identifiering som baserar sig på fingeravtrycksidentifiering ska t.ex. vara sådan att myndigheten kan se identifieringssituationen och de fingrar som läggs fram för identifiering. Den biometriska identifieringen ska i regel bara vara ett komplement till övriga tillgängliga identifieringsmetoder. En identifiering enbart utifrån fingeravtryck i situationer där en person inte kan visa upp något dokument eller bevis över sin identitet, ska alltid vara förknippad med t.ex. en bedömning av huruvida personen har identifierats, som baserar sig på ett samtal mellan personen och myndigheten.

Med propositionen strävar man efter att stärka bestämmelserna om skydd av registre-

rade fingeravtrycksuppgifter. Fingeravtryckens känslighet som identifieringsuppgifter och en nationellt sett omfattande databas över fingeravtryck förutsätter att bestämmelserna om dataskyddet för det använda registret, handlingsmodellerna och den tillgängliga teknologin ses över. Man måste förbereda sig på hot mot datasäkerheten, dattintrång och risken att databasen missbrukas. Dessa hot försöker man undvika och minimera genom en ändamålsenlig förvaltning av datasäkerheten: planering av handlingsmodeller, organisering av verksamheten, skydd av informationssystem, utbildning av personalen och en ansvarsfull övervakning.

Målet är också att pass som är försedda med innehavarens fingeravtryck ska kunna tillvaratas så effektivt som möjligt för att förebygga missbruk när ett pass obehörigen har kommit i någon annans besittning eller i övrigt har förkommit eller om det har indragits.

3.2 Alternativa tillvägagångssätt

Reformen enligt vilken fingeravtryck ska införas i pass baserar sig på en förordning av Europeiska unionens råd. EG-förordningen är direkt tillämplig rätt även utan att det särskilt genomförs nationellt. En EG-förordning får i princip inte preciseras eller klarläggas genom nationell reglering. EG-förordningarna är emellertid mycket varierande och i sista hand beror det på förordningens innehåll om det är möjligt att precisera den eller inte. En EG-förordning kan i själva verket också förplikta medlemsstaterna att utfärda närmare bestämmelser. För tillämpning av EU:s passförordning och för utfärdande av eventuella nationella bestämmelser har man under beredningen av denna proposition stått i kontakt med Europarättsenheten vid justitieministeriet.

EU:s passförordning är mycket allmänt hållen. Förordningens tillämpningsområde inkluderar ett stort antal öppna frågor. En särskild utmaning är att det är fråga om tagande av sådana identifieringsuppgifter som avses i personuppgiftslagen och lagring av dessa uppgifter i passets chip, vilket förutsätter att den rätt stränga nationella lagstiftningen om skydd av personuppgifter beaktas. I personuppgiftslagen finns emellertid inte

några specialbestämmelser om biometriska kännetecken. Förvaltningsutskottets uppfattning att det i passreformens andra fas krävs en mer detaljerad reglering av dataskyddet skapar dessutom ytterligare utmaningar (FvUB 13/2006 rd). Dataskyddet omfattar bl.a. bestämmelserna om användning av uppgifter. Vidare bör man tänka på att fingeravtryckens karaktär som identifieringsuppgifter nationellt anses vara särskilt känslig. Själffallet måste man också beakta förutsättningen i 80 § i grundlagen om att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter ska utfärdas genom lag.

I propositionen har man på ovan nämnda grunder bestämt sig för att föreslå att det i passlagen ska tas in uttryckliga bestämmelser om avläsning av fingeravtryck i passets tekniska del och om dataskyddet. I proposition ingår också en bestämmelse om tagande av fingeravtryck samt en bestämmelse av informativ karaktär om passets tekniska del, som har byggts upp i form av en hänvisningsbestämmelse till EU:s passförordning.

I propositionen föreslås att det av den som ansöker om pass ska tas fingeravtryck i samband med ansökan. I EU:s passförordning förutsätts att sökandens fingeravtryck ska lagras på passets chip. Ett biometriskt kännetecken som fogas till ett resedokument förbättrar resesäkerheten genom att skapa en mera tillförlitlig koppling mellan resedokumentet och dess innehavare. Passinnehavarens fingeravtryck som lagrats på passets chip förbättrar tillförlitligheten när det gäller identifieringen av passinnehavaren och med hjälp av de fingeravtryck som lagrats på chippet kan man mera tillförligt än tidigare säkerställa om personen är den som han eller hon utger sig för att vara. Det är fråga om verifiering (1-mot-1-jämförelse) när jämförelsen görs mot fingeravtryck som finns lagrade på chippet i det pass som innehavaren visar upp. Vid verifiering görs jämförelsen inte mot någon annan person.

Utgångspunkten enligt propositionen är att fingeravtryck som lagrats på passets chip ska få avläsas enbart av passmyndigheterna och de myndigheter som utför gränskontroller. Rätten att avläsa fingeravtryck är enligt EU:s passförordning knuten till fastställande av passinnehavarens identitet och konstaterande

av dokumentets äkthet. I enlighet med den tolkning som erhållits av kommissionen under beredningen av denna proposition är det upp till varje medlemsstat att i nationell lagstiftning ange de myndigheter som nationellt får rättigheter att läsa uppgifterna på chippet. Rättigheterna får emellertid inte användas för annat än konstaterande av ett dokumentets äkthet och fastställande av innehavarens identitet. Vidare får uppgifterna på chippet avläsas enbart när skyldigheten att visa upp pass eller annat resedokument grundar sig på nationell lag. Förordningen hindrar inte medlemsstaterna från att fatta nationella beslut om användning av fingeravtryck som lagrats på passets chip för fastställande av identitet i andra fall än sådana som har att göra med konstaterande av rätten att resa, om de villkor som anges i förordningen uppfylls.

Det är viktigt att rättigheten att avläsa uppgifterna på chippet avgränsas så att den är så snäv som möjligt och i princip gäller enbart fastställande av identitet och konstaterande av att ett dokument är äkta i anslutning till rätten att resa. Alla myndigheter ska inte automatiskt få rättigheter att läsa uppgifterna på chippet, varvid t.ex. också social- och skattemyndigheterna skulle kunna kontrollera sina klienters identitet utifrån fingeravtrycken på chippet. Vid övervägandet ska man utvärdera hur stort behov myndigheten har av att fastställa identiteten. Vid övervägandet ska man också utvärdera de följder som eventuellt uppstår om personen inte kan identifieras utifrån det uppvisade dokumentet, varvid personen har möjlighet att uppträda med falska personuppgifter. Polisens rätt att avläsa fingeravtrycksuppgifter som lagrats på chippet för utredande av identitet är grundad med beaktande av de uppgifter som föreskrivs för polisen, bl.a. för tryggnad av rätts- och samhällsordningen och upprätthållande av allmän ordning och säkerhet. I polisens verksamhet är fastställande av identitet av största vikt för att de mål som uppställs i lagen ska uppnås.

Det bör påpekas att behov av att avläsa fingeravtryck som lagrats på passets chip minskar om fingeravtrycken införs i ett register, varvid det är möjligt att fastställa identiteten även utan att ett pass eller annat resedokument uppvisas.

Fingeravtryck av sökanden ska enligt förslaget förutom att de lagras på passets chip också registreras i det nationella passregistret där alla uppgifter om pass för närvarande registreras. Förutsättningen för lagring av fingeravtryck på passets chip i enlighet med EU:s passförordning är att de fingeravtryck som tas av sökanden införs i informationssystemet, för tillverkning av passet och för jämförelse av uppgifterna på chippet med fingeravtrycksuppgifter som registrerats i informationssystemet för säkerställande av uppgifternas riktighet och kvalitet. Av EU:s passförordning följer inte att uppgifterna ska förvaras i nationella register efter att det temporära behov som hänför sig till passtillverkningen och de behov som har att göra med kontrollen av uppgifternas riktighet och kvalitet upphört.

Enbart de fingeravtryck av passinnehavaren som lagrats på passets chip är ingen garanti för att man ska kunna fastställa sökandens eller passinnehavarens identitet på ett tillförlitligt sätt, om inte fingeravtrycken registreras i en databas. Registrering av fingeravtryck och användning av registrerade fingeravtryck för identifiering garanterar en tillförlitlig identifiering. Med hjälp av ett registrerat fingeravtryck kan det fingeravtryck som tagits av personen jämföras med alla fingeravtryck som finns i databasen, varvid det kan utredas vem personen är. Det är fråga om identifiering (1-mot-n-jämförelse).

Beaktansvärt är att flera EU-medlemsstater planerar registrering av de fingeravtryck som lagras på passets chip. Av de nordiska länderna planerar också Norge registrering av fingeravtryck enligt de uppgifter som erhållits.

Genom ibruktagandet av biometri försöker man skapa en tillförlitlig koppling mellan en person (fysiska egenskaper) och hans eller hennes identitet (namn och övriga personuppgifter). Kopplingen skapas när en handling som styrker personens identitet, t.ex. ett pass, utfärdas. I samband med utfärdandet granskar man personens identitet och samlar in de biometriska kännetecknen, utifrån vilka kopplingen mellan dokumentet och personen i fortsättningen kan bildas och på det sättet styrka hans eller hennes identitet. I detta sammanhang vill man särskilt försäkra sig

om att en persons identitet kopplas samman med rätt persons fysiska kännetecken. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid processen för utfärdande av pass och vid att processen är skyddad. Det är av största vikt att en person som ansöker om pass identifieras korrekt, eftersom det senare är mycket svårt att upptäcka och korrigera ett fel.

En jämförelse där personens avtryck jämförs enbart mot det avtryck som lagrats på chippet, möjliggör inte eliminering av dubbla identiteter. Med hjälp av fingeravtryck som lagrats på chippet kan man bara fastställa om passet har utfärdats för den som uppvisar passet. På det sättet kan man emellertid inte utreda vem personen i själva verket är. En tillförlitlig identifiering kan säkerställas enbart genom att personens fingeravtryck jämförs med registrerade fingeravtryck.

Med hjälp av fingeravtryck som lagrats på chippet kan man inte säkerställa att en person som ansöker om pass inte har resedokument med flera olika identiteter eller att det med sökandens uppgifter utfärdas pass för endast en person. Fingeravtryck som lagrats på passets chip kan inte heller användas för identifiering om passets chip är sönder eller har söndrats eller annars inte fungerar eller reagerar vid avläsning. Det kan då föreligga osäkerhet angående passinnehavarens identitet, även om dokumentet visas upp för tjänstemannen. Tillförlitligheten i fråga om identifieringen blir lidande om fingeravtrycksuppgifterna inte kan användas. Även i dessa fall kan en tillförlitlig identifiering garanteras enbart genom att jämföra personens fingeravtryck med registrerade fingeravtryck.

Fingeravtryck som lagrats på passets chip kan inte heller användas för identifiering när en person inte kan visa upp något dokument som bevis för sin identitet på grund av att dokumentet förkommit eller av någon annan anledning. Då är det aldrig helt säkert att personen identifierats korrekt, eftersom identifieringen baserar sig på de register som passutfärdaren har tillgång till och övriga dokument som sökanden innehar och som kan vara och som i själva verket ofta är andra handlingar än sådana som utfärdats av myndigheter. Särskilda svårigheter med identifieringen kan uppstå i situationer där en person gör en anmälan om att hans eller hennes pass eller re-

sedokument försvunnit utomlands till en finsk beskickning, som också utfärdar ett nytt pass. En tillförlitlig identifiering kan säkerställas enbart genom att personens fingeravtryck jämförs med registrerade fingeravtryck.

EU:s passförordning tillämpas inte på tillfälliga pass och inte heller på t.ex. sjömanspass som godkänns som resedokument. Tillfälliga pass och sjömanspass innehåller inte något chip som förutsätts i förordningen och således inte heller fingeravtryck som skulle kunna utnyttjas för identifiering. Tillfälliga pass utfärdas förutom av polisinrättningar också av beskickningar utomlands. Tillfälliga främlingspass utfärdas endast utomlands. Vid utfärdande av dokument som bevisar rätten att resa och styrker identiteten är det viktigt att sökanden identifieras på ett tillförlitligt sätt. I fråga om tillfälliga pass och sjömanspass registreras inga fingeravtrycksuppgifter och identifieringen sker utan fingeravtryck, varvid identifieringstillförlitligheten blir lidande. En tillförlitlig identifiering kan säkerställas enbart genom att personens fingeravtryck jämförs med registrerade fingeravtryck.

Det finns ingen statistik över sådana dubbla identiteter som existerar och som utnyttjats. Det är fråga om s.k. dold brottslighet. För närvarande finns det inte tillräckligt effektiva metoder för att reducera eller eliminera denna brottslighet. Med tillgängliga metoder kan man inte bedöma hur ofta passansökningar görs med oriktiga personuppgifter. Statistik kan inte heller föras över hur många pass som har utfärdats för falska identiteter. Trogligtvis är det inte särskilt lätt få pass med falska personuppgifter med tanke på den identifiering av sökanden som polisen utför redan i dagens läge. Problem som har att göra med identifieringen är emellertid ständigt närvarande under de praktiska tillståndprocesserna. Dessutom föranleder den ständiga ökningen av antalet identitetsmissbruk ständigt tilltagande utmaningar och problem när det gäller identifieringen av sökanden. Vid bedömning av den tillförlitlighet som hänför sig till identifieringen av sökanden måste dessutom observeras, att också andra myndigheter än polisen utfärdar pass och övriga resedokument.

Vid utfärdandet av pass ska en säker process för utfärdande eftersträvas. För att målet

ska uppnås är det viktigt att fingeravtryck som tagits av dem som ansöker om pass inför i en nationell databas. Det är särskilt viktigt att försäkra sig om att personens identitet eller personuppgifter inte missbrukas. Centralt är att göra processen för utfärdande av handlingar som styrker identiteten och identifieringsprocessen säkra och sådana att det inte finns några möjligheter till missbruk. Det är viktigt att den som ansöker om pass identifieras på ett tillförlitligt sätt, eftersom man på det sättet kan trygga förtroendet för att passet är ett dokument som styrker identiteten.

Även om den ansiktsidentifiering som redan används är rätt tillförlitlig, förlorar den i noggrannhet mot fingeravtrycksidentifiering. Fingeravtrycken gör identifieringen mycket tillförlitlig eftersom de representerar den mest exakta formen för identifiering av personer. Fingeravtryck föråldras inte och ändras inte så som bilduppgifter, så fingeravtrycken gör identifieringen mera tillförlitlig.

Det är inte ändamålsenligt att kräva att en person i första hand och absolut ska identifieras med hjälp av fingeravtryck som finns i registret, eftersom en person i många fall kan identifieras tillförlitligt också på andra sätt. I allmänhet sker detta genom att en identitetshandling som utfärdats av polisen uppvisas, dvs. ett pass enligt passlagen eller ett identitetskort enligt lagen om identitetskort (829/1999). Om en person inte kan identifieras t.ex. utifrån fotografiet på det identitetsbevis som han eller hon uppvisar, om de fingeravtryck som i enlighet med denna proposition lagrats på passets chip inte kan avläsas på grund av att chippet inte fungerar eller av någon annan motsvarande orsak eller om det i övrigt föreligger osäkerhet angående identiteten, kan identiteten kontrolleras genom att jämföra personens fingeravtryck med fingeravtryck i passregistret. På det här viset kan personen identifieras tillförlitlig.

Jämfört med de medel som står till buds för närvarande, t.ex. utredning av historisk information samt samtal går det snabbt att identifiera en person genom en fingeravtrycksjämförelse. Detta kan minska myndigheternas behov av att utnyttja den rätt att gripa en person för 24 timmar som föreskrivs för polisen i 10 § 2 mom. i polislagen och för

gränsbevakningsväsendet i 36 § 2 mom. i gränsbevakningslagen (578/2005).

Dubbla eller flerdubbla identiteter är ett viktigt fenomen inte enbart med tanke på polisens tillståndsförvaltning, utan också med tanke på brottsbekämpningen, eftersom det vanligtvis finns ett brottsligt motiv för missbruk av någon annans identitet. Missbruk av identitet är en allvarlig typ av brottslighet som det i allt högre grad har fästs uppmärksamhet vid också internationellt. Flera stater, bl.a. Storbritannien och Förenta staterna, har inlett särskilda projekt för förebyggande av brottslighet som gäller missbruk av identitet.

I synnerhet pass från EU-medlemsstaterna är eftertraktade för skapandet av falska identiteter. Till följd av fler säkerhetsfaktorer och införandet av biometri är det allt svårare att förfalska pass. Det befaras att man i allt högre grad försöker bekräfta felaktiga identiteter direkt i utfärdade pass; passansökan görs med eget fotografi och egna fingeravtryck, men med en annan persons personuppgifter. Då framhävs betydelsen av att personen identifieras på ett tillförlitligt sätt ytterligare. De som fått pass med felaktiga personuppgifter har också ofta som mål att flytta bort från Finland, och då möjliggör inte heller en senare indragning av passet automatiskt att passet skulle returneras till myndigheterna. Passet kan på det här viset fortsätta sin existens åtminstone fram till den sista giltighetsdag som angivits i passet.

Missbruk av en identitet hänger ofta samman med ett förfalskat dokument med hjälp av vilket den felaktiga identiteten upprätthålls. Centralkriminalpolisen har i Finland påbörjat ett projekt som syftar till att kartlägga av vilket ursprung förfalskade finska pass är. Projektet gäller helt förfalskade pass som redan från början tillverkas som förfalskningar. Centralkriminalpolisens observation är att antalet helt förfalskade finska pass har ökat märkbart. Antagandet är att finska pass förfalskas vid några förfalskningsanläggningar utomlands. Förfalskade pass används inte enbart för att resa, utan passets användningsändamål som ett dokument som styrker identiteten stöder annan brottslighet, såsom bedrägerier som riktar sig till finansinstitut och handelsföretag och annat lämnande av oriktiga personuppgifter i vinstsyfte. Inom

brottslighet som anknyter till bl.a. narkotika, människohandel, spionage och terrorism används också oriktiga personuppgifter och dubbla identiteter samt förfalskade pass och andra falska handlingar.

Det är beaktansvärt att en omfattande fingeravtrycksdatabas kan beräknas effektivisera förebyggandet av identitetsmissbruk i väsentlig grad. Utredning av identitet med hjälp av registrerade fingeravtryck kunde i fråga om utläningar bidra till att minska möjligheterna till olaglig inresa. Den vanligaste missbrukssituation som framkommit vid gränskontroller har att göra med tredjelandsmedborgare som använder en finländares resedokument som sitt eget för att ta sig över den yttre gränsen till Europa. Man känner till fall där en person i Finland har ansökt om flera pass eller resedokument inom loppet av en kort tid och alltid hänvisat till att dokumentet har kommit bort. Senare har dessa resedokument som anmälts försvunna hittats bl.a. i Finland hos personer med liknande utseende, dock inte passet ursprungliga innehavare. Det kan vara besvärligt att identifiera dessa personer, om de använder ett äkta finländskt resedokument, liknar personen i dokumentets fotografi, kan några ord finska och känner till grundläggande uppgifter om passinnehavaren och dennes hemort. Om en gränskontrollant misstänker missbruk av identitet, ska han eller hon för identifieringen söka information ur olika register, intervjua innehavaren av resedokumentet och överföra dokumentet för närmare kontroll.

Syftet med propositionen om registrering av fingeravtryck i pass är att garantera säkerheten inom processen för utfärdande av pass och säkerställa en tillförlitlig identifiering. I 131 § i utlänningslagen finns bestämmelser om upptagande av signalement av utläningar. Enligt bestämmelsen får polisen eller gränskontrollmyndigheten för identifiering och registrering ta bl.a. fingeravtryck på en utläning som har ansökt om asyl eller uppehållstillstånd på grund av behov av skydd eller tillfälligt skydd. Bestämmelsen är inte tillräckligt ingående för att garantera en tillförlitlig identifiering av den som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting. Främlingspass och resedokument för flykting kan utfärdas också för andra utläningar än

de som avses i nämnda 131 §. Fingeravtryck som tas med stöd av nämnda paragraf införs inte i passregistret utan i ett register över signalement över utlänningar, som inte kan läsas i passregistret. Beaktansvärt är att utlänningslagens 131 § är placerad i 7 kap. i utlänningslagen som en särskild säkringsåtgärd. Paragrafens innehåll och användningsändamål ska följaktligen dryftas i inrikesministeriets pågående projekt inom vilket det bereds bestämmelser om införande av biometriska kännetecken i uppehållstillståndskort.

Utgångspunkten för beredningen av passlagen samt utlänningslagen och lagen om utlänningsregistret som ingår i propositionen har i varje fall varit en revidering av passlagen på motsvarande sätt som i första fasen, så att regleringsgrunderna för finska medborgares pass, främlingspass och resedokument för flykting motsvarar varandra. Det vore ändamålsenligt att beträffande den lagstiftning som gäller registrering av fingeravtryck i en nationell databas komma fram till samma lösning för både resedokument som utfärdas för finländare och sådana som utfärdas för utlänningar.

Polisens uppgift enligt 1 § 1 mom. i polislagen är att trygga rätts- och samhällsordningen och upprätthålla allmän ordning och säkerhet. I polisens verksamhet är fastställande av identitet av största vikt för att de mål som uppställs i lagen ska uppnås. Det är viktigt att polisen har en sådan rätt att använda registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass som motsvarar den föreslagna rätten att avläsa fingeravtryck på chippen, alltid när polisen enligt lagen har rätt att kontrollera en persons identitet. I propositionen föreslås att polisen allmänt ska ha möjlighet att använda registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass för utredning av identitet. Registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass kunde användas bl.a. för identifiering av avlidna eller okända offer eller för utredning av en persons identitet t.ex. vid förhör.

En biometrisk egenskap som lämpar sig för identifiering är en bestående, oföränderlig och oåterkallelig del av individen. Det har ofta ansetts att biometriska identifieringsuppgifter i många avseenden kan jämföras med känsliga uppgifter som definieras i per-

sonuppgiftslagen. Biometriska fingeravtrycksuppgifter representerar den mest långtgående exaktheten när det gäller identifiering av personer. Om dessa uppgifter hamnar i fel händer kan det därför ha icke önskvärda följder med tanke på skyddet av personuppgifterna och privatlivet.

Hotbilderna vid biometrisk identifiering hänför sig till kännetecknets beständighet. Ett biometriskt kännetecken kan inte bytas ut, utan det kopplar användaren till den identifierade identiteten, eventuellt för hela livstiden. Ett ytterligare hot utgörs av att en elektronisk (digital) upptagning av biometriska egenskaper lätt och snabbt kan kopieras och spridas med hjälp av dagens databehandlingsutrustning och datanät. Om man inte sörjer för ett tillräckligt dataskydd vid registrering och behandling av biometriska kännetecken, kan man ställas inför hotbilderna att ett register som utöver andra personuppgifter även innehåller uppgifter om personers individuella egenskaper, såsom fingeravtryck, hamnar i fel händer.

Införandet av fingeravtryck i polisens informationssystem för förvaltningsärenden kan hos sökanden ge upphov till oro för huruvida deras biometriska kännetecken förvaras tryggt så att kännetecknet inte blir föremål för missbruk. Integritetsskyddet för en person vars biometriska egenskaper registreras eller behandlas måste kunna garanteras. Fingeravtryckens känslighet som identifieringsuppgifter och en nationellt sett omfattande databas över fingeravtryck förutsätter att handlingsmodellerna för skydd av det register som används och den tillgängliga teknologin ses över. Man måste förbereda sig på hot mot datasäkerheten, dataintrång och risken att databasen missbrukas.

Man måste dock tänka på att också känsliga uppgifter som finns införda i polisens informationssystem redan i dagens läge kan utgöra en sådan risk. Sådana hot kan undvikas och minskas genom en ändamålsenlig förvaltning av informationssäkerheten: planering av handlingsmodeller, organisering av verksamheten, skydd av datasystem, utbildning av personalen och ansvarsfull övervakning. Man kan inte direkt bedöma om riskerna minskar eller ökar, men med nya handlingsmodeller och ny teknologi kan de existe-

rande riskerna minskas. Hotbilderna måste under alla omständigheter tas på största allvar eftersom det är klart att en omfattande registrering av biometriska fingeravtryck utgör en risk för skyddet av personuppgifter och privatlivet. Riskerna i fråga om datasäkerheten och dataskyddet samt missbruk av registret bedöms i allmänhet vara höga i fråga om register. Man måste vara medveten om att det är omöjligt att skapa fullständigt säkra och ointrängliga datasystem.

Datasäkerhetslösningarna för de fingeravtrycksuppgifter i pass som föreslås bli införda i informationssystemet för förvaltningsärenden motsvarar de datasäkerhetslösningar som inom polisens informationssystem genomförts för skydd av uppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper. För närvarande införs fingeravtryck i polisens register i form av både bilduppgifter och mallar. En mall skapas i systemet utgående från den ursprungliga bildfilen. Det är inte möjligt att utifrån mallen återskapa den ursprungliga bildfilen, eftersom en del av informationen förloras under omvandlingen. Mallen används inom det nuvarande systemet vid sökning, men vid en träff behövs en bild för att en visuell verifiering ska vara möjlig. Sak-kunnigbedömningar baserar sig alltid på de fingeravtrycksbilder som bedöms.

Det är möjligt att införa fingeravtrycksuppgifter i pass i passregistret i form av mallar. Användningen av mallar är dock förenad med begränsningar som kan göra mallarna oanvändbara och värdelösa. Det finns inte något standardlagringsformat för mallarna. Inom fingeravtryckssystemen skapas mallarna på olika sätt, och det går inte att jämföra mallar inom olika system med varandra. Ett delmål för standardiseringen med avseende på biometri (ISO/IEC JTC 1 SC37) är att skapa en fingeravtrycksmall med hjälp av vilken information kan överföras från ett system till ett annat. Det finns tryck på att skapa en standard, men arbetet kan ta ännu flera år.

Lagring av enbart mallen hindrar manuell verifiering av fingeravtryck i situationer där systemet inte klarar av att utföra en tillförlitlig identifiering t.ex. på grund av att det lagrade fingeravtrycket är av dålig kvalitet. Också för konstaterande av passets äkthet

kan man behöva de ursprungliga fingeravtrycksbilderna, särskilt om passets chip har söndrats. Utan en standardiserad mall kan fingeravtryck som lagras i form av mallar inte heller utnyttjas i andra system. Mallarna kan eventuellt utnyttjas i sådana fall där en person inte har något dokument som skulle styrka identiteten, varvid identiteten fastställs utifrån personens fingeravtryck som införts i systemet. Då kan jämförelsen emellertid göras enbart mot de två fingeravtryck som registrerats av personen.

Det bör också beaktas att enbart konstrueringen av en mall, t.ex. för fingeravtryck som införs i passregistret, förutsätter omfattande ändringar i det nuvarande fingeravtryckssystemet (AFIS). Systemet kan inte heller bytas ut utan att tidigare fingeravtryck går förlorade, ifall mallen ändras i samband med systemändringen.

När det gäller datasäkerhet i anslutning till biometrisk identifiering är det skäl att komma ihåg att det å ena sidan är fråga om att garantera datasäkerheten vid biometrisk identifiering och för lagringsmediet, t.ex. registret. Å andra sidan skapar biometrisk identifiering redan i sig datasäkerhet och skydd för personens identitet.

Betydelsen av dataskydd framhävs förutom beträffande det register som innehåller fingeravtryck också beträffande fingeravtryck som lagras på passets chip. En tysk dataskyddsforskare har enligt medieuppgifter förevisat kloning av elektroniska pass. Han har nyligen med manipulerade pass saboterat avläsningsanordningar för pass och förfalskat fingeravtryck. Forskaren har också funnit en metod för att från ett elektroniskt pass kopiera passinnehavarens fingeravtryck.

Enbart lagring av fingeravtryck på passets chip, utan att uppgifterna registreras, skulle medföra kostnadsbesparingar. Informationssystem och databaser skulle inte heller behöva utvidgas till att omfatta fingeravtryck, och därtill kunde man undvika eventuella behov av att höja prestandan och andra kapacitetshöjningar. Likaså nuvarande handlingsmodeller och informationssystem kan genomföras med minimala ändringar; tagande av fingeravtryck i samband med passansökan och lagring av uppgifterna på passets chip. Då skulle emellertid inte propositionens hu-

vudsakliga mål realiseras, dvs. garanterande av säkerheten inom processen för utfärdande av pass och en tillförlitlig identifiering.

Passlagen trädde i kraft i augusti 2006. Det är en rätt ny lag som har fungerat klanderfritt. Det primära syftet med den aktuella reformen är att genomföra införandet i pass av det andra biometriska kännetecknet som Europeiska unionen förutsätter, dvs. fingeravtrycket. Dessutom föreslås i passlagen också vissa mindre ändringar som närmast gäller sådana frågor som framkommit efter att den nya lagen trätt i kraft och som gäller tillämpningen av lagen. I detta andra skede av revideringen av passlagen har det inte observerats något behov att en totalrevidering av passlagen i synnerhet med tanke på att grunden för införandet av biometriska kännetecknen har lagts redan i samband med införandet av det första biometriska kännetecknet, en digital ansiktsbild. De föreslagna ändringarna av passlagens struktur kan inte anses bryta den helhet som passlagen utgör och inte heller nämnvärt försvåra lagens läslighet.

För att fingeravtryck ska kunna införas i personliga pass, diplomat- och tjänstepass samt i främlingspass och resedokument för flykting förutsätts att både passlagen och utlänningslagen ändras. Eftersom andelen främlingspass och resedokument för flykting utgör en mycket liten del av alla chipförsedda pass, är det inte ändamålsenligt att i utlänningslagen ta in detaljerade bestämmelser som till innehållet motsvarar passlagen, utan till denna del är det motiverat att täcka behovet av reglering med allmänna hänvisningar till passlagen. I den föreslagna ändringen av utlänningslagen finns därför en hänvisning till passlagen angående säkerhetsdetaljer i pass, tagande av fingeravtryck, chippet, avläsning av fingeravtrycksuppgifter på chippet och skydd av chippet.

3.3 De viktigaste förslagen

Avsikten med propositionen är att införa fingeravtryck som biometriska kännetecknen i pass för förbättrad resesäkerhet i enlighet med vad som förutsätts i EU:s passförordning. Reformen förutsätter ändringar i den gällande passlagen och i utlänningslagen. Fingeravtryck av sökanden ska införas i pass

och andra resedokument som innehåller ett chip. På chippet lagras för närvarande en digital ansiktsbild av innehavaren och övriga passuppgifter som finns i passets fält för optisk maskinläsning. Nu föreslås att det till uppgifterna på chippet ska fogas fingeravtryck inklusive nödvändiga tilläggsuppgifter i enlighet med vad EU förutsätter. Förutom i vanliga personliga pass ska fingeravtryck införas även i diplomatpass och tjänstepass samt i de resedokument som utfärdas för utlänningar, dvs. i främlingspass och resedokument för flykting. I EU:s passförordning finns bestämmelser om passinnehavarens rätt att kontrollera de uppgifter om honom eller henne som finns lagrade på passets chip.

Av den som ansöker om pass tas två fingeravtryck. Fingeravtryck tas inte, om dessa inte kan tas på grund av ålder, skada, sjukdom, fysiskt hinder eller av någon annan motsvarande anledning. Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden, antecknas på passets chip att antalet fingeravtryck är noll. Giltighetstiden för ett biometriskt pass, fem år, eller en tid av högst två år, är beroende av om hindret är av tillfällig karaktär eller om det är bestående.

Det föreslås att avläsningen av fingeravtrycksuppgifter som lagrats på passets chip ska regleras rätt ingående. Fingeravtrycksuppgifter får avläsas enbart i enlighet med vad som bestäms om det i EU:s passförordning. Fingeravtryck ska få avläsas endast av den myndighet som utfärdar passet samt av en polis- eller gränskontrollmyndighet. Den myndighet som är berättigad att avläsa fingeravtrycksuppgifter i pass har rätt att av passinnehavaren ta fingeravtryck och jämföra dem med de fingeravtryck som har lagrats i passets chip, för fastställande av passets äktighet och passinnehavarens identitet. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen och ska förstöras omedelbart därefter. I fråga om de instanser som är berättigade att avläsa uppgifter som lagrats på passets chip gäller dessutom vad som förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning eller i de internationella avtal som är bindande för Finland. Inrikesministeriet fattar beslut om beviljande och återkallande av rättigheter att avläsa uppgifterna.

Det föreslås att bestämmelserna om skydd av uppgifterna på passet chip ska preciseras. Inrikesministeriet ska sörja för att uppgifterna i passets tekniska del skyddas effektivt mot intrång, olovlig avläsning, modifiering, användning och övrig olovlig behandling i enlighet med EU:s passförordning och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Att uppgifterna är konfidentiella garanteras genom teknisk åtkomstkontroll och kryptering av den datakommunikation som används för passet (grundläggande åtkomstkontroll). Fingeravtrycksuppgifter i pass skyddas dessutom särskilt genom att avläsningen kräver rättigheter som beviljats av finska staten (utvidgad åtkomstkontroll). I EU:s passförordning förutsätts att fingeravtryck som lagrats på chippet ska kunna avläsas endast med sådana avläsningsanordningar som utfärdats av medlemsstaterna.

Bestämmelsen om certifikatet i den gällande lagen föreslås bli kompletterad med certifikat för avläsning av fingeravtryck.

För att man ska kunna garantera den allmänna tillförlitligheten i fråga om pass ska pass som är försedda med innehavarens fingeravtryck kunna tillvaratas så effektivt som möjligt. Passen blir allt tillförlitligare i och med att de innehåller innehavarens fingeravtryck. Man försöker minimera missbruk av pass i situationer där fingeravtryck inte kan avläsas för styrkande av identitet, t.ex. i affärer och banker. Nu föreslås också att rätten att dra in pass och rätten att tillvarata pass ska utvidgas. Likaså föreslås ändringar i hittegodslagen för att garantera att identitetshandlingar och tillståndsbevis som lämnats till hittegodsbyråer återbördas till polisen.

Det är också nödvändigt att i passlagen göra vissa ändringar som gäller strukturen och begreppen. I samband med att fingeravtryck ska införas i pass och de lagstiftningsändringar som detta kräver föreslås dessutom vissa mindre ändringar i passlagen. Det är närmast fråga om sådana frågor som framkommit efter att den nya lagen trätt i kraft och som har att göra med tillämpningen av lagen.

De fingeravtryck som tas av sökanden med avseende på passets chip föreslås också bli införda i ett register. Reformen förutsätter ändringar i lagen om behandling av person-

uppgifter i polisens verksamhet och i lagen om utlänningsregistret. Fingeravtryck ska också tas av den som ansöker om sådant pass eller resedokument som inte innehåller något chip, dvs. tillfälligt pass, tillfälligt främlingspass eller sjömanspass. Fingeravtryck av dem som ansöker om dessa pass och resedokument införs i stället för på chippet enbart i ett register. Fingeravtryck av den som ansöker om vanligt pass, tillfälligt pass och sjömanspass ska införas i polisens informationssystem för förvaltningsärenden. Eftersom det i propositionen i enlighet med vad som beskrivs nedan föreslås att diplomat- och tjänstepassregistret ska slås samman med det passregister som förs av polisen, ska fingeravtryck som tagits av dem som ansöker om diplomat- och tjänstepass införas i samma passregister som förs av polisen. I stället ska fingeravtryck av den som ansöker om främlingspass, tillfälligt främlingspass och resedokument för flykting införas i utlänningsregistret som förs av Migrationsverket.

Utrikesministeriet utfärdar diplomat- och tjänstepass med stöd av 10 § 3 mom. i gällande passlag. I propositionen föreslås att uppgifter om diplomat- och tjänstepass i stället för i ett separat diplomat- och tjänstepassregister ska införas i polisens passregister.

I registret jämställs fingeravtrycksuppgifter med övriga passuppgifter t.ex. när det gäller tidpunkten för avförande av uppgifterna. I propositionen strävar man efter att avgränsa användningen av registrerade fingeravtrycksuppgifter rätt så snävt och noggrant. Registrerade fingeravtrycksuppgifter av en sökande kunde användas för fastställande av personens identitet, och enbart när behovet har att göra med identifiering av sökanden eller identifiering av passinnehavaren i situationer där en myndighet i anknytning till personens reserätt, utresa eller inresa har rätt att kontrollera personens identitet och det uppvisade dokumentets äkthet. Fingeravtryck som tagits av sökanden och registrerats kan användas också för tillverkning av det ansökta dokumentet. Utlämnandet av fingeravtrycksuppgifter ur registret begränsas avsevärt jämfört med gällande lag, i och med att det blir tillåtet att lämna ut fingeravtrycksuppgifter för ändamål som motsvarar uppgifternas ursprungliga registrerings- och användningsän-

damål endast till gränsbevakningsväsendet, tullverket, utrikesministeriet, finska beskickningar och Migrationsverket. Den som är berättigad att använda uppgifter ska enligt förslaget ha rätt att av en registrerad ta fingeravtryck och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen och ska förstöras omedelbart därefter. Också utlämnandet av uppgifter till utlandet begränsas.

Dessutom föreslås att polisen ska ha mera långtgående rättigheter att använda fingeravtrycksuppgifter för utredning av identitet också för sådan annan utredning av identitet som ingår i polisens arbetsuppgifter. Polisen ska ha rätt att använda registrerade fingeravtrycksuppgifter för utredning av identitet i samband med ett visst uppdrag som hör till polisen och som nödvändigt kräver att identiteten styrks. Registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass får användas t.ex. för identifiering av avlidna eller okända offer eller för utredning av en persons identitet vid t.ex. förhör.

Det föreslås att bestämmelserna om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper i register ska preciseras. Vid registrering eller annan behandling av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska det ses till att de informationssystem, maskinvaror och programvaror som används för identifiering och behandling av identifieringsuppgifterna är säkra och att identifieringsuppgifterna är skyddade mot obehörig åtkomst och mot kränkningar, modifieringar och förfalskningar som avser identifieringsuppgifternas konfidentialitet och integritet samt annan behandling som sker av misstag eller i strid med lag. Vid identifiering och behandling av identifieringsuppgifter ska det enligt förslaget även i övrigt genomföras nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att identifieringen och behandlingen av identifieringsuppgifter kan genomföras på ett sätt som tryggar data-skyddet och integritetsskyddet för dem som identifieras.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Det föreslagna införandet av fingeravtryck i pass innebär tilläggskostnader för polisen och utrikesförvaltningen. En del av kostnaderna kan täckas med de tillståndsavgifter som tas ut hos dem som ansöker om pass. Förutsättningen för den föreslagna reformen enligt vilken passinnehavarens fingeravtryck ska införas i pass är att priset på ett pass ses över och ändras så att det motsvarar de höjda kostnaderna för tillverkningen av passet. Den uppskattade prisstegringen torde bli några euro, omkring två till fem euro per pass.

En av de största utgiftsposterna för den föreslagna reformen föranleds av de anskaffningar av utrustning och datasystem som reformen kräver och som huvudsakligen är av engångsnatur och av projektet för att genomföra dem. Största delen av kostnaderna ingår i budgeten för projektet. Projektet och genomförandet har i fråga om åren 2007 och 2008 redan täckts i passets pris, men underhållet och servicen av informationssystemen samt åtgärder av teknisk karaktär (t.ex. i anslutning till certifikatmiljöernas informationsutbyte) ska efter ibruktage av fingeravtryck täckas i det justerade priset på pass.

Den myndighet som utfärdar pass ska ha tillgång till bl.a. avläsningsanordningar för fingeravtryck, och en sådan har redan införskaffats till varje kundservicekontor inom tillståndsförvaltningen. Kostnaderna för reformen föranleds förutom av anskaffning av maskinvaror och övrig utrustning också av exempelvis testning av informationssystem och maskinvaror, av löneutgifter för projektpersoner och av kostnader för utbildning och information. Det bedöms att bl.a. uppdatering, service och reparation av utrustning och informationssystem kommer att vara årligen återkommande utgiftsposter. Eftersom det chip som krävs för fingeravtryck lanserades i pass redan år 2006, i och med att den digitala ansiktsbilden infördes, föranleder själva chipet inte längre några ytterligare kostnader.

Inom polisförvaltningen är totalbudgeten för projektet 1,3 miljoner euro för år 2008 och 1,5 miljoner euro för år 2009. Bland an-

nat avläsningsanordningar för fingeravtryck har huvudsakligen införskaffats redan år 2007, när de totala kostnaderna för projektet stannade på ca 1,2 miljoner euro. Det bör beaktas att man med de poster som reserverats för projektet också har berett sig på att täcka kostnader som har att göra med ibrukttagandet av den biometri som ska införas i uppehållstillstånd och identitetskort. Den finansiering som tidigare beviljats i budgeten och fastställts i rambesluten beräknas räcka till för att genomföra reformen. Det bör dock beaktas att kostnaderna för den internationella distributionen av certifikat och utnyttjandet av biometri exakt kan bedömas först efter att produktionen inletts och de nya teknologierna utvecklats tillräckligt.

Den föreslagna reformen innebär också en revidering av polisens informationssystem för förvaltningsärenden, och detta ökar kostnaderna. Största delen av de kostnader som följer av den föreslagna passlagen uppstår direkt till följd av kraven i EU:s passförordning och kostnaderna för registrering av uppgifter utgör inte någon stor del av kostnaderna. Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet möjliggör redan registrering av det första biometriska kännetecknet, en digital ansiktsbild, i informationssystemet för förvaltningsärenden. Inom det nya fingeravtryckssystemet (AFIS) har man redan av avtals- och genomförandeskäl berett sig på att de fingeravtryck som tas av sökandena också ska införas i informationssystemet för förvaltningsärenden. Kostnaderna för anskaffningen har uppgått till ca 200 000 euro. Systemet har kapacitet för 6 miljoner passposter (två registrerade fingeravtryck) och dess jämförelsekapacitet uppgår till 3 000 jämförelser per dag. Svarstiden för en passförfrågan är högst 24 timmar. Denna svarstid gäller 1-mot-n-jämförelser.

Användningen av fingeravtryck som införts i registret i enlighet med propositionen för identifiering av personer och tillverkning av dokument föranleder dessutom kostnader som uppgår till uppskattningsvis 0,5—1,0 miljoner euro. I systemet krävs ett arbetsförlopp också för manuell verifiering. Kostnaderna för detta är beroende av hur komplicerat arbetsförlopp man bygger upp, och dessutom kan funktionen öka arbetsmängden och

därigenom behovet av arbetskraft. Antalet felkorrigeringar, dvs. fingeravtryckssystemets s.k. False Acceptance Rate är enligt systemleverantören 0,1 %. Om det under en dag görs 3 000 jämförelser, ger systemet i snitt tre felaktiga träffar som måste korrigeras. För experterna föranleder detta manuellt arbete på 0,5—1 timmar per korrigering. Det finns en risk för att sådana felkorrigeringar kan förekomma särskilt i början av verksamheten. Risken är emellertid inte betydande.

Reformen medför kostnader också för utrikesförvaltningen. Till beskickningarna har det redan införskaffats sammanlagt 165 avläsningsanordningar som behövs för avläsning av fingeravtryck. Det är svårt att bedöma kostnadseffekterna av införandet av fingeravtryck i pass för utrikesförvaltningens del, eftersom införskaffade avläsningsanordningar för fingeravtryck förutom för pass används också t.ex. i samband med behandlingen av visumansökningar och senare också ansökningar om uppehållstillstånd. Kostnaderna av engångsnatur för anordningar som också inkluderar nödvändiga programlicenser och separata arbetsstationer, uppgår enligt kostnadsmotsvarighetskalkylerna i fråga om pass till sammanlagt inemot 15 000 euro. Anordningar måste också införskaffas för bl.a. utbildningsbruk. Ytterligare kostnader föranleds av transporten av anordningar från Finland till beskickningar och av kostnader för installation, stöd, underhåll och övriga motsvarande kostnader.

Merkostnader inom utrikesförvaltningen föranleds av bl.a. utbildningen av ca 300 personer som handlägger passansökningar både i Finland och på stationeringsorterna. Kostnaderna för utbildningen anses inkludera resekostnader, normala personalkostnader och bl.a. andelar av hyror, köp av tjänster, övriga eventuella särkostnader samt andelar av beskickningarnas och ministeriets omkostnader. Om utbildningen och resorna tar tre till fem dagar, uppskattas effekterna i fråga om årsverken under det första året när fingeravtryck används uppgå till ungefär fyra årsverken. Ytterligare merkostnader föranleds av det extra arbete som har att göra med tagande av fingeravtryck vid mottagandet av passansökningar samt information.

Den ökning av totalkostnaderna som passreformen medför för utrikesförvaltningen har enligt kostnadsmotsvarighetskalkylerna uppskattats uppgå till sammanlagt inemot 144 000 euro under det första året när fingeravtryck används. Man bör beakta att kostnaderna för anordningarna och utbildningen är av engångsnatur, praktiskt taget som investeringsposter. När de används som grund för uträkningen av den verkliga kontinuerliga årskostnaden kan man bl.a. anta att anordningarna behöver bytas ut och utbildningen upprepas vart fjärde år. Då uppgår den årliga kostnadsökningen i fråga om pass till ca 74 000 euro.

Även i främlingspass och resedokument för flykting införs innehavarens fingeravtryck. I fråga om anskaffningen av de anordningar som Migrationsverket behöver, bör man tänka på att det är polisinsrättningarna som sköter tagandet och lagringen av fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting. Migrationsverket har redan anskaffat nödvändiga anordningar i anslutning till visumsystemet, och det är oklart i vilken grad Migrationsverket i praktiken kommer att behöva avläsa fingeravtryck i anslutning till främlingspass och resedokument för flykting. Migrationsverkets kostnader kommer troligtvis att utgöras av den utbildning som anknyter till registret och tagandet av fingeravtryck. Någon kostnads-kalkyl kan emellertid inte uppvisas i det här skedet.

De kostnader som hänför sig till det utlänningsregister som förs av Migrationsverket bedöms vara små och kostnaderna ingår i de beräkningar som lagts fram ovan, eftersom registret tekniskt har genomförts inom polisens tillståndsförvaltningssystem. Förändret av registret (upprätthållande, uppdateringar och reparationer) medför inga kostnader för Migrationsverket.

Särskilt användningen av fingeravtryck i passregistret för identifiering av passinnehavare kan beräknas föranleda kostnadsbesparingar på lång sikt för de myndigheter som utfärdar pass i och med att den tid som behövs för identifiering av personer förkortas. Tagandet av fingeravtryck fördröjer emellertid ansökningsprocessen för pass och ökar därmed kostnaderna.

Enligt 5 c § 2 mom. i passlagen utfärdas certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i passets chip och som behövs för avläsning av fingeravtryck av Befolkningsregistercentralen. Också dessa certifikatsystem föranleder kostnader. Ett certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna skapades redan i samband med att det första biometriska kännetecknet infördes. Certifikatet har skapats av Befolkningsregistercentralen och den årliga kostnaden för certifikatet har uppgått till sex euro per pass. Det är ännu svårt att bedöma kostnaderna för de certifikat som hänför sig till avläsningen av fingeravtryck. Det certifikatsystem som behövs för avläsning av fingeravtryck genomförs inom och integreras i Finlands nuvarande certifikatsystem för chipförsedda resedokument. Kostnaderna för genomförande, integrering och upprätthållande av certifikatsystemet täcks med avgifter för certifiering enligt den gällande förordningen om avgifterna för registerförvaltningens prestationer. Genomförandet av det nya system som behövs för avläsning av fingeravtryck innebär för samhället investeringskostnader av engångsnatur och årliga underhållskostnader, vars belopp det ännu är svårt att uppskatta.

Kostnaderna för det certifikat som hänför sig till avläsningen av fingeravtryck ökar på grund av den internationella verksamheten. Via certifikatsystemet beviljas andra stater läsrättigheter och fås rättigheter att läsa andra staters pass. Kostnaderna för systemet för utbyte av certifikat uppskattas vara över 0,5 miljoner euro och de årliga kostnaderna uppgår till uppskattningsvis 20 procent av kostnaderna, fränsett allmänna kostnader och kostnader för personal. Certifikatkostnaderna är årligen återkommande. Kostnaderna för skapandet och upprätthållandet av certifikatsystemet kommer att fördelas mellan de myndigheter som utfärdar pass och gränsbevakningsväsendet. Kostnadsfördelningen mellan myndigheterna har inte ännu diskuterats.

Utnyttjandet av reformen och utvecklandet av gränskontrollarrangemangen med tanke på behandlingen av de nya resedokumentet föranleder kostnader även för gränsbevaknings-

väsendet. Utöver de kostnader som hänför sig till ovan nämnda certifikatsystem beräknas gränsbevakningsväsendet ha anskaffningskostnader på ca 140 000 euro och årliga underhållskostnader på ca 14 000 euro för anskaffningen av anordningar som behövs för fastställandet av identitet. Det är svårt att bedöma kostnadseffekterna för passens del, eftersom också bl.a. visum-, Schengen- och Prümssystemen förutsätter motsvarande anskaffningar av anordningar för avläsning av fingeravtryck. I samband med anskaffningarna försöker man genast hitta anordningar som klarar av alla behövliga funktioner. Det bör också beaktas att gränsbevakningsväsendet har meddelat fingeravtrycksavläsarna för åren 2008—2011 till EU:s fond för de yttre gränserna, och det är möjligt att man från fonden får återbärningar för anskaffningen av anordningar som behövs för avläsning av fingeravtryck.

Användningen av fingeravtryck för fastställande av identitet i enlighet med propositionen föranleder inga merkostnader för gränsbevakningsväsendet. Det bedöms att det kommer att uppstå kostnadsbesparingar för gränsbevakningsväsendet i och med att den tid som behövs för att identifiera en person blir kortare, särskilt när fingeravtryck som införts i passregistret används för identifieringen.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Enligt gällande lagstiftning ska fingeravtryck inte införas i pass. Eftersom lämnandet av fingeravtryck inte annars heller är särskilt bekant, framhävs betydelsen av kundrådgivning och kundservice vid ansökan om pass. Personalens rådgivnings- och upplysnings-skyldighet gäller naturligtvis också bl.a. var fingeravtrycken ska registreras. För att tagandet av fingeravtryck ska kunna bli en del av passansökningsprocessen krävs effektiv information som riktar sig till kunderna och att verksamheten vid de utfärdande myndigheternas kontor ordnas så att tagandet av fingeravtryck kan utföras korrekt.

Tagandet av fingeravtryck är ett nytt moment i passansökningsprocessen också för de tjänstemän som tar emot passansökningar. Tagandet av fingeravtryck upplevs allmänt

bland både personalen och kunderna som en arbetsuppgift för enbart personal med polisutbildning, inte kontorspersonal. Reformen förutsätter att det för de myndigheter som utfärdar pass utarbetas anvisningar om bl.a. tagande av fingeravtryck, kundrådgivning och om hur avläsningsanordningarna ska placeras och underhållas samt att det ordnas tillräckligt med utbildning i dessa frågor.

Den arbetsmängd och den tid som processen för utfärdande av pass kräver bedöms öka i början av reformen. Sökanden behöver sådan handledning och rådgivning som nämnts tidigare. Också tjänstemännen måste lära sig använda de nya anordningarna och systemen. Dessutom innebär tagandet av fingeravtryck ett nytt arbetsskede vid mottagandet av passansökningar, vilket förlänger den tid som behövs för mottagandet av passansökningar. Själva avläsningen går snabbt och tar endast några sekunder. Det kan bedömas att avläsningen i sin helhet kommer att ta ungefär en minut för en rutinerad tjänsteman inbegripet nödvändiga data-tekniska åtgärder och kundrådgivning. Det är emellertid möjligt att avläsningen i dess helhet kommer att ta längre än en minut med beaktande av att åtgärden aldrig är normal för kunden och att åtgärden kan väcka ett stort antal frågor hos kunden. Dessutom kan erhållandet av fingeravtryck av god kvalitet förutsätta att proceduren upprepas flera gånger eller t.ex. att fingrarna fuktas. I den utfärdande myndighetens kontor måste för avläsningen reserveras bl.a. våtserverter.

Vid beskickningar utomlands kan processen dessutom vara förknippade med problem som beror på att verksamhetsmiljön avviker från den finska och på hur datakommunikationsförbindelserna fungerar, och dessa faktorer kan fördröja åtgärder som hänför sig till behandlingen av passansökan.

Om avläsningen av fingeravtryck inte lyckas t.ex. på grund av sökandens ålder eller ett fysiskt hinder, utfärdas för sökanden ett biometriskt pass utan fingeravtryck. Det är upp till tjänstemannen att avgöra om omöjligheten att ta fingeravtryck beror på ett fysiskt hinder av bestående eller tillfällig karaktär. Om hindret är av tillfällig karaktär, måste myndigheten ange giltighetstiden för det pass som utfärdas för sökanden så väl

som möjligt enligt läkningsprognosen för skadan. Dessa situationer som anknyter till fysiska hinder kan ofta vara mycket oklara. Genom tillräckliga anvisningar och utbildning av tjänstemännen kan man försöka se till att tolkningspraxis är så enhetlig som möjligt i hela landet.

Avläsningsanordningarna för fingeravtryck ska placeras ändamålsenligt, vilket kan kräva olika fysiska förändringar och förändringar i lösningar som gäller arbetsstationerna. När det gäller placeringen av avläsningsanordningarna måste man bl.a. se till att avläsningsanordningen installeras på rätt höjd och så att tjänstemannen kan se själva avläsningen. Service av anordningar ska ordnas på ett lämpligt sätt. I de utfärdande myndigheternas kontor ska det också ordnas möjligheter för kunden att kontrollera att uppgifterna på chippet är riktiga och att chippet fungerar tekniskt. Ändringarna förutsätter planering med avseende på inredningen och anordningarna vid tillståndsförvaltningens kontor.

Den identifiering av personer som utförs av de myndigheter som utfärdar pass eller utför gränskontroller bedöms bli snabbare, i synnerhet i förhållande till tillförlitligheten, när det blir möjligt att utföra identifieringen med hjälp av fingeravtryck som finns på passets chip eller i registret. Identifieringen kan bli långsammare t.ex. om chippet inte kan läsas på grund av att avläsningsanordningen eller chippet inte fungerar. I dessa situationer är det emellertid möjligt att identifiera passinnehavaren med hjälp av fingeravtryck i registret, och detta snabbar upp gränsformaliteterna. På grund av t.ex. sökandens eller passinnehavarens ålder eller en skada kan det vara svårt att avläsa fingeravtrycken och detta kan dra ut på ansökningssituationen eller processen vid passkontroll.

Förslaget att den nya lagen ska tillämpas på pass som utfärdas efter att lagen trätt i kraft, förutsätter att den myndighet som utfärdar pass ska sträva efter att innan den nya lagen träder i kraft fatta beslut angående alla ansökningar som anhängiggjorts före den nya lagens ikraftträdande och som över huvud taget är möjliga att avgöra innan lagen träder i kraft. Detta kan föranleda en ökning av arbetsmängden under tiden före lagens ikraftträdande. I synnerhet utomlands vid finska

beskickningar kan kravet föranleda vissa problem bl.a. på grund av tidsskillnaden. Med hjälp av effektiv information före lagens ikraftträdande kan man emellertid försöka få ner antalet nya ansökningar som anhängiggörs just innan lagen träder i kraft. Om lagen kan sättas i kraft våren 2009, föranleder de ruscher som vid passansökningskontoren vanligtvis infaller under senvåren och sommaren inte heller till denna del någon ökad belastning.

4.3 Miljökonsekvenser

Propositionen bedöms inte ha några egentliga miljökonsekvenser.

4.4 Konsekvenser för medborgarna

Priset på ett normalt pass är i dagens läge 46 euro i Finland. Priset på ett snabbpass som i allmänhet fås på två eller tre dagar är 60 euro. Ett s.k. expresspass vars leveranstid är en dag kostar 80 euro. Också priset på ett tillfälligt pass är 80 euro. Förutsättningen för den föreslagna reformen enligt vilken passinnehavarens fingeravtryck ska införas i pass är att priset på ett pass ses över och ändras så att det motsvarar de höjda kostnaderna för tillverkningen av pass. Den uppskattade prisstegringen torde bli några euro, två till fem euro per pass.

Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden, utfärdas för honom eller henne ett normalt biometriskt pass utan fingeravtryck som är giltigt i fem år. Sökanden förutsätts lämna en utredning av den omständighet som utgör hinder för lämnande av fingeravtryck och en bedömning av hur länge omständigheten föreligger. Om skadan inte är uppenbar och man inte utifrån sökandens muntliga eller skriftliga utredning får nödvändig information, kan man be sökanden lämna t.ex. ett läkarintyg över skadan till den myndighet som utfärdar passet. Detta kan ge upphov till extra kostnader och olägenheter för sökanden och fördröja passbeslutet.

Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden och hindret bedöms vara av tillfällig natur, utfärdas passet för en tid av högst två år. Eftersom passet i dessa fall inte är giltigt lika länge som i normala fall, föranleder detta ex-

tra kostnader för sökanden. Kostnaderna för tillverkningen av ett biometriskt pass är alltid lika stora, och därför är priset på ett pass med kort giltighetstid detsamma som priset på ett vanligt pass. Beroende på sökandens skada är det möjligt att passet utfärdas för t.ex. endast ett år, varefter personen blir tvungen att skaffa ett nytt pass. Det är också möjligt att det bedöms att skadan kommer att läkas snabbare än vad fallet är i verkligheten, varvid giltighetstiden för det utfärdade passet inte helt motsvarar skadan. I sådana fall måste ett pass på nytt utfärdas för en kortare tid.

Målet är dock att passet giltighetstid i ovan nämnda fall kan anges så att den så väl som möjligt motsvarar den tid som det tar för skadan att läkas. Det kan bedömas att det inte finns många sökanden som tillfälligt inte alls kan lämna fingeravtryck av två fingrar. Ett alternativ är att biometriska pass som på grund av ett tillfälligt hinder utfärdas utan fingeravtryck skulle prissättas lägre än övriga pass när reformen träder i kraft. Om detta realiseras kommer förfarandet att öka verksamhetsutgifterna för polisen och utrikesförvaltningen. Kostnadseffekterna har inte till denna del uppskattats och inte heller tagits med i budgeten eftersom dessa situationer bedöms vara mycket ovanliga. Eftersom syftet med reformen är att göra pass säkrare genom att införa ett andra biometriskt kännetecken i pass, bör man sträva efter att biometriska pass utan fingeravtryck utfärdas endast när det föreligger faktiska och särskilda skäl för det.

Eftersom avsikten är att fingeravtrycksavläsare ska tas i bruk vid alla de verksamhetsenheter där polisens tillståndstjänster tillhandahålls, föranleder reformen inte olägenheter för sökanden i form av t.ex. längre väg till passansökningskontoret eller längre tid som går åt för ansökan.

Tagandet av fingeravtryck vid ansökan om pass kan föranleda förvirring och ovisshet hos sökandena. Sökande kan också förhålla sig negativt till tagandet av fingeravtryck, eftersom tagande av fingeravtryck traditionellt förknippas med misstanke om brott. Utgående från erfarenheter från Tyskland torde man dock kunna bedöma att största delen av sökandena kommer att förhålla sig antingen neutralt eller positivt till tagande av fingerav-

tryck. Den föreslagna registreringen av fingeravtrycksuppgifterna kan emellertid bedömas öka motståndet mot tagandet av fingeravtryck. Sökandenas inställning påverkas också av tjänstemannens beteende och tidigare information om reformen. Särskilt i samband med ansökan om det första passet som innehåller fingeravtryck är det viktigt att sökandena får behövlig handledning och rådgivning. Vid behov måste sökandens finger fuktas t.ex. med våtservetter som placerats vid enheterna där pass utfärdas för att man ska få ett avtryck.

Tagandet av fingeravtryck kommer i varje fall att i form av ett nytt arbetsskede göra processen vid ansökan om pass långsammare framför allt på grund av att sökandena behöver rådgivning och för att man ska få fingeravtryck av tillfredställande kvalitet. Inte heller flera upprepade försök att avläsa fingeravtrycken garanterar nödvändigtvis att man av sökanden kan få fingeravtryck av tillräckligt god kvalitet för införande i passet, t.ex. på grund av sökandens ålder eller en skada på fingrarna. Senare kan bl.a. processen för identifiering av sökanden förkortas t.o.m. i väsentlig grad, när det blir möjligt att identifiera sökanden också med hjälp av fingeravtryck.

Införandet av fingeravtryck i polisens informationssystem för förvaltningsärenden kan hos sökanden ge upphov till oro för huruvida deras biometriska kännetecken förvaras tryggt så att kännetecknet inte blir föremål för missbruk. Oron och ovissheten kan minskas genom de datasäkerhetsåtgärder som genomförs. Fingeravtryckens känslighet som identifieringsuppgifter och en nationellt sett omfattande databas över fingeravtryck förutsätter att handlingsmodellerna för skydd av det register som används och den tillgängliga teknologin ses över. Man måste förbereda sig på hot mot datasäkerheten, dataintrång och risken att databasen missbrukas. Man måste dock ta hänsyn till att också mera känsliga uppgifter som finns införda i polisens informationssystem redan i dagens läge kan utgöra en sådan risk. Man kan inte direkt bedöma om riskerna minskar eller ökar, men med nya handlingsmodeller och ny teknologi kan de existerande riskerna minskas. Man måste också beakta att det bl.a. av verket Suomalai-

set ja henkilötietojen suoja (Mutttilainen) som år 2006 publicerades i serien rättspolitiska forskningsinstitutets publikationer och som baserade sig på en enkät framgår att finländarnas förtroende för polisens datasäkerhet som registeransvarig vilar på en fast grund.

Det blir lättare för finländare att resa. Med ett biometriskt pass som innehåller fingeravtryck kan man exempelvis använda s.k. snabbköer på stora flygfält. På motsvarande sätt kan man med hjälp av registrerade fingeravtryck på ett tillförlitligt sätt identifiera en finländare som har förlorat sina identitetshandlingar, både vid finska beskickningar utomlands och vid gränsen vid ankomst till Finland. I samband med gränskontroller kan gränsövergången fördröjas om det inte är möjligt att avläsa fingeravtryck i pass på grund av att avläsningsanordningen eller chippet inte fungerar. Då konstateras identiteten på något annat sätt. Med hjälp av registrerade fingeravtryck undanröjs också den osäkerhet som dessa situationer medför angående sökandens identitet.

Bestämmelsen om sättande i kraft av den föreslagna reformen enligt vilken lagen ska tillämpas på pass som utfärdas efter det att lagen trätt i kraft, kan orsaka extra olägenheter och besvär för vissa sökanden, om de blir tvungna att komplettera ansökan med fingeravtryck efter att lagen trätt i kraft. Problemet kan uppstå särskilt utomlands där avstånden till beskickningar är långa. Genom tillräcklig information, handledning och rådgivning kan man sträva efter att det inte är så många som behöver komplettera sina ansökningar.

Betjäningen av passkunder förbättras utomlands, eftersom propositionen underlättar utfärdandet av s.k. nödpass också vid honorärkonsulat, som saknar datakommunikationsförbindelser till passregistret. Således kan kundbetjäningen förbättras i länder som inte alls har någon finsk beskickning eller där avstånden är långa. Reformen underlättar ordnandet av passfunktioner också i krissituationer eller i samband med stora evenemang, t.ex. stora idrottstävlingar.

4.5 Övriga samhällseliga konsekvenser

Möjligheterna att använda pass som införskaffats olagligt, t.ex. stulits, bedöms minska

åtminstone i samband med gränsövergångar där innehavaren kan identifieras utifrån fingeravtrycken på passets chip. Även om förtroendet för finländska pass kan bedömas vara rätt gott också i dagens läge, kan det antas förtroendet för pass som ett dokument som styrker identiteten kommer att öka. Det bör dock noteras att passet kan användas som ett dokument som styrker rätten att resa och identiteten, även om fingeravtrycksuppgifterna inte kan avläsas. Det är möjligt att dra in ett pass på grund av att t.ex. chippet inte fungerar enbart när passet anses vara fullständigt fördärvat så att det inte längre är möjligt att utföra en identifiering utifrån uppgifterna i passet.

Det är möjligt att pass fortsättningsvis används också som falska identitetsbevis i situationer där det inte är tillåtet att fastställa identiteten med hjälp av fingeravtryck, t.ex. vid anskaffning av konsumtionsvaror eller i samband med bankbesök. I propositionen föreslås en utvidgning av myndigheternas rättigheter att tillvarata pass när ett pass obehörigen har kommit i någon annan besittning eller i övrigt har försvunnit eller när det har dragits in. Detta bedöms minska antalet sådana pass som blir föremål för missbruk.

Genom den föreslagna reformen enligt vilken passinnehavarens fingeravtryck ska registreras kan man skydda en persons identitet genom att säkerställa att personens pass verkligen har utfärdats med hans eller hennes egna personuppgifter och att ingen annan har ett pass utfärdat med samma uppgifter. Förslaget ökar tillförlitligheten när det gäller identifiering påtagligt. Ökad säkerhet vid identifiering ökar också förtroendet för passet som ett dokument som styrker identiteten.

En täckande fingeravtrycksdatabas över dem som ansöker om pass kunde i väsentlig grad effektivisera förebyggandet av identitetsmissbruk. Registreringen av fingeravtryck bedöms också effektivisera upptäckandet av falska resedokument och göra tillståndsförvaltningen av utlänningars uppehållsrätter mera säker.

Utredning av identiteten med hjälp av registrerade fingeravtryck kunde i fråga om utlänningar bidra till att minska möjligheterna till olaglig inresa och människohandel. Man känner till fall där en person har ansökt om

flera pass eller resedokument inom loppet av en kort tid och alltid hänvisat till att dokumentet har kommit bort. Senare har dessa resedokument som anmälts försvunna hittats bl.a. i Finland hos personer med liknande utseende, dock inte passet ursprungliga innehavare.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

EU:s passförordning antogs i december 2004. Inrikesministeriet tillsatte den 9 mars 2005 en arbetsgrupp (fingeravtrycksgruppen) för att bereda den andra fasen av biometriprojektet, dvs. de lagstiftningsändringar som införandet av fingeravtryck i pass förutsätter. Arbetsgruppen består av ca 20 medlemmar vilka företräder förutom inrikesministeriets polisavdelning, migrationsavdelning och enhet för internationella frågor också Förvaltningens IT-central, centralkriminalpolisen, Migrationsverket, gränsbevakningsväsendet, Befolkningsregistercentralen, utrikesministeriet, kommunikationsministeriet, justitieministeriet, finansministeriet och Dataombudsmannens byrå. Arbetsgruppen skulle enligt tillsättningsbrevet särskilt utreda och bereda de lagstiftningsändringar som hänför sig till tagande av fingeravtryck, registrering, användning och utlämnande av fingeravtryck och skydd av den personliga integriteten. Arbetsgruppen fick i uppdrag att utarbeta sitt förslag i form av en regeringsproposition.

Arbetsgruppens uppdrag utvidgades i februari 2007. Arbetsgruppen skulle också bereda de ändringar av lagstiftningen som införandet av biometriska kännetecken i identitetskort förutsätter. Avsikten är att biometriska kännetecken ska tas i bruk också i identitetskort. De förslag som gäller identitetskort ingår inte i denna proposition utan de görs senare.

Med tanke på den andra fasen av biometriprojektet tillsattes vid inrikesministeriet i juni 2007 ett projekt för införande och utveckling av biometriska resedokument och uppehållstillstånd, som utgörs av en styrgrupp och 11 projekt- och arbetsgrupper. Till mål för projektet uppställdes införande av fingerav-

trycksuppgifter i pass i enlighet med kraven och ett kontrollerat ibruktagande av miljön bl.a. för genomförande av reformerna inom och praktisk testning av processen för utfärdande samt utbildning av förvaltningen.

Under beredningen av propositionen har man strävat efter att i enskilda frågor stå i kontinuerlig kontakt till sakkunniga utanför arbetsgruppen vid olika ministerier och i olika sakkunnigorganisationer. I beredningsskedet begärdes och erhöles hjälp med tolkningen av EU:s passförordning av en tjänsteman som deltagit i beredningen av kommissionens förordning och som också svarar för beredningen av kommissionens aktuella förslag (KOM(2007) 619 slutlig).

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till regeringsproposition sändes på remiss efter att det färdigställts. I det utkast till proposition som sändes på remiss föreslogs att polisen skulle ha rätt att använda registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass förutom för utredning av identitet också för förebyggande och utredning av brott som avses i 5 a kap. 3 § i tvångsmedelslagen (450/1987). I propositionen föreslogs att polisen årligen ska lämna en berättelse till riksdagens justitieombudsman angående användningen av fingeravtrycksuppgifter i pass för utredning av brott.

Inom arbetsgruppen gavs fyra yttranden angående den regeringsproposition som sändes på remiss. Yttrandena av justitieministeriet och Dataombudsmannens byrå gällde den föreslagna registreringen av fingeravtrycksuppgifter i pass och användningen av de registrerade uppgifterna. Kommunikationsministeriet motsatte sig i sitt yttrande registreringen av uppgifter i bildformat och krävde att mallar skulle användas. Utrikesministeriets yttrande gällde ministeriets roll som registeransvarigt för diplomat- och tjänstepassregistret.

Utlåtanden om propositionen begärdes hos följande instanser: justitieministeriet, utrikesministeriet, kommunikationsministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet, republikens presidents kans-

li, statsrådets kansli, riksdagen, Dataombudsmannens byrå, Minoritetsombudsmannen, Ålands landskapsregering, inrikesministeriets migrationsavdelning, inrikesministeriets enhet för internationella frågor, inrikesministeriets förvaltningsenhet, enheterna vid inrikesministeriets polisavdelning, gränsbevakningsväsendet, tullstyrelsen, Migrationsverket, Befolkningsregistercentralen, Luftfartsförvaltningen, Folkpensionsanstalten, Förvaltningens IT-central, centralkriminalpolisen, skyddspolisen, polisens länsledning, polisinsättningen i Helsingfors härad, polisinsättningen i Vanda härad, polisinsättningen i Tammerfors härad, polisinsättningen i Lahtis härad, polisinsättningen i S:t Michels härad, polisinsättningen i Jyväskylä härad, polisinsättningen i Saarijärvi härad, polisinsättningen i Vasa härad, polisinsättningen i Uleåborgs härad, Finlands kommunförbund, Luftfartsunionen rf, Finnair Abp, Air Botnia, Flying Finn, Air Finland, Finlands Sjömans-Union rf, Delegationen för etniska relationer, Flyktingrådgivningen, Finlands röda kors, Finlands Flyktinghjälp, Electronic Frontier Finland ry, Tietoturva ry, Cert-Fi, Ficom ry, Utlandsfinländarparlamentet, Finanssialan Keskusliitto - Finansbranschens Centralförbund ry samt Förbundet för makalösa föräldrar rf. Justitieministeriet ombads utvärdera också bl.a. propositionens konsekvenser i fråga om minderåriga.

Utlåtanden gavs av polisens länsledningar i Västra Finland, Östra Finland, Lappland och Uleåborg och polisinsättningarna i Tammerfors härad, Jyväskylä härad, Vanda härad, S:t Michels härad, Helsingfors härad, centralkriminalpolisen, skyddspolisen, enheten för polisverksamhet, planerings- och ekonomienheten samt förvaltningsenheten vid inrikesministeriets polisavdelning, inrikesministeriets enhet för internationella frågor, inrikesministeriets förvaltningsenhet, inrikesministeriets gränsbevakningsavdelning, inrikesministeriets migrationsavdelning, justitieministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, försvarsministeriet, Dataombudsmannens byrå, riksdagens biträdande justitieombudsman, Migrationsverket, Minoritetsombudsmannen, Befolkningsregistercentralen, tullstyrelsen, Luftfartsförvaltningen, Kommunikationsver-

ket, Finlands kommunförbund, Finanssialan Keskusliitto - Finansbranschens Centralförbund ry, Utlandsfinländarparlamentet samt Electronic Frontier Finland ry. Utlåtanden i ärendet lämnades även av Piraattipuolue och Finlands Advokatförbund.

Angående projektet pågick också en utfrågning för medborgare på det elektroniska medborgarforumet dinasikt.fi under hela remisstiden. Dessutom fick lagberedaren direkt respons av medborgare via synpunktssystemet på inrikesministeriets webbplats.

Största delen av utlåtandena gällde registreringen och användningen av uppgifterna. Generellt understödde polisen och inrikesministeriet förslaget om registrering av uppgifter. Andra instanser som uttryckligen understödde registreringen var utrikesministeriet, finansministeriet, försvarsministeriet, Migrationsverket, tullstyrelsen och Befolkningsregistercentralen. Riskerna för missbruk av registret identifierades och betydelsen av valda dataskyddsåtgärder framhölls.

Av de instanser som avgett utlåtande motsatte sig justitieministeriet, Dataombudsmannens byrå, Minoritetsombudsmannen, Electronic Frontier Finland ry, Piraattipuolue och Finlands Advokatförbund förslaget om registrering och användning av uppgifterna. Bland annat riksdagens biträdande justitieombudsman och arbets- och näringsministeriet förhöll sig kritiskt till förslaget. Gemensamt för de utlåtanden där man motsatte sig eller förhöll sig kritiskt till registreringen var att man ansåg att det inte finns tillräckliga grunder för en registrering, och därför ansågs förslaget om registrering av fingeravtryck inte heller motsvara proportionalitetsprincipen.

Förslaget om polisens rätt att använda uppgifterna för förebyggande och utredning av vissa brott föranledde också spridning bland dem som i övrigt förhöll sig positivt till registreringen. Brister sågs i bl.a. definieringen av brott, brottsförebyggandets lämplighet för ändamålet, avsaknaden av en beslutsprocess och bestämmelser om självreglering med avseende på rätten att använda uppgifterna samt passlagens olämplighet som ett instrument som reglerar användningen av fingeravtrycksuppgifter för utredning av brott.

Likaså diskussionerna på forumet dinasikt.fi gällde huvudsakligen registreringen av fingeravtrycksuppgifter i pass och användningen av uppgifterna för brottsutredning. Största delen av diskussionsdeltagarna motsatte sig förslaget om registrering och användning av uppgifterna. På basis av diskussionen kan man bedöma att den negativa inställningen till registrering av fingeravtrycksuppgifter ökade av en oro för att bli stämplad som brottsling.

Även den direkta respons som lagberedaren fått angående registrering och användning av fingeravtrycksuppgifter var huvudsakligen negativ.

Under den fortsatta beredningen bearbetades utkastet till proposition och motiveringen preciserades utifrån den respons som erhållits under remissbehandlingen. Bland annat motiveringen angående registrering av fingeravtrycksuppgifter kompletterades, omdisponerades och omstrukturerades. Av tidsmässiga

skäl slopades förslaget om att polisen skulle ha rätt att använda fingeravtrycksuppgifter i pass för förebyggande och utredning av vissa brott. För att trygga verkställighetsprocessen i fråga om de fingeravtryck som ska införas i pass stannade man för att flytta över den användning av registrerade fingeravtrycksuppgifter för utredning av brott som föreslogs i det utkast till regeringsproposition som sändes på remiss till ett annat pågående projekt, t.ex. till den kommission som utreder en totalrevidering av tvångsmedels-, förundersöknings- och polislagen eller vid behov till någon annan separat tillsatt arbetsgrupp.

Till propositionen fogades ett förslag om begränsning av utlämnandet av fingeravtrycksuppgifter i pass till utlandet. Likaså fogades till propositionen ett förslag om sammanslagning av diplomat- och tjänstepassregistret med det system för identitetskort och pass som förs av polisen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Passlag**

3 §. Pass. I 3 § i den gällande passlagen föreslås en språklig ändring i den finska språkdräkten. Begreppet ”passin antaminen” i paragrafens finska språkdräkt föreslås bli ersatt med begreppet ”passin myöntäminen”. Den svenska språkdräkten ändras däremot inte eftersom begreppet ”utfärdande av pass” redan används genomgående. I denna proposition föreslås att termerna ska förenhetligas i hela lagen. Det är fråga om utfärdande av pass alltid när man avser utfärdande av pass på ansökan. Begreppet ”utfärdande av pass” (”passin myöntäminen”) beskriver passets karaktär som dokument: ett pass är ett i passlagens 20 § avsett beslut för vilket beslutsfattaren använder den prövningsrätt som föreskrivs i lagen. Sökanden kan förvägras pass bl.a. på de grunder som avses i 15 §.

3 a §. Tillfälligt pass. För tydlighetens skull föreslås att 12 § i den gällande lagen flyttas till den nya 3 a §, varvid alla typer av pass som definieras i passlagen samlas i början av lagen.

Det föreslås att det till 1 mom. i den gällande paragrafen angående tillfälliga pass ska fogas ett omnämmande av att ett tillfälligt pass inte innehåller något chip som avses i 5 a §. På tillfälliga pass tillämpas inte EU:s passförordning i enlighet med förordningens artikel 1.3. Av den som ansöker om tillfälligt pass tas emellertid fingeravtryck i enlighet med den föreslagna 6 a §, och fingeravtrycken registreras i det passregister som avses i 29 §.

I övrigt ändras inte bestämmelsen om tillfälliga pass. Beträffande motiveringen hänvisas till den regeringsproposition som rör den gällande passlagen.

3 b §. Nödpass. Det föreslås att det till passlagen ska fogas en ny 3 b §, med bestämmelser om tillfälligt pass som en provisorisk resehandling (nödpass). Polisen och beskickningarna kan redan utfärda sådana nödpass som avses i den föreslagna paragra-

fen. Ett nödpass kan utfärdas endast om det inte är möjligt att skriva ut ett tillfälligt pass, t.ex. på grund av problem i systemet för identitetskort och pass. En beskickning kan utfärda ett nödpass i assistansfall t.ex. för att ta hem en finsk medborgare eller i barnkidnappings- och barnskyddsfall och i samband med sådana störningar i passsystemet som dragit ut på tiden. Ett nödpass är skrivet för hand och innehåller inte fordrade säkerhetsdetaljer. Därför måste användningen av nödpass begränsas enbart till fall där det inte är möjligt att för akuta behov få ett tillfälligt pass som avses i 3 a §.

Nu föreslås att det för tydlighetens skull ska tas in en uttrycklig bestämmelse om nödpass i lagen. Samtidigt föreslås det att också honorärkonsulat ska kunna utfärda nödpass för nödställda finländska resenärer utomlands eller utlandsfinländare som saknar resedokument. Nödpass kunde under dessa omständigheter utfärdas av en finsk ambassad, ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning på de villkor som beskrivs nedan. Behovet av att utfärda nödpass utomlands har framkommit särskilt i stora länder såsom Kanada, Brasilien och Australien, där närmaste beskickning som utfärdar finska pass kan vara belägen mycket långt borta. Också i länder där Finland inte har någon beskickning med personal som utsänts av utrikesförvaltningen, såsom t.ex. Nya Zeeland, kan det finnas ett behov av att utfärda nödpass. I dagens läge måste finländska resenärer som förlorat sitt pass eller utlandsfinländare vars pass har gått ut hänvisas till ett annat EU-lands diplomatiska beskickning för att få ett ETD-dokument som berättigar till resa. Med ett ETD-dokument (Emergency Travel Document) avses ett resedokument i enlighet med EU:s beslut av den 25 juni 1996 (trädde i kraft den 28 november 2002) som en medlemsstats beskickning kan utfärda för en medborgare i en annan medlemsstat. Det kan visa sig vara komplicerat att få ett EDT-dokument eftersom EU:s medlemsstater inte tillämpar beslutet på ett enhetligt sätt. Det

finns dessutom ett särskilt behov av att utfärda provisoriska resehandlingar i specialfall, t.ex. i samband med adoptioner och naturkatastrofer eller krig.

Enligt föreslagna 3 b § 1 mom. kan ett nödpass utfärdas för endast en resa. Ett nödpass kan utfärdas enbart om ett tillfälligt pass som avses i 3 a § inte av exceptionella skäl kan utfärdas. I Finland kan nödpass utfärdas endast i situationer där utfärdandet av pass helt och hållet har förhindrats t.ex. på grund av fel i systemet för identitetskort och pass. I fråga om nödpass som söks utomlands kunde det exceptionella bedömas också genom att granska omständigheterna för den enskilda person som ansöker om nödpass.

Ett nödpass utfärdas enligt förslaget med begränsningar i fråga om giltighetstid och giltighetsområde, alltså endast för den faktiska restiden och resrutten. Ett nödpass är ett särskilt tillfälligt pass som avses i 3 a §, och sökanden ska i enlighet med 3 a § 2 mom. av den omständighet som kräver att ett nödpass utfärdas och om för hur lång tid han eller hon behöver passet. Om utredningen ska också framgå sökandens resruttt eller destination.

Enligt föreslagna 3 b § 2 mom. kan polisen eller en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman på ansökan utfärda ett nödpass. Ett nödpass kan i särskilda fall utfärdas också av någon annan finsk beskickning som avses i 10 § i passlagen och som utrikesministeriet har bemyndigat att utfärda nödpass. Ett finskt honorärkonsulat är en sådan annan finsk beskickning. Bemyndiganden ges efter noggrann prövning och kvantitativt så begränsat som möjligt. Andra finska beskickningar kunde bemyndigas att verka som passmyndigheter också för viss tid, t.ex. i samband med stora evenemang. En annan finsk beskickning kunde enligt förslaget utfärda ett nödpass enbart för hemresan eller, i undantagsfall, för resa till någon annan destination. Ett nödpass kan utfärdas för resa till någon annan destination praktiskt taget endast i situationer då t.ex. en person som är bosatt i Nya Zeeland är tvungen att åka till Australien för att skaffa sig ett normalt finskt pass.

När nödpass utfärdas av en sådan annan finsk beskickning som avses i 10 § ska särskild uppmärksamhet fästas vid identifiering-

en av den som ansöker om pass. Honorärkonsulat har inte tillgång till det automatiska systemet för identitetskort- och pass. Kravet på tillförlitlig identifiering av personen enligt 9 § i passlagen kunde förverkligas t.ex. i samarbete med närmaste finska ambassad eller konsulat som leds av en utsänd tjänsteman.

Enligt föreslagna 3 b § 2 mom. beslutar inrikesministeriet om ibruktage av nödpass i Finland. Enskilda nödpass kan alltså inte utfärdas i Finland, utan nödpass tas vid behov i bruk samtidigt i hela landet. Utomlands kan enskilda nödpass däremot utfärdas. En finsk ambassad, ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman och någon annan finsk beskickning ska innan ett nödpass utfärdas anhålla om tillstånd för det hos utrikesministeriet.

I ett nödpass skrivs att det är fråga om ett tillfälligt pass som en provisorisk handling. Förutom på finska skrivs uppgiften på svenska och eventuellt på engelska. Giltighetstiden och giltighetsområdet för ett nödpass avgränsas alltid så att de motsvarar den faktiska restiden och resrutten.

I 3 b § 3 mom. förutsätts att ett utfärdat nödpass ska returneras till en passmyndighet. Ett nödpass får returneras också till en annan myndighet än den som utfärdat det nödpasset. Således kan den som utomlands fått ett nödpass för hemresan också returnera det till polisen i Finland. I detta sammanhang vill man särskilt betona att det nödpasset ska returneras till myndigheten omedelbart efter att behovet upphört.

I fråga om giltigheten för ett nödpass som avses i denna paragraf gäller vad som bestäms i 14 § 6 mom. i den föreslagna lagen.

4 §. Diplompass och tjänstepass. I 4 § 3 mom. i passlagen föreslås en ändring av språklig karaktär. Bestämmelsens innehåll ändras inte i sak. Enligt det föreslagna 3 mom. gäller passlagens bestämmelser om pass också diplompass och tjänstepass, om inte något annat bestäms. Diplompass och tjänstepass innehåller också ett chip enligt 5 a §, där sökandens fingeravtryck lagras.

4 a §. Sjömanspass. För tydlighetens skull föreslås att 35 § som gäller sjömanspass i den gällande lagen flyttas till början av lagen och blir en ny 4 a §. På så sätt placeras bestämmelsen om sjömanspass i omedelbar anslut-

ning till de bestämmelser där de olika pass-typerna definieras, varvid tillämpningen av förfarandena för ansökan om pass på sjömanspass förtydligas, medräknat tagandet av fingeravtryck.

Enligt 4 a § 1 mom. tillämpas på sjömanspass vad som i passlagen bestäms om sökande av pass, tagande av fingeravtryck samt utfärdande, indragning och tillvaratagande av pass. Det föreslås alltså att en bestämmelse om tillämpningen av passlagen i fråga om tagande av fingeravtryck ska fogas till den gällande bestämmelsen om sjömanspass. Av den som ansöker om sjömanspass tas fingeravtryck i enlighet med vad som bestäms i 6 a §.

I paragrafen föreslås också en bestämmelse enligt vilken passlagens bestämmelser om passets tekniska del inte ska tillämpas på sjömanspass. Sjömanspass innehåller inte något chip som avses i 5 a §, där fingeravtryck skulle lagras. Av den som ansöker om sjömanspass tas emellertid fingeravtryck i enlighet med den föreslagna 6 a §, och fingeravtrycken registreras i det passregister som avses i 29 §.

Med sjömanspass avses identitetshandlingar för sjömän enligt Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 108 från 1958 (FördrS 64/1970). EU:s passförordning, som förutsätter att fingeravtryck ska lagras i pass och andra resedokument, tillämpas inte på sjömanspass. Finland har inte heller ratificerat Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention om identitetshandlingar för sjöpersonal som antagits 2003 vid arbetskonferensen (RP 196/2004 rd), enligt vilken ett nytt inslag i identitetshandlingarna är en biometrisk mall. Vad ratificeringen beträffar är det problematiskt att det kännetecken som enligt konventionen ska införas i identitetshandlingar för sjömän (fingeravtryck som innehåller en tvådimensionell streckkod) avviker från internationella civila luftfartsorganisationens (ICAO) standarder som redan tagits i bruk i Finland och som följs i EU:s passförordning och Förenta staternas krav på visumfrihet. För att konventionen ska kunna godkännas krävs vid sidan av ändringar i lagstiftningen flera andra åtgärder, t.ex. måste förfarandet för utfärdande av handlingar planeras och organiseras, datasystem byggas upp, anvisningar utarbetas och de anställda

utbildas (FvUU 34/2004 rd s. 3). Internationellt har 2003 års konvention ratificerats av endast tre stater: Bahamas, Liberia och Marshallöarna.

En investering i den biometri för sjömanspass som förutsätts i 2003 års konvention skulle vara mycket dyr. I Finland utfärdas relativt få sjömanspass. I april 2004 fanns sammanlagt 4 940 giltiga sjömanspass. Av dessa innehades endast 411 av personer som inte samtidigt hade något giltigt nationellt pass. Endast 100 sjömanspass hade utfärdats för personer som inte vid tidpunkten för utfärdandet hade något giltigt nationellt pass.

5 §. Passets innehåll. Det föreslås att 5 § 2 mom. i den gällande lagen flyttas till den nya 5 a §. Den föreslagna 5 a § innehåller bestämmelser om passets chip, så det är naturligt att bestämmelsen om biometriska kännetecken i 5 § flyttas så att den finns i anslutning till bestämmelserna om chipet. Bestämmelsen i 5 § 3 mom. i den gällande lagen föreslås i sin tur i ändrad form bli flyttad till den nya 5 c §, eftersom bestämmelsen gäller skydd av uppgifter i den tekniska delen. Efter ändringen har passlagens 5 § endast två moment.

Enligt 5 § 1 mom. i den gällande lagen antecknas i pass sökandens släktnamn och förnamn, uppgift om kön, personbeteckning, uppgift om nationalitet, födelsehemkommun, den dag passet utfärdats och sista giltighetsdag, uppgift om den myndighet som utfärdat passet och passets nummer. I passet finns dessutom passinnehavarens ansiktsbild och namnteckning. Om passet utfärdas med begränsat giltighetsområde antecknas de länder som passet berättigar innehavaren att resa till. Om sökanden är född utomlands och hans eller hennes födelsehemkommun inte tillförlitligt kan utredas antecknas i passet "utlandet" som födelsehemkommun. "Utlandet" antecknas som födelsehemkommun även i sådana fall då man känner till sökandens födelsehemkommun i utlandet, men då antecknandet av födelsehemkommunen i passet sannolikt skulle äventyra personens säkerhet. En sådan situation kan uppkomma bl.a. i fråga om personer födda i vissa länder i Mellanöstern.

Det föreslås att 1 mom. kompletteras med en bestämmelse enligt vilken i pass med be-

gränsat giltighetsområde i stället för de länder som passet berättigar innehavaren att resa till kan antecknas de länder som passet inte berättigar att resa till. I praktiken har man lagt märke till att möjligheten att i pass enbart anteckna de länder som passet berättigar innehavaren att resa till kan föranleda långa förteckningar över stater. Enligt passlagen ska i pass antecknas alla de länder som passet berättigar innehavaren att resa till, även om det endast är en stat som passinnehavaren inte får resa till. Fall då det blir aktuellt att begränsa passinnehavarens resande enbart till ett visst land eller några länder förekommer bl.a. när det är fråga om pass som utfärdas för barn. En förälder som är rädd för att barnet ska kapas till den andra förälderns hem- eller vistelsestat kan begära att giltighetsområdet för barnets pass ska begränsas enbart i fråga om dessa stater.

I 5 § 1 mom. föreslås dessutom några språkliga termändringar som refererar till sökanden och passinnehavaren.

På grund av att 5 § 2 och 3 mom. flyttas till 5 a och 5 c § föreslås att 5 § 4 mom. flyttas till nya 5 § 2 mom. Momentets sakinhåll ändras inte.

5 a §. Passets tekniska del och kontroll av uppgifterna. I EU:s passförordning förutsätts att ett pass ska innehålla en teknisk del, dvs. ett chip, där passinnehavarens ansiktsbild och två fingeravtryck lagras i form av biometrisk kännetecken. Enligt artikel 2 i EU:s passförordning ska för pass och resehandlingar fastställas tekniska specifikationer som gäller ytterligare säkerhetsdetaljer och säkerhetskrav, inklusive strängare standarder för att förebygga risken för förfälskningar. Tekniska specifikationer ska dessutom fastställas för lagringsmediet för de biometrisk kännetecknen och skyddet av det samt för kvalitetskrav och gemensamma standarder för fingeravtrycken. Kommissionen har också utfärdat tekniska specifikationer för både ansiktsbilder och fingeravtryck. Tekniska specifikationer för ansiktsbilder utfärdades den 28 februari 2005 (K(2005) 409 slutlig) och tekniska specifikationer för fingeravtryck den 28 juni 2006 (K(2006) 2909 slutlig). Dessa tekniska specifikationer innehåller bestämmelser om standarder, slag, format och kvalitet som iakttas inom biometrin. De tekniska

specifikationerna innehåller bestämmelser om bl.a. lagringsmediet (RF-chip-arkitekturen), chiplayouten, datasäkerheten och dataintegriteten samt bedömningen av överensstämmelse.

Internationella civila luftfartsorganisationen ICAO har utarbetat en standard för de uppgifter som ska lagras på chipet i maskinläsbara resedokument samt för de tekniska kraven. Dessa standarder av ICAO har beaktats i de tekniska specifikationerna.

I artikel 6 i EU:s passförordning förutsätts att medlemsstaterna genomför införandet av ansiktsbilden och fingeravtrycken i den tekniska delen stegvis. I Finland infördes det första biometrisk kännetecknet, en digital ansiktsbild, den 21 augusti 2006, när passlagen trädde i kraft. Pass som i Finland utfärdats därefter har varit försedda med chip. Nu, i samband med att fingeravtryck ska införas, föreslås för tydlighetens skull och för ökad begriplighet att det i lagen ska tas in uttryckliga bestämmelser om passets tekniska del. Det föreslås alltså att en ny 5 a § ska fogas till lagen. Det föreslås att i 5 a § ska samlas bestämmelser som gäller definiering av passets chip, dess datainhåll och säkerhetsdetaljer. I den nya paragrafen föreslås också en bestämmelse om passinnehavarens rätt att kontrollera de uppgifter om honom eller henne som finns lagrade i passets chip.

Enligt föreslagna 5 a § 1 mom. finns i pass ett chip som avses i EU:s passförordning. I enlighet med artikel 1.2 i EU:s passförordning ska pass och resehandlingar innefatta ett lagringsmedium, som innehåller en ansiktsbild. Enligt nämnda artikel ska medlemsstaterna också låta fingeravtryck i interoperabla format ingå. Uppgifterna ska säkras, och lagringsmediet ska ha tillräcklig kapacitet och möjlighet att garantera uppgifternas integritet, autenticitet och sekretess. Enligt artikel 1.3 är förordningen inte tillämplig på identitetskort som medlemsstaterna utfärdar till sina medborgare eller på provisoriska pass och resehandlingar med en giltighetstid på högst tolv månader. Enligt artikel 4.2 i EU:s passförordning ska passet eller resehandlingens inte innehålla några uppgifter i maskinläsbar form, om de inte föreskrivs i EU:s passförordning eller dess bilaga eller anges i pas-

set av den utfärdande medlemsstaten enligt dess nationella lagstiftning.

Enligt EU:s passförordning ska personliga pass, tjänstepass och diplomatpass som avses i passlagen innehålla ett chip. Enligt förordningen ska också främlingspass som avses i 134 § i utlänningslagen och resedokument för flykting som avses i 135 § innehålla ett chip. Tillfälliga pass innehåller inte något chip som avses i förordningen. Utöver de tillfälliga pass som avses i 3 a och 3 b § innehåller inte heller tillfälliga främlingspass något chip. Inte heller sjömanspass som avses i 4 a § har någon teknisk del.

I 5 a § 2 mom. ingår bestämmelser om chippets datainnehåll. Enligt momentet lagras på passets chip passinnehavarens ansiktsbild och fingeravtryck inklusive nödvändiga tilläggsuppgifter i enlighet med vad som bestäms i EU:s passförordning. På chippet kan dessutom lagras de uppgifter som avses i passlagens 5 § och som räknats upp tidigare i propositionen. För närvarande lagras på chippet i finska pass alla de uppgifter som finns i passets fält för optisk maskinläsning, dvs. sökandens släktnamn, förnamn, kön, personbeteckning, födelsedatum, nationalitetsbeteckning, sista giltighetsdag och dokumentnummer. På chippet lagras också passinnehavarens ansiktsbild och uppgifter som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten i fråga om uppgifterna på chippet, dvs. den elektroniska signaturen för uppgifterna på chippet och motsvarande signaturcertifikat. Nu föreslås att uppgifterna på chippet ska kompletteras med passinnehavarens fingeravtryck inklusive nödvändiga tilläggsuppgifter. Med passinnehavarens fingeravtryck avses i enlighet med 6 a § fingeravtryck som tas från två av sökandens fingrar. Om fingeravtryck i enlighet med 6 a § 2 mom. inte alls kan tas av sökanden, antecknas på passets chip att antalet lagrade fingeravtryck är noll. I fråga om fingeravtryck som lagras på chippet hänvisas till vad som sägs i motiveringen till 6 a §.

Lagring av fingeravtryck på passets chip förutsätter att också vissa andra tilläggsuppgifter som hänför sig till fingeravtrycken lagras på chippet. Det är viktigt att det på chippet förutom själva fingeravtrycksuppgifterna också finns uppgift om från vilka fingrar av-

trycken tagits. På chippet lagras dessutom ett certifikat för avläsning av uppgifterna i enlighet med kraven i de tekniska specifikationer för att säkerställa att endast de instanser som Finland beviljar rätt att läsa uppgifterna kan läsa fingeravtrycken som lagrats på passets chip. Förutom de uppgifter som angivits ovan ska på chippet lagras bl.a. metadata om fingeravtryck (storlek, lagringsform) i enlighet med ICAO:s definitioner.

I föreslagna 5 a § 2 mom. finns också bestämmelser om passinnehavarens rätt att kontrollera de uppgifter om honom eller henne som finns lagrade i passets tekniska del. Enligt 2 mom. finns i EU:s passförordning bestämmelser om personens rätt att kontrollera de uppgifter om honom eller henne som finns lagrade i passets tekniska del. I artikel 4.1 i EU:s passförordning förutsätts att personer till vilka pass eller resehandlingar utfärdas ska ha rätt att kontrollera personuppgifterna i passet eller resehandlingen och i förekommande fall begära att uppgifter rättas eller stryks. Även om EU:s passförordning är direkt tillämplig rätt, är det nödvändigt att, med tanke på lagstiftningens tydlighet och tillämpningen av den, i lagen ta in en särskild hänvisningsbestämmelse till EU:s passförordning i fråga om rätten att kontrollera uppgifterna i passets tekniska del. I Finland finns en allmän bestämmelse om rätten till insyn i 26 § i personuppgiftslagen. I fråga om passets chip bör dock noteras, att eftersom det innehåller uppgifter om en enda person, utgör det inte nödvändigtvis något sådant personregister som avses i personuppgiftslagen.

Passinnehavaren ska alltså enligt förslaget ha rätt att på passansökningskontoret kontrollera de uppgifter som finns på chippet. När förfarandet skapas ska uppmärksamhet fästas vid de allmänna kraven beträffande behandling av ärenden i förvaltningslagen (434/2003), bl.a. behandling utan dröjsmål (23 §) och rådgivning (8 §).

Motsvarigheten i fråga om uppgifterna på passets chip kunde naturligtvis också kontrolleras vid gränsen i samband med att passet och dess chip kontrolleras. Likaså är den myndighet som utfärdar ett pass skyldig att med stöd av 30 § 1 mom. i passlagen kontrollera uppgifterna på chippet innan passet överlämnas till kunden. Denna bestämmelse i 30

§ 1 mom. i den gällande lagen föreslås bli ett nytt 3 mom. i passlagens 10 § på de grunder som anges senare i propositionen.

Passinnehavaren ska förutom ovan nämnda rätt att kontrollera uppgifterna på passets chip ha rätt att, om han eller hon så önskar, också kontrollera att chippet fungerar tekniskt och att fingeravtrycksidentifieringen fungerar. Det föreslås inte någon särskild bestämmelse i passlagen om kontroll av chipets tekniska funktion. Det är inte ändamålsenligt att uppställa en skyldighet för passinnehavaren att kontrollera att chippet fungerar. I praktiken är det den utfärdande myndigheten som kontrollerar att passets chip fungerar tekniskt innan passet överlämnas till kunden. En kontroll av om fingeravtrycksidentifieringen fungerar kräver avläsning av passinnehavarens fingeravtryck, en kontroll av den tekniska funktionen kräver däremot inte det. Att fingeravtrycksidentifieringen fungerar kan vid behov kontrolleras när sökanden personligen avhämtar det färdiga passet. Att fingeravtrycksidentifieringen fungerar kontrolleras dessutom när en persons identitet fastställs med hjälp av fingeravtryck, genom att jämföra personens fingeravtryck med de fingeravtryck som lagrats på passets chip. Passinnehavaren ska emellertid, om han eller hon så önskar, ha möjlighet att låta kontrollera att passets chip fungerar också på ett passansökningskontor.

Det föreslås att 5 a § 3 mom. i passlagen flyttas till 5 § 2 mom. Momentets innehåll ändras inte. Hänvisningen gällande säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken föreslås bli ändrad, eftersom EU:s passförordning enligt förslaget redan har definierats.

5 b §. Avläsning av fingeravtryck. Med beaktande av känsligheten och risken för missbruk i fråga om de fingeravtrycksuppgifter som lagras på chippet är det av största vikt att uppgifterna skyddas så att obehörig läsning av uppgifterna kan förhindras så effektivt som möjligt. Enligt punkt 8 i ingressen till EU:s passförordning gäller beträffande vilka personuppgifter som ska behandlas i samband med pass och resehandlingar direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (personuppgiftsdirektivet). Alla EU-

medlemsstater har ålagts att genomföra personuppgiftsdirektivet nationellt. I Finland har direktivet genomförts genom personuppgiftslagen.

Det föreslås att en ny 5 b § fogas till lagen. Den föreslagna 5 b § innehåller bestämmelser om avläsning av fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del. Enligt 5 b § 1 mom. i den föreslagna lagen får fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del avläsas i enlighet med vad som bestäms om det i EU:s passförordning. Enligt artikel 4.3 i EU:s passförordning får de biometriska kännetecknen i pass och resehandlingar vid tillämpningen av förordningen endast användas för att kontrollera a) handlingens autenticitet och b) innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara kännetecken, när uppvisande av pass eller andra resehandlingar krävs enligt lag.

Enligt 5 b § 1 mom. får fingeravtryck avläsas av en passmyndighet som avses i passlagens 10 § eller av en polis- eller gränskontrollmyndighet. Den myndighet som utfärdar ett pass svarar med stöd av 10 § 3 mom. i lagförslaget för att de uppgifter som i samband med utfärdandet lagrats på passets chip stämmer överens med ansökan och motsvarande visuellt synliga uppgifter i passet. Passmyndigheten är således skyldig att kontrollera också alla uppgifter som lagrats i passets tekniska del innan passet överlämnas till sökanden. Passmyndigheten är också skyldig att vid ansökan om pass i enlighet med 9 § i passlagen identifiera sökanden.

Bestämmelsen i 28 § i den gällande passlagen förpliktar passinnehavaren att på begäran visa upp sitt pass för gränskontrollmyndigheten. Med gränskontrollmyndighet avses i enlighet med 26 § i passlagen gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att utföra sådana gränskontroller som avses i gränsbevakningslagen. En sådan rätt att utföra gränskontroller har förutom gränsbevakningsväsendet också en polisman med stöd av 10 a § i polislagen och en tullman med stöd av 14 a § i tullagen (1466/1994). Gränskontrollmyndigheten ska enligt förslaget ha möjlighet att kontrollera en sökandes identitet och resedokumentets äkthet utifrån de fingeravtryck som lagrats på passets chip, när de uppgifter som i lag föreskrivits för

myndigheten förutsätter att en persons identitet utreds. Gränsbevakningsväsendet har redan för närvarande med stöd av 16 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) rätt att kontrollera ett elektroniskt kännetecken som fogats till ett resedokument och som grundar sig på en persons fysiska egenskaper.

Polisen föreslås enligt 5 b § ha en mera lång rätt att avläsa fingeravtrycksuppgifter på chip. Enligt förslaget ska polisen få avläsa fingeravtryck som lagrats på chippet för fastställande av identitet också med stöd av sina befogenheter som avser förundersökning och övrig polisundersökning. Polisens uppgift enligt 1 § 1 mom. i polislagen är att bl.a. trygga rätts- och samhällsordningen och upprätthålla allmän ordning och säkerhet. I polisens verksamhet är fastställande av identitet av största vikt för att de mål som uppställs i lagen ska uppnås. Polisens rätt att läsa fingeravtryck som lagrats på chippet begränsas i enlighet med EU:s passförordning till att gälla enbart konstaterande av att ett dokument är äkta och fastställande av identitet. Bestämmelsen möjliggör inte exempelvis utredning av brott med hjälp av fingeravtryck som lagrats på ett chip.

I EU:s passförordning förutsätts att skyldigheten att visa upp pass eller annat resedokument ska baseras på nationell lagstiftning. I Finland är ett pass förutom ett resedokument också ett dokument som styrker innehavarens identitet och det används allmänt för att identifiera innehavaren. Polisen har bl.a. med stöd av 10 § i polislagen rätt att för utförande av ett visst uppdrag utreda en persons identitet. En polisman har enligt bestämmelsen rätt att av var och en få veta bl.a. hans namn och personbeteckning. Vanligtvis fastställs identiteten utifrån ett dokument som personen uppvisar, t.ex. pass eller identitets- eller körkort, som ofta också i praktiken bekräftar polisens rätt att enligt 2 mom. i nämnda paragraf gripa personen. En polisman har dessutom enligt 22 § 1 mom. i polislagen rätt att bl.a. i samband med gripande eller anhållande kroppsvisitera en person och granska de saker han medför för påträffande av en handling som behövs för att han ska kunna identifieras. Det bör anses att bl.a. ovan nämnda paragrafer i polislagen

uppfyller det krav på lagstiftning om skyldigheten att visa upp handlingar som ställs i EU:s passförordning.

Avläsning av fingeravtryck som lagrats på passets chip och jämförelse av dem med passinnehavarens fingeravtryck kunde vara nödvändigt åtminstone alltid när det inte är möjligt att identifiera passinnehavaren utifrån övriga uppgifter i dokumentet. I denna proposition föreslås på det sätt som beskrivs senare att fingeravtryck som tagits av den som ansöker om pass också ska registreras i polisens informationssystem för förvaltningsärenden. Myndigheten kunde identifiera passinnehavaren också genom att jämföra passinnehavarens fingeravtryck med fingeravtryck i det passregister som avses i 29 § i passlagen.

Den som för att vilseleda myndigheterna lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sin identitet t.ex. genom att förfalska eller modifiera sina fingeravtryck så att de fingeravtryck som fås för jämförelsen inte motsvarar personens egna autentiska fingeravtryck, kan med stöd av bl.a. strafflagens (39/1889) 16 kap. 5 § dömas för lämnande av oriktiga personuppgifter.

Enligt 5 b § 2 mom. har den myndighet som är berättigad att avläsa fingeravtryck i pass rätt att av passinnehavaren ta fingeravtryck och jämföra dem med de fingeravtryck som har lagrats i passets tekniska del för konstaterande av passets äkthet och passinnehavarens identitet. Om passinnehavarens fingeravtryck inte kan tas t.ex. på grund av en skada på fingrarna eller på grund av att fingeravtrycken skadats, fastställs passinnehavarens identitet på något annat tillförlitligt sätt. Någon skyldighet att skaffa ett nytt pass ställs inte i sådana fall. Det är inte rimligt att kräva att passinnehavaren ska byta ut passet om det är i gott skick, i synnerhet med tanke på att det kan bedömas vara sällsynt att fingrarna eller fingeravtrycken skadas efter det att passet utfärdats under de fem år som passet är giltigt. Till följd av att fingrarna eller fingeravtrycken skadats är det möjligt att ett nytt pass som utfärdas för passinnehavaren efter att det föregående passet giltighetstid gått ut, utfärdas utan fingeravtryck. Det är emellertid passinnehavaren själv som bär ansvaret för resor med passet i fråga, eftersom

det inte finns uppgifter om hur andra stater förhåller sig till att fingrarna eller fingeravtrycken skadats efter att ett pass som innehåller fingeravtryck utfärdats.

Om en myndighet som är berättigad att avläsa fingeravtryck misstänker att en passinnehavare avsiktligt skadat sina fingrar eller fingeravtryck, är det synnerligen viktigt att identiteten kontrolleras.

Det är möjligt att passets chip inte alla gånger kan avläsas. Problemen med avläsningen kan bero på flera olika orsaker, bl.a. att chippet eller avläsningsanordningen är sönder eller att någon av de nycklar som behövs för avläsningen är felaktig. Om uppgifterna i den tekniska delen av en eller annan orsak inte kan avläsas är det viktigt att kontrollera passinnehavarens identitet på något annat tillförlitligt sätt. I fall då passets chip inte fungerar, kan passinnehavarens identitet också fastställas genom att jämföra fingeravtryck som tas av passinnehavaren på det sätt som föreslås nedan med fingeravtryck som registrerats i polisens informationssystem för förvaltningsärenden.

Om en myndighet som är berättigad att avläsa fingeravtryck anser att passets chip är sönder, kan passet indras med stöd av 21 § 2 mom. 2 punkten i passlagen på grund av att det har blivit fördärvat. Passets chip är en faktor som ökar passets tillförlitlighet, så är det viktigt att chippet fungerar. Indragning med stöd av bestämmelserna om fördärvade pass på grund av att chippet inte fungerar måste dock bedömas på ett heltäckande sätt; uppgifterna på chippet är en av faktorerna för identifiering av passinnehavaren. Det är emellertid passinnehavaren själv som bär ansvaret för resor med passet i fråga, eftersom det inte finns uppgifter om huruvida passet godkänns i andra stater när chippet inte fungerar.

I 5 b § 2 mom. föreslås också en bestämmelse om att uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen, varefter de omedelbart ska förstöras. Med uppgifter som tagits för jämförelsen avses både passinnehavarens fingeravtryck som tas för jämförelsen (identifieringsuppgift) och den uppgift som med avseende på kontrollen avläses ur chippet. Förstörandet

av uppgiften får inte leda till att uppgiften på chippet försvinner.

Enligt 5 b § 3 mom. har den som är berättigad att avläsa fingeravtryck inte någon annan rätt att behandla fingeravtrycksuppgifter än vad som bestäms i EU:s passförordning eller i passlagen. Med behandling avses i detta fall behandling enligt 3 § 1 mom. 2 punkten i personuppgiftslagen, dvs. insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av uppgifter.

Enligt 5 b § 4 mom. ska i fråga om avläsning av fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del iaktas också Europeiska gemenskapens lagstiftning och de internationella avtal som är bindande för Finland.

Enligt 5 b § 5 mom. är det inrikesministeriet som fattar beslut om att bevilja andra stater rättighet att avläsa uppgifter och om återkallande av denna rättighet. Inom Europeiska unionen har man våren 2008 börjat utbyta certifikat som bevisar äktheten och integriteten i fråga om uppgifterna på passets chip. Av EU:s passförordning följer inte att myndigheter i tredjeländer ska ges rättigheter att läsa fingeravtrycksuppgifterna, och beslut om att ge sådana rättigheter till andra stater torde inte fattas på EU-nivå. Därmed fattar varje medlemsstat beslut om vilka tredjeländer ska ges rättigheter att läsa fingeravtrycksuppgifter på chip i nationella pass. Det är emellertid möjligt att EU strävar efter en gemensam riktlinje i frågan.

Fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del får enligt förslaget inte avläsas av andra än de myndigheter som anges i 5 b § 1 mom. Fingeravtrycksuppgifterna på chippet skyddas mot obehörig avläsning i enlighet med EU:s passförordning och de tekniska specifikationerna så att fingeravtryck som lagrats på chippet endast kan avläsas med avläsningsanordningar som utfärdats av finska staten. I fråga om dataskyddet av uppgifterna i den tekniska delen hänvisas till 5 c § i lagförslaget och dess motivering. För olaglig avläsning av fingeravtrycksuppgifter kan straff utdömas med stöd av flera sådana gärningar som enligt strafflagen är straffbara. Straff för intrång i de fingeravtrycksuppgifter som lagrats på passets chip kan utdömas bl.a. med

stöd av bestämmelsen om dataintrång i 38 kap. 8 § i strafflagen. I bestämmelsen om dataintrång i 38 kap. 8 § i strafflagen förutsätts det inte att gärningsmannen på något som helst sätt utnyttjar eller ens läser eller avser de data som finns i systemet för att det ska vara fråga om intrång (RP 94/1993 rd). Om brottet har framskridit till användning av uppgifterna, kan på gärningen tillämpas bestämmelserna om olovligt brukande i 28 kap. i strafflagen. För orsakande av dataskada kan däremot straff utdömas med stöd av bestämmelserna om skadegörelse i strafflagens 35 kap., i synnerhet med stöd av 35 kap. 1 § 2 mom. Om någon hindrar chippets funktion eller orsakar allvarliga störningar i det, kan på brottet också tillämpas straffbestämmelsen om systemstörning i strafflagens 38 kap. 7 a §. Som orsakande av fara för informationsbehandling enligt 34 kap. 9 a § i strafflagen kan betraktas införande i landet, tillverkning, försäljning eller spridning av en sådan apparat som har skapats för att skada funktionen av passets tekniska del eller för att avkoda chippets tekniska skydd. Innehav av en apparat som avses i 34 kap. 9 a § kan anses vara straffbart med stöd av strafflagens 34 kap. 9 b §.

5 c §. Skydd av uppgifterna i passets tekniska del. Enligt förslaget ska passlagen kompletteras med en ny 5 c § med bestämmelser om skydd av uppgifterna i passets tekniska del. Bestämmelsen om skydd av uppgifterna på chippet som för närvarande finns i 30 § föreslås också bli helt och hållet reviderad. Likaså föreslås att bestämmelsen om det certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna på chippet i 5 § 3 mom. flyttas till den nya 5 c § i ändrad form, varvid bestämmelsen bättre placeras i sitt sammanhang.

En bestämmelse om skydd av uppgifterna i passets tekniska del togs in i passlagen år 2006 när det i finska pass infördes chip där en digital ansiktsbild lagras. Grundlagsutskottet ansåg vid behandlingen av regeringens proposition om ändring av passlagen att lagförslagen bör kompletteras med mer detaljerade bestämmelser om innehållet i skyddet av uppgifterna och om myndigheternas skyldigheter (GrUU 27/2005 rd). Förvaltningsutskottet konstaterade dock i samband med be-

handlingen av den första fasen av revideringen av passlagen att eftersom chippet till en början inte innehåller andra uppgifter än sådana som redan nu är visuellt synliga i passet kan propositionens regler om dataskydd och myndigheternas skyldigheter godkännas (FvUB 13/2006 rd). I passreformens andra fas, när också fingeravtryck ska lagras på chippet, är det på sin plats med en mer detaljerad reglering av dataskyddet, menar utskottet.

En biometrisk egenskap som lämpar sig för identifiering är en bestående, oföränderlig och oåterkallelig del av individen. För att man ska kunna garantera integriteten för den person vars biometriska egenskaper registreras eller behandlas ställs det särskilda krav på datasäkerheten. Hotbilderna vid biometrisk identifiering hänför sig till kännetecknets beständighet. Ett biometriskt kännetecken kan inte bytas ut, utan det kopplar användaren till den identifierade identiteten, eventuellt för hela livstiden. Ett ytterligare hot utgörs av att en elektronisk (digital) upptagning av biometriska egenskaper lätt och snabbt kan kopieras och spridas med hjälp av dagens databehandlingsutrustning och datanät. Eftersom ett biometriskt kännetecken inte kan bytas ut, förutsätter missbruk kopiering och lyckad tillverkning och användning av en förfalskning. Detta kan man förebygga genom att förbättra både den maskinella och manuella övervakningen.

Med beaktande av de uppgifter som lagras på chippet är det alltså av största vikt att uppgifterna skyddas så att obehörig läsning av uppgifterna kan förhindras så effektivt som möjligt. Detta är synnerligen viktigt i detta skede då det inte finns några allmänna bestämmelser om hur biometriska kännetecken ska användas. Riksdagen har i sitt svar av den 19 juni 2006 angående passlagen (RSv 92/2006 rd) förutsatt att regeringen inleder beredningen av en allmän lagstiftning om skydd för personuppgifter i fråga om biometriska kännetecken och användningen av dem. Justitieministeriet har redan preliminärt bedömt behovet av lagstiftning om allmänna biometriska identifieringsuppgifter. Arbetet pågår fortfarande och det har inte ännu föreslagits någon tidpunkt för lagstiftningsåtgärderna.

Den föreslagna 5 c § är en specialbestämelse som gäller dataskydd och vars avsikt är att säkerställa att de uppgifter som lagrats på passets chip inte är tillgängliga för obehöriga instanser. Enligt 5 c § 1 mom. ska inrikesministeriet sörja för att uppgifterna i passets tekniska del skyddas effektivt mot intrång, olovlig avläsning, modifiering, användning och annan olovlig behandling i enlighet med EU:s passförordning och de bestämmelser som utfärdats för tillämpning av den. Med behandling avses behandling enligt 3 § 1 mom. 2 punkten i personuppgiftslagen, dvs. insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av uppgifter.

Enligt artikel 1.2 i EU:s passförordning ska uppgifterna i den tekniska delen i pass och resehandlingar säkras, och lagringsmediet ska ha tillräcklig kapacitet och möjlighet att garantera uppgifternas integritet, autenticitet och sekretess. Enligt artikel 2 i EU:s passförordning ska för pass och resehandlingar fastställas tekniska specifikationer som gäller ytterligare säkerhetsdetaljer och säkerhetskrav, inklusive strängare standarder, för att förebygga risken för förfalskningar. Tekniska specifikationer ska dessutom fastställas för lagringsmediet för de biometriska kännetecknen och skyddet av det samt för kvalitetskrav och gemensamma standarder för fingeravtrycken. Kommissionen har utfärdat sådana tekniska specifikationer för ansiktsbilder och fingeravtryck som nämns ovan i propositionen. De tekniska specifikationerna innehåller bestämmelser om bl.a. lagringsmediet (RF-chip-arkitekturen), chiplayouten, datasäkerheten och dataintegriteten samt bedömningen av överensstämmelse. I praktiken avses med dessa passets och chippets fysiska struktur och tekniska förfaranden som hänförs till riktigheten, autenticiteten, integriteten, sekretessen och behörighetskontrollen i fråga om uppgifterna på chippet.

Den behörighetskontroll av uppgifterna på passets chip som hänförs till datasäkerheten har definierats i kommissionens tekniska specifikationer. Den grundläggande behörighetskontrollen omfattar alla uppgifter på chippet. Den fungerar så att av passets fält för optisk maskinläsning bildas en nyckel

utan vilken uppgifterna på chippet inte kan läsas och med hjälp av vilken kommunikationerna mellan chippet och avläsningsanordningen krypteras. Fingeravtryck som lagras på passets chip skyddas dessutom med hjälp av utökad behörighetskontroll. Den utökade behörighetskontrollen skyddar chippet så att avläsningen av fingeravtryck kräver en avläsningsanordning som utfärdats av det land som utfärdat passet. Dessa avläsningsanordningar använder sig av ett inspektionssystem (Inspection System), som får det certifikat som behövs för avläsning av fingeravtryck i pass av den nationella certifikatutfärdaren (Document Verifier CA). Den nationella certifikatutfärdaren (Document Verifier CA) får certifikat för den öppna nyckel som den använder av den nationella rotcertifikatutfärdaren och av andra nationella offentliga certifikatutfärdare, vilka länders pass ovan nämnda inspektionssystem har rätt att läsa.

Fingeravtrycksuppgifterna på passets chip skyddas mot obehörig avläsning i enlighet med EU:s passförordning och de tekniska specifikationerna så att fingeravtryck som finns på chippet endast kan läsas med avläsningsanordningar som utfärdats av finska staten. Således lagras på chippet certifikatuppgifter i enlighet med kraven i de ytterligare tekniska specifikationerna genom vilka man säkerställer att endast de instanser som Finland beviljat läsrättigheter kan läsa fingeravtryck på passets chip. Rättigheter att läsa fingeravtryck kan beviljas enbart dem som enligt lagen är berättigade att läsa fingeravtrycksuppgifter på chip. De instanser som är berättigade att avläsa fingeravtryck som lagrats på passets chip har definierats ovan i 5 b §. Internationellt beviljar finska staten rättigheter att läsa fingeravtryck som lagrats på chip i finska pass i enlighet med vad som föreskrivs i 5 b § 5 mom.

Vid behandling av uppgifter som antecknats i pass iaktas allmänna bestämmelser om dataskydd. Den registeransvarige ska enligt 32 § i personuppgiftslagen genomföra de tekniska och organisatoriska åtgärder som behövs för att skydda personuppgifterna mot obehörig åtkomst och mot förstöring, ändring, utlämnande och översändande som sker av misstag eller i strid med lag eller mot annan olaglig behandling. Vid genomförandet

av åtgärderna ska hänsyn tas bl.a. till de tillgängliga tekniska möjligheterna, uppgifternas art, mängd och ålder samt vilken betydelse behandlingen av uppgifterna har med avseende på integritetsskyddet. Motsvarande skyldighet har den som i egenskap av självständig näringsidkare handlar för den registeransvariges räkning eller den till vilken den registeransvarige lämnar ut uppgifter med hjälp av teknisk anslutning.

Bestämmelser om krav på datasäkerhet för myndigheter finns i 18 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. En totalrevidering av den gällande förordningen (1030/1999) är under arbete. Avsikten är att det ska utfärdas en förordning om datasäkerhet inom statsförvaltningen. I förordningen bestäms datasäkerhetsåtgärderna utifrån datamaterialet. Enligt planerna ska biometriska uppgifter i fråga om skyddskraven jämföras med känsliga personuppgifter. Biometriska uppgifter får t.ex. överföras elektroniskt endast om det är uppenbart att de datasystem och delar av datanät som används uppfyller höga krav på datasäkerhet.

För tydlighetens skull föreslås att bestämmelsen om utfärdande av certifikat i 5 § 3 mom. i den gällande passlagen flyttas till 5 c § 2 mom. Med hjälp av certifikatet skyddas uppgifterna i passets tekniska del. Samtidigt föreslås att bestämmelsen om detta certifikat kompletteras med certifikat för avläsning av fingeravtryck i pass. Certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i passets tekniska del och som behövs för avläsning av fingeravtryck utfärdas av Befolkningsregistercentralen.

Uppgifternas autenticitet, integritet, riktighet och ursprung garanteras med statens elektroniska signatur. Med hjälp av den elektroniska signaturen och certifikatkedjan i anslutning till den kan passkontrollanten konstatera huruvida uppgifterna på chipet har ändrats obehörigen. Om detta föreslås dock inte någon särskild bestämmelse bl.a. med tanke på den tekniska utvecklingen.

Bestämmelsen om utrikesministeriets ansvar i 30 § 3 mom. i den gällande lagen föreslås bli flyttad till 5 c § 3 mom. I bestämmelsen föreslås inga innehållsliga ändringar.

6 §. Ansökan om pass. I passlagens 6 § som gäller ansökan om pass föreslås att endast 3 mom. ska ändras.

Enligt 6 § 3 mom. i den gällande passlagen ska ansökan om diplomatpass och tjänstepass göras skriftligen hos utrikesministeriet. Till momentet fogas en bestämmelse enligt vilken det är möjligt att av särskilda skäl också lämna ansökan om diplomatpass och tjänstepass till polisinspektionen i ett härad. Ansökningar om diplomatpass och tjänstepass lämnas i regel alltid till utrikesministeriet. I praktiken har dessa ansökningar enligt överenskommelse i vissa fall också lämnats till polisinspektionen. Även om det har varit fråga om endast några ansökningar per år, vill man behålla denna möjlighet.

Orsaken till att en uttrycklig bestämmelse tas in i passlagen är den nya lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007) som trädde i kraft år 2007. I lagens tillämpningsområde enligt 2 § ingår inte längre bl.a. sådana uppgifter som enligt lag förutsätter att den som anlitar servicen personligen besöker den behöriga myndigheten. Ett pass är ett dokument som enligt passlagen ska sökas personligen. Med begreppet "särskilda skäl" i bestämmelsen avses bl.a. situationer där passansökan medför särskilt besvär för den som ansöker om tjänstepass eller diplomatpass på grund av att resan till den utfärdande myndighetens kontor, dvs. utrikesministeriet, är orimligt lång med tanke på situationen och den tillgängliga tiden. Avsikten är dock fortsättningsvis att tjänstepass och diplomatpass som avses i 4 § i passlagen i regel alltid ska sökas hos den myndighet som utfärdar passet, dvs. utrikesministeriet.

6 a §. Tagande av fingeravtryck. Enligt förslaget ska passlagen kompletteras med en ny 6 a § med bestämmelser om tagande av fingeravtryck av den som ansöker om pass.

Enligt 6 a § 1 mom. ska av den som ansöker om pass tas fingeravtryck. Fingeravtryck tas av den person som ansöker om pass. Ett chip ingår i personliga pass samt diplomatpass och tjänstepass. Fingeravtryck ska enligt förslaget också tas av sökanden som ansöker om ett pass eller annat resedokument enligt passlagen som inte innehåller något chip, dvs. ett tillfälligt pass enligt 3 a §, ett nödpass enligt 3 b § eller ett sjömanspass enligt

4 a §, i fråga om vilka passlagens bestämmelser om ansökan om pass i tillämpas. Vid utfärdande av dokument som styrker identiteten är det viktigt att sökanden identifieras på ett tillförlitligt sätt. Av förslaget följer också att processen i anslutning till ansökan om pass följer samma schema i fråga om de föreslagna dokumenten och att till ansökan ska fogas samma uppgifter.

Fingeravtryck tas från två av sökandens fingrar. Enligt punkt 2.2.2 i de tekniska specifikationerna för fingeravtryck är de primära fingeravtryck som ska finnas med i EU-passet enkla avtryck av vänster och höger pekfinger. Om fingeravtrycken från pekfingerarna inte är av tillräckligt god kvalitet, eller om pekfingerarna har skador, ska enkla avtryck av god kvalitet tas av långfingerarna, ringfingerarna eller tummarna. Om fingeravtryck av god kvalitet inte kan tas av pekfingeret på ena handen eller av båda pekfingerarna, försöker man i första hand ta ersättande fingeravtryck av sökandens vänstra och högra långfinger. Om fingeravtryck av god kvalitet inte kan tas av långfingeret på ena handen eller av båda långfingerarna, försöker man ta ersättande fingeravtryck av sökandens vänstra och högra ringfinger. Om fingeravtryck av god kvalitet inte kan tas av ringfingeret på ena handen eller av båda ringfingerarna, försöker man i sista hand ta ersättande fingeravtryck av sökandens vänstra och högra tummar. Om sökandens fingeravtryck inte kan avläsas för lagring t.ex. på grund av att händerna eller en hand, fingrarna eller ett finger eller fingeravtrycken är av dålig kvalitet, i ovan nämnda ordning, försöker man åtminstone lagra två avtryck av god kvalitet. Dessa avtryck kan också tas av fingrar på samma hand.

Enligt 6 a § 1 mom. är det den myndighet som utfärdar passet som tar fingeravtrycken. Termen "myndighet" inbegriper också sådana självbetjäningssystem i passansökningskontor som i framtiden i allt större utsträckning kan användas för ansökan eller kontroll av pass. Tjänstemannen ska kunna se fingeravtrycksavläsaren och avläsningen för att säkerställa att de fingeravtryck som tas och lagras av sökanden är sökandens autentiska och oförfalskade fingeravtryck.

Närmare bestämmelser om tagande av fingeravtryck kan utfärdas genom förordning av

inrikesministeriet. Bestämmelser om nödvändiga omständigheter, närmast av teknisk karaktär, som hänför sig till tagande av fingeravtryck kan utfärdas genom förordning.

Enligt 6 a § 2 mom. behöver sökanden inte lämna fingeravtryck om dessa inte kan tas på grund av ålder, skada, sjukdom, fysiskt hinder eller annat motsvarande skäl. De omständigheter som nämns i det föreslagna momentet får inte utgöra något hinder för realiseringen av den rörelsefrihet som tryggas genom grundlagen. Det är nödvändigt att i propositionen ta in en bestämmelse om att någon skyldighet att ta fingeravtryck inte föreligger om sökanden på grund av sin låga eller höga ålder inte kan lämna fingeravtryck. I vissa medlemsstater i Europeiska unionen har det gjorts undersökningar enligt vilka fingeravtryck från barn under sex år inte håller den kvalitet som krävs för konstaterande av identitet. I dessa pilotundersökningar har det konstaterats att fingeravtryck från barn under sex år ännu är så mjuka och har så små mönster att det inte är förnuftigt att ta fingeravtryck. En av de viktigaste observationerna inom projektet Biodev 1, ett samprojekt mellan Frankrike, Belgien och Holland som presenterades våren 2006, var att fingeravtrycken i praktiken förblir oförändrade och användbara hos personer mellan 15 och 60 år. Bland yngre eller äldre förekom problem med registrering och identifiering bl.a. på grund av släta fingertoppar. Hos barn försvåras tagandet av identifierbara fingeravtrycksprov av att barn har så små fingertoppar. Fingeravtryck från barn under fyra år duger enligt undersökningsresultaten endast sällan för identifieringsbruk. Med tilltagande ålder förbättras användbarheten i fråga om fingeravtrycken snabbt. Hos personer över 60 år börjar användbarheten minska, men inte kraftigt och inte alltid förutsägbart.

Vidare är det nödvändigt att i propositionen också ta in en bestämmelse om att någon skyldighet att ta fingeravtryck inte föreligger om fingeravtryck inte kan tas av sökanden på grund av skada, sjukdom, fysiskt hinder eller någon annan motsvarande orsak. Det kan finnas otaliga skäl till att fingeravtryck inte kan tas av sökanden, också sådana som har att göra med sökandens fysiska begränsningar. Sökanden kan ha en sådan skada, sjuk-

dom eller ett sådant fysiskt hinder som gör det omöjligt att identifiera personen utifrån fingeravtryck. Sökanden kan exempelvis sakna alla fingrarna eller så kan fingrarna vara skadade på ett sätt att detaljerna på fingertopparna inte framträder tydligt, t.ex. brännskadade. På fingertopparna finns s.k. åsar och fåror som tillsammans gör människans fingeravtryck personligt. Arbete inom bl.a. metall- och tryckeribranschen kan repa och slipa fingertopparnas yta så att detaljerna inte längre framträder. Vissa personer kan också av naturen ha ovanligt släta fingertoppar, varvid en fingeravtrycksläsare inte nödvändigtvis klarar av att urskilja nödvändiga detaljer. Det kan också vara fråga om en sådan fysisk skada där händernas eller fingrarnas böjning utgör hinder för tagande av fingeravtryck, om det är omöjligt att böja fingrarna så att de kan föras in i fingeravtrycksläsaren.

Förutsättningen för att 6 a § 2 mom. ska tillämpas är att fingeravtryck inte kan fås från något av personens fingrar, så att man skulle ha två identifierbara fingeravtryck. I fråga om den ordning som förutsätts av fingeravtryck hänvisas till vad som sagts ovan. När hindret omedelbart kan konstateras vara sådant att det utgör hinder för tagande av fingeravtryck, behöver man inte ens försöka avläsa fingeravtrycket. Så är fallet t.ex. när sökanden helt saknar händer eller fingrar.

Enligt 6 a § 2 mom. ska sökanden vid begäran lägga fram en tillförlitlig utredning av den omständighet som utgör hinder för lämnande av fingeravtryck. Det kan krävas att en utredning enligt förslaget ska uppvisas skriftligen (t.ex. ett läkarintyg). Även sökandens muntliga utredning över hindret kan godkännas som en utredning som avses i momentet om utredningen kan anses vara tillförlitlig. Någon utredning behöver inte krävas om skadan eller det övriga hindret är uppenbart. Sökanden ska också lägga fram en bedömning av hur länge omständigheten föreligger. Det är också möjligt att en bedömning av hur länge omständigheten föreligger ingår i ett uppvisat läkarintyg eller något annat skriftligt intyg. I annat fall ska bedömningen göras med hjälp av bl.a. allmän livserfarenhet. Sökandens bedömning av hur länge omständigheten föreligger binder naturligtvis inte den

myndighet som utfärdar passet i bedömningen av passets giltighetstid.

Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden i enlighet med 6 a § 2 mom. på grund av ålder eller ett fysiskt hinder, utfärdas för sökanden ett pass som gäller i fem år i enlighet med 14 § 1 mom. i den gällande passlagen. Om det fysiska hindret är av tillfällig natur, utfärdas för sökanden i enlighet med föreslagna 14 § 2 mom. pass för en tid av högst två år. Det pass som utfärdas är av säkerhetsskäl alltid ett normalt pass som innehåller biometriska kännetecken, men där det på chipet antecknas att antalet lagrade fingeravtryck är noll.

Föreslagna 6 a § 2 mom. har också samband med kommissionens förslag från oktober 2007 till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (KOM(2007)619 slutlig). I kommissionens förslag föreslås att det till EU:s passförordning ska fogas en ny artikel 2 a enligt vilken kravet på att lämna fingeravtryck inte ska tillämpas på barn under sex år och personer på vilka det är fysiskt omöjligt att ta fingeravtryck. Förordningen har under våren 2008 behandlats av både rådets arbetsgrupp för visering och strategiska kommittén för invandring, gränser och asyl, SCIFA. Förslaget har redan under våren 2008 bearbetats så att fysisk skada delas upp i tillfällig och bestående skada. Vilken passtyp som utfärdas för sökanden beror på om det är fråga om en tillfällig eller bestående skada. Vid bestående skada utfärdas för personen ett normalt chipföret pass utan fingeravtryck. Medlemsstaterna har enligt förslaget rätt att välja om man vid tillfällig skada utfärdar ett tillfälligt pass utan chip eller ett chipföret pass utan fingeravtryck.

Den åldersgräns på sex år som kommissionen föreslår har inte enhälligt understötts av alla medlemsstater och i synnerhet högre åldersgränser, särskilt en åldersgräns på 12 år, har föreslagits. Europaparlamentets LIBE-utskott behandlade i september 2008 första gången förslaget till ändring av EU:s passförordning. Parlamentet föreslog att åldersgränsen ska höjas till 12 år. Parlamentet har

inte heller preliminärt godkänt kommissionens förslag om att låta medlemsstaterna välja vilken passtyp som utfärdas för sökanden om han eller hon har ett fysiskt hinder av tillfällig natur. Det är ännu oklart om förslaget till ändring av EU:s passförordning över huvud taget kommer att godkännas. Om man beslutar sig för att ändra EU:s passförordning är det ännu i det här skedet oklart bl.a. hur de situationer som avses i 6 a § 2 mom. ska regleras. På så vis är det viktigt att man noggrant följer processen i anslutning till förslaget om ändring av EU:s passförordning i EU:s beslutsfattande organ, så att man ännu hinner göra ändringar i denna proposition innan lagen antas, om så krävs.

Det är i varje fall viktigt att undantag från skyldigheten att ta fingeravtryck ingår i denna proposition. Även förvaltningsutskottet har vid behandlingen av förslaget till ändring av EU:s passförordning (U 41/2007 rd) ansett det viktigt att erhållandet av resedokumentet inte förhindras eller försvåras oskäligt till följd av en fysisk begränsning och att rätten att resa inte äventyras (FvUU 30/2007 rd). Eftersom slutresultatet av den eventuella ändringen av passförordningen inte ännu i det här skedet är klart, har man vid beredningen av undantagsbestämmelsen gällande fysiska begränsningar och ålder i stor utsträckning iakttagit de krav som ställs i kommissionens förslag. Med hänsyn till det som sagts ovan anses det inte vara ändamålsenligt att föreslå en exakt åldersgräns. Förslaget bör till denna del ändras under processen om det behövs.

I 6 a § 3 mom. föreslås en bestämmelse av informativ karaktär om var de fingeravtryck som med stöd av 6 a § tagits av sökanden ska lagras. Fingeravtrycken ska lagras i passets tekniska del som avses i 5 a §. Detta gäller för pass som innehåller ett chip. Förutom i passets tekniska del ska fingeravtrycken också registreras i det passregister som avses i 29 §. I passregistret registreras fingeravtryck också av dem som ansöker om pass och resedokument som inte innehåller något chip. Beträffande mera detaljerad motivering hänvisas till vad som i propositionen sägs i samband med motiveringen till 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Fingeravtryck som registrerats i

passregistret ska hållas åtskilda från signalementen för personer som är misstänkta för brott.

10 §. Utfärdande av pass. I 10 § i passlagen finns bestämmelser om de instanser som får utfärda pass. Nu föreslås att det till paragrafen fogas den förutsättning att ett pass ska vara personligt som är förknippad med utfärdandet och att till paragrafen flyttas den skyldighet som avses i 30 § 1 mom. i den gällande lagen och som gäller den utfärdande myndighetens skyldighet att kontrollera uppgifterna i passets tekniska del. Det krav på passets riktighet som avses i 30 § 1 mom. gäller inte i egentlig mening skydd av de uppgifter som avses i paragrafens rubrik. Eftersom kravet att uppgifterna ska vara riktiga gäller alla uppgifter i ett pass, inklusive uppgifterna i den tekniska delen, föreslås att bestämmelsen samtidigt ska utvidgas. Det föreslås således att nya 1 och 3 mom. fogas till 10 §. Samtidigt föreslås att momenten om de myndigheter som utfärdar pass i paragrafen sammanförs i 10 § 2 mom.

I det föreslagna 1 mom. ingår villkoret att pass utfärdas som en personlig resehandling där uppgifter om endast passinnehavaren antecknas. Förutsättningen att ett pass ska vara personligt infördes i Finland redan år 2006 i samband med att passlagen trädde i kraft, varvid bestämmelserna om sällskapspass och antecknandet av barn som inte fyllt femton år i en vårdnadshavares pass slopades. Nu föreslås att förutsättningen att ett pass ska vara personligt för tydlighetens skull tas in också i lagen. Pass har fr.o.m. år 2006 innehållit ett chip där också passinnehavarens fingeravtryck enligt föreslagna 5 a § ska lagras. För att uppgifter om passinnehavaren ska kunna lagras i passets tekniska del förutsätts alla har ett personligt pass när de reser. Också vissa länder, bl.a. Förenta staterna och Estland, förutsätter att resande har ett eget resedokument vid inresa i landet.

Vad som sagts ovan har också samband med ovan nämnda förslag till ändring av EU:s passförordning. I kommissionens förslag föreslås att till artikel 1 i EU:s passförordning ska fogas en förutsättning att pass ska utfärdas som en personlig handling.

Föreslagna 10 § 2 mom. innehåller den gällande 10 § i dess helhet. I bestämmelserna

om de myndigheter som utfärdar pass föreslås inga innehållsliga ändringar.

När ett pass utfärdas svarar den utfärdande myndigheten enligt 10 § 3 mom. för att passets uppgifter stämmer överens med ansökan. Uppgifterna om sökanden i passets tekniska del ska dessutom stämma överens med motsvarande visuellt synliga uppgifter i passet. Ändringen av 30 § 1 mom. gäller uppgifternas riktighet i fråga om hela passet, inte enbart i fråga om uppgifterna på passets chip. Förutsättningen för att uppgifterna på passets chip ska motsvara ansökan är att den myndighet som utfärdar passet kontrollerar förutom att uppgifterna på passets chip motsvarar de visuellt synliga uppgifterna i passet också att fingeravtrycken motsvarar de fingeravtryck som tagits av sökanden i samband med ansökan och som syns i passansökan i systemet för identitetskort och pass. Någon skyldighet att kontrollera motsvarigheten av fingeravtrycken i passets tekniska del med fingeravtryck av sökanden kan inte uppställas, eftersom ett färdigt pass enligt 6 § 1 mom. i passlagen och 4 § i statsrådets förordning om pass på begäran kan sändas till sökanden per post i en rekommenderad brev-försändelse eller i en motsvarande tillförlitlig försändelse. Passet kan också avhämtas av en person som sökanden har bemyndigat. Den myndighet som utfärdar passet kan dock vid behov kontrollera att de fingeravtryck som lagrats på passets chip motsvarar sökandens fingeravtryck i fall då sökanden själv avhämtar sitt pass hos den utfärdande myndigheten.

11 §. *Utfärdande av pass för minderåriga.* För tydlighetens skull föreslås det att rubriken för 11 § i passlagen ändras så att den bättre i sak motsvarar paragrafens innehåll. Rubriken "pass för minderårig" i 11 § i den gällande passlagen ger lätt en bild av att det skulle vara fråga om en särskild typ av pass som utfärdas för minderåriga. Det är dock bara fråga om bestämmelser som gäller förfarandet för utfärdande av pass för minderåriga. Innehållet i 11 § ändras inte.

12 §. *Tillfälligt pass.* Det föreslås att 12 § i passlagen upphävs. Bestämmelsen om tillfälliga pass föreslås för tydlighetens skull i ändrad form bli fogad till föreslagna 3 a §, varvid alla passtyper som definieras i passlagen finns samlade i början av lagen.

14 §. *Giltighetstiden för pass.* Giltighetstiden för pass är enligt 14 § 1 mom. i passlagen fem år från den dag då passet utfärdades, om inte något annat följer av 2-7 mom. Denna huvudregel föreslås vara oförändrad. I momentet föreslås enbart ändringar av språklig karaktär.

Enligt 14 § 2 mom. utfärdas pass för kortare tid än fem år på de grunder som anges i momentet. Det föreslås att det till 14 § 2 mom. i passlagen ska fogas en specialbestämmelse om giltighetstiden för pass i situationer då fingeravtryck inte kan tas av sökanden och det fysiska hindret är tillfälligt. Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden på det sätt som avses i 6 a § 2 mom., av skäl som är av tillfällig natur, utfärdas passet för en tid av högst två år. Naturligtvis har bestämmelsen ingen betydelse för dem som ansöker om ett pass eller resedokument som inte innehåller något chip.

Det kan beräknas att tiden på två år täcker åtminstone största delen av de hinder som kategoriseras som tillfälliga. Det är omöjligt att på förhand förutse alla tillfälliga hinder, så angivande av en exakt giltighetstid i lag kunde leda till ett orimligt slutresultat för kunden. Den myndighet som utfärdar pass kan vid fastställandet av passets giltighetstid ta hänsyn till sökandens utredning om orsaken till det tillfälliga hindret och bedömningen av hur länge omständigheten föreligger. Det är viktigt att pass utfärdas med sådan giltighetstid inom vilken hindret för tagande av fingeravtryck beräknas upphöra. Det är inte rimligt att sökanden på grund av ett tillfälligt hinder som dragit ut på tiden förpliktas att förnya sitt pass oftare med anledning av att passets giltighetstid varit för kort. Pass ska emellertid inte utfärdas för onödigt lång tid, utan man ska alltid sträva efter att koppla tiden endast vid den tid som det tillfälliga hindret kräver.

I 14 § 4 mom. föreslås en terminologisk ändring. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som sägs i motiveringen till 18 §.

Enligt 14 § 6 mom. i den gällande lagen utfärdas ett tillfälligt pass för en tid av högst 12 månader. Det föreslås att momentets hänvisning till den specifika paragrafen slopas eftersom den inte behövs. Vidare föreslås att det till momentet fogas en bestämmelse om

giltigheten för nödpass enligt 3 b §. Ett nödpass utfärdas i enlighet med vad den omständighet som kräver att pass utfärdas förutsätter, dock för en tid av högst 12 månader. Ett nödpass utfärdas endast för den tid som det verkliga behovet föranleder.

Det föreslås att 14 § 3, 5 och 7 mom. inte ska ändras med undantag av ändringar av språklig karaktär i 14 § 3 mom.

15 §. Hinder för utfärdande av pass. I 15 § 2 mom. i passlagen föreslås en språklig ändring i den finska språkdräkten. Begreppet ”passin antaminen” i paragrafens finska språkdräkt föreslås bli ersatt med begreppet ”passin myöntäminen”. Den svenska språkdräkten ändras däremot inte eftersom begreppet ”utfärdande av pass” redan används genomgående. I denna proposition föreslås att termerna ska förenhetligas i hela lagen. Det är fråga om utfärdande av pass alltid när man avser utfärdande av pass på ansökan. Begreppet ”utfärdande av pass” (”passin myöntäminen”) beskriver passets karaktär som dokument: ett pass är ett i passlagens 20 § avsett beslut för vilket beslutsfattaren använder den prövningsrätt som föreskrivs i lagen. Sökanden kan förvägras pass bl.a. på de grunder som avses i 15 §.

17 §. Utredning av hinderlöshet samt personuppgifternas riktighet. I 17 § 1 mom. i passlagen föreslås en språklig ändring i den finska språkdräkten. Begreppet ”passin antaminen” i paragrafens finska språkdräkt föreslås bli ersatt med begreppet ”passin myöntäminen”. Den svenska språkdräkten ändras däremot inte eftersom begreppet ”utfärdande av pass” redan används genomgående. I denna proposition föreslås att termerna ska förenhetligas i hela lagen. Det är fråga om utfärdande av pass alltid när man avser utfärdande av pass på ansökan. Begreppet ”utfärdande av pass” (”passin myöntäminen”) beskriver passets karaktär som dokument: ett pass är ett i passlagens 20 § avsett beslut för vilket beslutsfattaren använder den prövningsrätt som föreskrivs i lagen. Sökanden kan förvägras pass bl.a. på de grunder som avses i 15 §.

I 17 § 2 mom. föreslås ändringar av språklig karaktär.

18 §. Utfärdande av pass utan att ett giltigt pass dras in. I 18 § i passlagen finns be-

stämmelser om de förutsättningar under vilka ett nytt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass indras. Det föreslås att 18 § kompletteras med en bestämmelse enligt vilken ett tillfälligt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass indras också om passet behövs på grund av att ett identitetskort som använts som resedokument har förkommit eller obehörigen har kommit i någon annans besittning, t.ex. i fall av försvinnanden.

Identitetskort som avses i lagen om identitetskort kan användas som resedokument i enlighet med passlagens 2 § 1 mom. inom Europeiska unionens medlemsstaters territorium. Ett identitetskort är enligt 1 § 1 mom. i lagen om identitetskort ett av polisen utfärdat intyg över identiteten. Identitetskort kan enligt lagen inte utfärdas utomlands på det sätt som pass kan utfärdas utomlands t.ex. av en finsk beskickning som avses i 10 § 2 mom. i passlagen. I praktiken har det förekommit fall där ett identitetskort som använts som resedokument har förkommit eller stulits under resan. I dessa fall måste beskickningen utfärda ett tillfälligt pass för personen för hemresan i stället för det förlorade identitetskortet. Därmed indras ett giltigt pass som personen eventuellt har. Med hänvisning till det som sagts ovan är det nödvändigt att föreskriva om en möjlighet att i sådana speciella fall utfärda ett tillfälligt pass på det sättet att ett pass som personen eventuellt lämnat hemma inte behöver dras in.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till passlagens 18 §. Ett nytt pass kan enligt det föreslagna momentet utfärdas utan att ett giltigt pass indras även om överlämnandet av passet till sökanden förhindras av skäl som anknyter till tillverkningen eller leveransen av passet. Med dessa skäl avses t.ex. situationer där systemet för identitetskort och pass på grund av ett tekniskt fel inte kan förmedla passansökan till passstillverkaren. Om passet fördröjs i situationer där sökanden på grund av en bokad resa inte har tid att vänta på att systemet repareras och att det ursprungliga passet levereras, kan situationen kräva att ett tillfälligt pass utfärdas för sökanden. Ett motsvarande behov att enligt momentet utfärda ett tillfälligt pass kan uppstå också när ett pass som överlämnats till sökanden har något fel. I sådana fall då passet är felaktigt främst

av orsaker som beror på systemen, föreslås att ett nytt tillfälligt pass ska utfärdas avgiftsfritt för sökanden.

Det föreslås även att rubriken för passlagens 18 § ska ändras av tydlighetsskäl. Begreppet "extra pass" i den gällande lagen kan ge en bild av att det är fråga om en särskild passtyp. Vidare är begreppet missvisande till den del det är fråga om tjänstepass och diplomatpass enligt 4 §. Innehavare av diplomatpass och tjänstepass kan ha t.o.m. tre eller fyra parallella pass samtidigt av skäl som anges i paragrafen. Detta gäller främst ledningen för utrikesministeriet och republikens presidents kansli samt deras medarbetare.

19 §. *Utfärdande av nytt pass.* Det föreslås att termen "extra pass" ska slopas i 19 § 2 mom. i passlagen. Enligt förslaget ska endast termen "pass" användas i momentet. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som anförs ovan i samband med 18 §. I övrigt ändras inte 19 §.

21 §. *Förutsättningar för indragning av pass.* I 21 § i passlagen finns bestämmelser om förutsättningarna för indragning av pass. I 1 mom. finns bestämmelser om ovillkorliga grunder för indragning av pass och i 2 mom. om grunder som är beroende av prövning.

Det föreslås att 4 punkten i lagens 21 § 1 mom. ska slopas, enligt vilken pass indras om myndigheterna har fått kännedom om att innehavaren har avlidit. Informationen att en passinnehavare har avlidit förmedlas automatiskt till identitetskorts- och passregistret via befolkningsdatasystemet. Enligt gällande lag dras dessa pass in. Indragningsförfarandet, beslutet medräknat, tar tid och det är inte möjligt att höra passinnehavaren. I propositionen föreslås att indragning med anledning av en passinnehavares bortgång slopas. Passet upphör automatiskt att gälla. Det är fråga om ett dokument som utfärdas personligen för passinnehavaren och som ingen annan kan använda. En uttrycklig bestämmelse om detta finns i 10 § i lagförslaget. Det finns ingen orsak att uppställa någon aktiv skyldighet för dödsboet att returnera passet till myndigheterna efter passinnehavarens död. Om någon annan använder en avlidens passinnehavares pass, kan passet tillvaratas med stöd av 24 § 2 mom. i passlagen. Vidare kan passet fortsättningsvis indras med stöd

av passlagens 23 § i fall där det endast misstänks att passinnehavaren avlidit t.ex. i samband med en naturkatastrof eller till följd av ett brott.

Det föreslås att 7 punkten angående återtagande av certifikat i lagens 21 § 1 mom. stryks från de ovillkorliga grunderna för indragning och flyttas i ändrad form till de grunder för indragning som är beroende av prövning. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som sägs nedan.

Vidare föreslås att det till 21 § 1 mom. ska fogas en bestämmelse enligt vilken ett pass indras om passet ska förstöras med stöd av hittegodslagen (778/1988). Syftet med tillägget är att vedertagen praxis ska skrivas in i lagen. Upphittaren får inte med stöd av 18 § 1 mom. i hittegodslagen äganderätt till bl.a. identitets- och tillståndsbevis som avses i 3 punkten. Enligt motiveringen till 18 § i regeringens proposition angående hittegodslagen (RP 29/1988 rd) avses med egendom enligt denna punkt t.ex. pass där de rättigheter som är bundna till dokumentet har betydelse endast för den person som nämns i dokumentet. Enligt lagens 18 § 2 mom. ska identitets- och tillståndsbevis som avses i 1 mom. 3 punkten förstöras om ägaren inte har avhämtat sin egendom inom den tid som nämns i 14 § och egendomen inte har kunnat tillställas någon annan som har rätt att inneha den. Den tid som fastställs i 14 § är tre månader efter att godset tillställdes polisen. Pass som tillställts polisens hittegods förvaras i tre månader så som det förutsätts i hittegodslagen, varefter de indras och antecknas som förstörda. Innan ett pass indras hörs passinnehavaren, varvid han eller hon ännu har möjlighet att avhämta sitt pass.

Det föreslås att en ny 5 punkt ska fogas till 21 § 2 mom. Till denna 5 punkt flyttas 21 § 1 mom. 7 punkten angående återtagande av certifikat. Pass kan enligt den föreslagna bestämmelsen indras om Befolkningsregistercentralen av särskilda skäl har återtagit ett certifikat som avses i 5 c § 2 mom. Med särskilda skäl avses en sådan synnerligen exceptionell situation där certifikatet måste återtas. Det kan vara fråga om situationer där den hemliga nyckel som hänför sig till det nationella rotcertifikatet har kommit i orätta händer. Eftersom det kan finnas många skäl till

att ett certifikat återtas, ska det inte alltid vara nödvändigt att passet indras. Om rotcertifikatutfärdarens (CSCA) eller passunder-tecknarens (DS) hemliga nyckel avslöjas, måste det certifikat som hänför sig till den göras ogiltigt. Då kan det vara nödvändigt att annullera också pass som signerats med ifrå-gavarande hemliga nyckel, eftersom falska pass kan tillverkas tills nyckeln upphör att gälla. Om man däremot förlorar en hemlig nyckel t.ex. på grund av att datasystemet fungerar felaktigt, annulleras certifikatet van-ligtvis. Då behöver passen emellertid inte nödvändigtvis indras, eftersom nyckeln i det-ta fall inte kan missbrukas.

I 21 § 6 mom. i passlagen finns bestä-melser om när passinnehavaren har rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återstoden av det indragna passets giltighetstid. Enligt passlagens 21 § 6 mom. har passinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återsto-den av det indragna passets giltighet, om pas-set har dragits in med stöd av 2 mom. 1, 2 el-ler 4 punkten av orsaker som inte beror på passinnehavarens förfarande. Det föreslås att denna bestämmelse ska preciseras. Passinne-havaren har enligt det föreslagna tillägget rätt att få ett pass avgiftsfritt med stöd av 21 § 2 mom. 2 punkten endast när passet har fördär-vats av orsaker som berott på en myndighet. En sådan situation kan bli aktuell t.ex. när avläsningsanordningen har förstört passets chip. I 31 § i passlagen förutsätts att passinnehavaren ska förvara sitt pass omsorgsfullt och passinnehavaren har inte med stöd av denna bestämmelse rätt till något avgiftsfritt pass om han eller hon inte har förvarat sitt pass i enlighet med den uppställda omsorgs-plikten.

Passlagens gällande 21 § 6 mom. har fogats till lagen under riksdagsbehandlingen. Därför finns det inte någon motivering till bestä-melsen i regeringens proposition om passla-gen. Av denna anledning har det förekommit behov av att precisera begreppet ”av orsaker som inte beror på passinnehavarens förfaran-de” som förekommer i momentet. I passla-gens 31 § förutsätts att passinnehavaren för-varar sitt pass omsorgsfullt. Passinnehavaren har således inte med stöd av denna bestä-melse rätt till något avgiftsfritt pass om inte personen påvisar att han eller hon förvarat

sitt pass i enlighet med den uppställda om-sorgsplikten. Passinnehavaren får t.ex. inte avgiftsfritt något nytt pass för att passet an-vänds av någon annan än den som det har ut-färdats för, ifall passet har stulits. Innehållet i 21 § 6 mom. behöver dock inte ändras till denna del.

I detta sammanhang föreslås det att struktu-ren i passlagens 21 § ska ändras på grund av att den är svårförståelig. Det föreslås att 21 § 1 mom. ska delas upp i två moment. Därmed innehåller 21 § efter revideringen sju mo-ment. Det föreslås att hänvisningarna i 21 § samtidigt ska ses över. Samtidigt föreslås också vissa ändringar av språklig karaktär i 21 §.

22 §. Indragning av pass. Enligt passlagens 6 § kan passansökan göras hos polisinrätt-ningen i ett härad. Pass utfärdas enligt 10 § av polisinrättningen i ett härad. Genom passlagen från 2006 slopades kravet att den behöriga myndigheten ska vara bunden till hemkommunen, och därmed kan pass nume-ra utfärdas också av en annan polisinrättning än polisinrättningen i det härad till vilket sökandens hemkommun hör. Passlagens 22 § förblir dock fortsättningsvis i kraft, och en-ligt den dras ett pass in av polisinrättningen i det härad till vilket passinnehavarens hem-kommun hör eller av den myndighet som ut-färdat passet.

Nu föreslås att rätten att dra in ett pass inte längre ska bindas till passinnehavarens hem-kommun. Av tidigare förarbeten till passla-gen framgår att principen vid utfärdande, in-dragning och utfärdande av nytt pass har va-rit att en myndighet inte ska ingripa i ett be-slut som fattats av en annan myndighet på samma nivå. Av tradition har man strävat ef-ter att binda indragningsrätten vid den polis-inrättning där passansökan gjorts eller som utfärdat passet.

Efter att passlagen trädde i kraft har passansökningar i allt större utsträckning gjorts vid andra polisinrättningar än polis-inrättningen i det härad till vilket sökandens hemkommun hör. Det finns sannolikt ett stort antal orsaker till detta. Ofta görs passansökan t.ex. när det finns tid för det, dvs. på semes-tern vid polisinrättningen på semesterorten. Med hänsyn till vad som sagts ovan är det inte ändamålsenligt att binda rätten att dra in

ett pass till den polisinrättning som utfärdat passet. Identitetskorts- och passregistret är ett riksomfattande register som är tillgängligt för alla polisinrättningar, och nu föreslås att 22 § ändras så att ett pass kan indras av polisinrättningen i vilket som helst härad. Det är viktigt att passet kan indras och nödvändiga anmälningar göras så snabbt som möjligt efter att passinnehavaren anmält att hans eller hennes pass t.ex. blivit stulet.

Förslaget möjliggör inte heller i fortsättningen att beskickningar som verkar som passmyndigheter eller utrikesministeriet skulle ha rätt att dra in pass som utfärdats av polisen. Utrikesministeriet och beskickningarna kan fortsättningsvis dra in enbart sådana pass som de själva utfärdat.

Ett pass som har tillvaratagits av en myndighet med stöd av 25 § 4 mom. ska i fortsättningen sändas till polisinrättningen i det härad till vilket passinnehavarens hemkommun hör eller till den myndighet som utfärdat passet.

24 §. Förutsättningar för tillvaratagande av pass. I 24 § i passlagen bestäms om förutsättningar för tillvaratagande av pass. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras.

Ett pass ska med stöd av passlagens 24 § 1 mom. tillvaratas av en myndighet när beslut om indragning av passet har fattats. Det föreslås att denna bestämmelse ska göras tydligare och enklare. Enligt förslaget ska ett indraget pass tillvaratas.

Vidare föreslås att 24 § 1 mom. ska kompletteras med en bestämmelse som förpliktar passinnehavaren eller den som innehar passet att på en myndighets begäran överlåta passet till myndigheten, om det har indragits. Det är viktigt att pass som indragits tillvaratas för att förebygga eventuellt missbruk.

De myndigheter som avses i 24 § 1 mom. definieras nedan i 25 § 1 mom. i lagförslaget.

25 §. Tillvaratagande av pass. I 25 § 1 mom. i passlagen anges de instanser som har rätt att tillvarata ett pass som dragits in. Enligt momentet ska ett pass tillvaratas av den myndighet som dragit in passet eller på dens begäran av en gränskontrollmyndighet. Det föreslås att 25 § 1 mom. ändras så att ett indraget pass kan tillvaratas av en passmyndighet som avses i passlagens 10 § eller av en polis- eller gränskontrollmyndighet. Med

gränskontrollmyndighet avses i enlighet med passlagens 26 § gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att utföra sådana gränskontroller som avses i gränsbevakningslagen. En sådan rätt att utföra gränskontroller har förutom gränsbevakningsväsendet också polisen med stöd av 10 a § i polislagen och en tullman med stöd av 14 a § i tullagen.

Den myndighet som drar in ett pass är i praktiken i egenskap av den passmyndighet som avses i 10 § den myndighet som ska tillvarata passet i samband med indragningen, om det alls är möjligt att tillvarata det. Eftersom målet är att indragna pass som innehåller innehavarens fingeravtryck ska kunna tillvaratas så effektivt och snabbt som möjligt, finns det ingen orsak att avgränsa rätten att tillvarata ett indraget pass till att gälla enbart den myndighet som dragit in passet. Även polisen ska ha rätt att tillvarata ett indraget pass när polisen kommer över passet vid utförande av andra uppgifter än sådana som har att göra med indragning av pass, t.ex. husrannsakan. Det är också viktigt att gränskontrollmyndigheten har en självständig rätt att tillvarata pass i samband med gränsovergångar om passet enligt uppgifter i registret har indragits.

29 §. Passregister. I 29 § i passlagen finns bestämmelser om passregistret. Det föreslås att 29 § i passlagen ska göras tydligare och preciseras på det sätt som beskrivs nedan. I paragrafen föreslås dessutom ändringar som gäller tjänstepass och diplomatpass.

Passregistret är en del av det informationssystem för förvaltningsärenden som avses i 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. På passregistret tillämpas bestämmelserna i nämnda lag. Enligt lagens 3 § 1 mom. kan informationssystemet för förvaltningsärenden innehålla personuppgifter som polisen måste behandla för att kunna utföra de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen. I informationssystemet får enligt 3 § 2 mom. av uppgifterna om en persons identitet registreras fullständigt namn, födelsedatum, personbeteckning, kön, modersmål, nationalitet, civilstånd, födelsestat, födelsehemkommun, hemkommun, yrke, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, uppgift om att personen av-

lidit samt uppgifterna i en utländsk persons resedokument.

I informationssystemet får enligt 3 § 3 mom. 2 punkten i nämnda lag även annan nödvändig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen registreras. Sådan information är, för skötseln av polisens och de finska beskickningarnas uppgifter enligt passlagen, bl.a. uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass eller andra resedokument som har utfärdats av en finsk myndighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller tillvaratagits samt uppgifter om hinder mot utfärdande av pass och anmärkningar som hänförs sig till passärenden. Enligt 3 mom. 3 punkten får i informationssystemet även registreras, för identifiering av en person och för utarbetande av en handling som styrker identiteten, ett fotografi av personen och personens namnteckningsprov, som personen lämnat till polisen eller till en myndighet inom utrikesförvaltningen vid ansökan om ett tillstånd eller beslut som fotografiet och namnteckningsprovet behövs för.

Den bestämmelse som gäller passregistrets datainnehåll i passlagens 29 § 1 mom., enligt vilken bestämmelse polisen, för utförande av de uppgifter som enligt passlagen ankommer på polisen och de finska beskickningarna, ska föra ett register över pass och uppgifter som antecknats och införts i dem, föreslås bli preciserad med uttryckliga hänvisningar till de bestämmelser som gäller passregistrets datainnehåll i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I passregistret ska enligt förslagna 29 § 1 mom. införas sådana uppgifter om en persons identitet som avses i 3 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet samt sådana passuppgifter som avses i 3 § 3 mom. 2 punkten och sådana bilduppgifter som avses i 3 § 3 mom. 3 punkten. Vidare föreslås att man i passregistret ska införa de fingeravtryck som tagits av sökanden vid ansökan om pass och som avses i förslagna 3 § 3 mom. 4 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet för identifiering av personen och för tillverkning av pass enligt passlagen (fingeravtrycksuppgifter i pass).

I denna proposition föreslås det att ovan nämnda 4 punkt fogas till lagens 3 § 3 mom. De två fingeravtryck som i enlighet med passlagen tas av sökanden ska införas i passregistret på motsvarande sätt som övriga uppgifter om pass. I registret införs fingeravtryck av dem som ansöker om personligt pass, diplomatpass och tjänstepass som innehåller en teknisk del. Dessutom ska i passregistret införas fingeravtryck av den som ansöker om tillfälligt pass enligt förslagna 3 a § i passlagen, nödpass enligt förslagna 3 b § och sjömanspass enligt förslagna 4 a §. Sistnämnda typer av pass och resedokument innehåller inte någon teknisk del.

Det föreslås att den allmänna hänvisningen i passlagens 29 § 1 mom. som gäller passregistret till lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ska ersättas med noggranna hänvisningar till lagens paragrafer om användning, utlämnande och utplåning av uppgifter samt skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper. Enligt 29 § 2 mom. ska i fråga om användning av uppgifter i passregistret gälla vad som bestäms i 15, 16 och 16 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I 15 § i nämnda lag finns bestämmelser om användning av uppgifter i polisens personregister för det ändamål som uppgifterna har samlats in och registrerats för. Det personregister som polisen inrättat för riksomfattande bruk får enligt lagen användas av polisensheterna, med undantag av Polisyrkeshögskolan, Polisskolan (indragen), Polisens datacentral (indragen) och Polisens teknikcentral. Polisen har rätt att använda informationen i ett personregister som har inrättats för de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen, om informationen behövs för skötseln av de uppgifter som den har samlats in och registrerats för. Rätten att använda informationen föreslås i samband med denna proposition begränsas till enbart sådana personer som oundgängligen behöver dem för skötseln av sina arbetsuppgifter. Den orsak som fingeravtrycksuppgifter samlats in och registretats för fastställs med stöd av 3 § 3 mom. 4 punkten i den förslagna lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Enligt den förslagna 4 punkten får fingeravtryck som tas av sökanden regi-

streras för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i passlagen.

I samband med denna proposition föreslås det att 16 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ska ändras. I paragrafen finns bestämmelser om användning av uppgifter som införts i polisens register för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för. Det föreslås att det till lagens 16 § ska fogas ett nytt 4 mom., enligt vilket fingeravtrycksuppgifter i pass endast får användas på det sätt som föreskrivs i 16 a §. I föreslagna 16 a § anges de situationer då fingeravtrycksuppgifter får användas för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för. Det föreslås att användningen av uppgifterna i enlighet med vad som sägs nedan ska avgränsas till att gälla utredning av en persons identitet i enskilda uppdrag.

Vidare föreslås att det till passlagens 29 § 2 mom. fogas en bestämmelse om att det i fråga om utlämnande och utplåning av uppgifter i passregistret ska gälla vad som bestäms i 19 och 23 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I 19 § i den nämnda lagen finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter till andra myndigheter. I detta sammanhang föreslås att det till lagens 19 § ska fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket fingeravtrycksuppgifter i pass utan hinder av sekretessbestämmelserna får lämnas ut genom en teknisk anslutning enbart till gränsbevakningsväsendet, tullverket, utrikesministeriet och finska beskickningar samt Migrationsverket för styrkande av identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet, när uppgifterna behövs av orsaker som har att göra med en persons inresa, vistelse i landet eller utresa.

I detta sammanhang föreslås också att 23 § som gäller utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden ska ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Fingeravtrycksuppgifter ska enligt föreslagna 23 § 1 mom. 2 punkten jämföras med övriga uppgifter som ingår i pass och enligt föreslaget utplånas på samma sätt som övriga passuppgifter.

Det föreslås vidare att det till passlagens 29 § 2 mom. ska fogas en bestämmelse om att i fråga om skyddet av sådana identifierings-

uppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper gäller vad som bestäms i 10 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Den gällande bestämmelsen om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper föreslås bli ändrad och preciserad i denna proposition.

Förteckningen i föreslagna 29 § över de tillämpliga bestämmelserna i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet är informativ och inte avsedd att vara uttömmande. På passregistret tillämpas lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet så som bestäms om det i 1 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Det föreslås att bestämmelserna om diplomat- och tjänstepassregistret i 29 § i passlagen ska ändras. Nu föreslås att diplomat- och tjänstepassregistret ska slås samman med det passregister som förs av polisen. I informationssystemet för förvaltningsärenden som avses i 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet införs därmed också uppgifter och diplomat- och tjänstepass, dvs. de passuppgifter, bilduppgifter och fingeravtrycksuppgifter i pass som avses i 3 § 3 mom. 2—4 punkterna i nämnda lag.

Det diplomat- och tjänstepassregister som förs av utrikesministeriet har varit fristående från passregistret. Arrangemanget har inte upplevts vara ändamålsenligt. Dessutom stöds den föreslagna ändringen av de tekniska lösningar som redan är i bruk. Genom den föreslagna ändringen att flytta uppgifterna om diplomat- och tjänstepass till passregistret blir bestämmelserna i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet som sådana tillämpliga också på uppgifter om diplomat- och tjänstepass, vilket avlägsnar behovet av särskilda hänvisningsbestämmelser. Detta kan också bidra till att stärka de dataskyddskrav och övriga krav som ställs på fingeravtrycksuppgifter i diplomat- och tjänstepass.

Enligt föreslagna 29 § 3 mom. har utrikesministeriet och finska beskickningar rätt att använda fingeravtrycksuppgifter i pass endast för utredning av en persons identitet och tillverkning av pass, om inte något annat be-

stäms. Bestämmelse motsvarar till innehållet 3 § 3 mom. 4 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, enligt vilken det ändamål som uppgifterna har samlats in och registrerats för begränsas till identifiering av personer och tillverkning av pass.

Utrikesministeriet och finska beskickningar har enligt förslaget rätt att av en registrerad ta fingeravtryck och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen och ska förstöras omedelbart efter jämförelsen. I fråga jämförelse av fingeravtryck hänvisas till vad som sägs i motiveringen till 5 b §. Utrikesministeriet och finska beskickningar ska i enlighet med förslaget ha rätt att i egenskap av passmyndighet identifiera personer med hjälp av fingeravtryck i registret.

Eftersom grunden för registreringen av fingeravtryck som tagits av dem som ansöker om pass i enlighet med vad som sägs nedan är fastställande av sökandens identitet och således bl.a. undvikande av dubbla identiteter, måste man kunna säkerställa att med sökandens fingeravtryck inte har utfärdats andra resedokument, dvs. närmast nationella pass som avses i passlagen. Utrikesministeriet och finska beskickningar har rätt att för utredning av sökandens identitet med stöd av 19 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet få fingeravtrycksuppgifter i pass ur passregistret.

30 §. Skydd av uppgifterna i den tekniska delen. Det föreslås att passlagens 30 § som gäller skydd av uppgifterna i passets chip ska upphävas. Det föreslås att bestämmelsen i enlighet med vad som beskrivits ovan ska flyttas till den nya 5 c § totalt reviderad.

35 §. Sjömanspass. Det föreslås att passlagens bestämmelse om sjömanspass ska upphävas. För tydlighetens skull föreslås att bestämmelsen flyttas till början av passlagen till den nya 4 a §. Därmed placeras bestämmelsen om sjömanspass i omedelbar anslutning till de bestämmelser där de olika pass typerna definieras, varvid tillämpningen av förfarandena för ansökan om pass på sjömanspass förtydligas, medräknat tagandet av fingeravtryck.

I kraftträdande- och övergångsbestämmelse. Enligt EU:s passförordning ska medlemsstaterna ta i bruk fingeravtryck i passets tekniska del senast 36 månader efter att de tekniska specifikationerna antagits. Kommissionen antog specifikationerna för fingeravtryck den 28 juni 2006. Medlemsstaterna ska således genomföra de ändringar som enligt förordningen krävs senast den 28 juni 2009.

Lagen föreslås träda i kraft våren 2009.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska lagen tillämpas på pass som utfärdas efter det att denna lag trätt i kraft. Lagen tillämpas därmed på pass som utfärdas efter det att lagen trätt i kraft, även om ansökan gjorts medan den tidigare lagen var i kraft. Den föreslagna bestämmelsen avviker från den allmänt tillämpliga förvaltningsrättsliga princip enligt vilken en lag ska tillämpas först på förvaltningsärenden som anhängiggörs efter att det att lagen trätt i kraft.

Förutsättningen för att fingeravtryck ska kunna lagras på passets chip är att ett sådant chip används, på vilken det är möjligt att lagra fingeravtryck. Därför kommer alla pass, som utfärdas efter det att lagen trätt i kraft, att ha ett nytt slags chip. Ifall lagen skulle tillämpas på ansökningar som gjorts först efter det att lagen trätt i kraft, skulle det i Finland förekomma också sådana pass som anhängiggjorts under den gamla lagens giltighetstid men som utfärdats under den nya lagens giltighetstid. Dessa pass skulle då vara försedda med ett nytt chip med plats för fingeravtryck, men sakna innehavarens fingeravtryck. Det finns igen information om t.ex. hur myndigheter i andra stater skulle förhålla sig till sådana pass.

Tagande av fingeravtryck innan lagen trätt i kraft, med tanke på skyldigheten i den kommande lagen, kan inte anses vara ändamålsenligt. Det vore svårt att avgöra när man, innan lagen träder i kraft, ska börja ta fingeravtryck, eftersom en passansökan kan ta flera månader t.ex. i fråga om pass för barn. Passansökan kan vara anhängig under en längre tid också på grund av att ett hinder för utfärdande av pass på grund av brott enligt passlagens 15 § föreligger, och att hindret inte ännu har upphört.

I den föreslagna bestämmelsen förutsätts att om den som ansöker om pass har lämnat

in sin ansökan under den tidigare lagens giltighetstid men inte fått beslutet innan den nya lagen träder i kraft, ska han eller hon komplettera sin ansökan efter det att lagen trätt i kraft i enlighet med den föreslagna 6 a §. Passmyndigheten kan i praktiken genom effektiv information och rådgivning se till att antalet ansökningar som måste kompletteras är så litet som möjligt. I praktiken måste det här genomföras på det sättet att förberedelserna inför ikraftträdandet inleds i ett så tidigt skede som möjligt. Behovet av tilläggsutredningar och kompletteringar till inlämnade ansökningar bedöms i samband med att ansökningarna tas emot, och tilläggsutredningar och kompletteringar ska lämnas innan den nya lagen träder i kraft, så att beslutet kan fattas innan den nya lagen träder i kraft. I princip kan man förutsätta att passmyndigheten ska avgöra alla ansökningar som gjorts under den gamla lagens giltighetstid innan den nya lagen träder i kraft. Denna förutsättning gäller naturligtvis inte ansökningar i fråga om vilka tilläggsutredningar eller kompletteringar inte har lämnats inom utsatt tid. Om en passansökan som kräver tilläggsutredningar eller kompletteringar trots informationen lämnas innan den nya lagen träder i kraft, så att det inte längre är möjligt att komplettera den inom utsatt tid, kan sökanden besluta sig för att lämna in sin ansökan också först efter att den nya lagen trätt i kraft.

Eftersom avgiften för ett pass tas ut i förskott, tas för alla ansökningar som lämnats in under den gamla lagens giltighetstid ut en avgift enligt den gamla lagen.

Det bör påpekas att på grund av semestrar och vikariearrangemang, och på grund av att antalet passansökningar är flera gånger större på sommaren än i början av året, vore det problematiskt att förlägga ikraftträdandet i juni. Om systemet tas i bruk i början av sommaren skapar detta ytterligare belastning för tjänstemännen på grund av att också andra system enligt planerna ska tas i bruk i början av sommaren (SUVI, UMA).

1.2 Lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

3 §. *Informationssystemet för förvaltningsärenden.* I lagens 3 § finns bestämmelser om

informationssystemet för förvaltningsärenden, som är avsett för polisens bruk. Enligt paragrafen är informationssystemet ett permanent personregister som är avsett för polisens riksomfattande bruk och som förs med hjälp av automatisk databehandling. Informationssystemet för förvaltningsärenden kan innehålla personuppgifter som polisen måste behandla för att kunna utföra de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen. Det är ett register som har inrättats för administrativa ändamål. I informationssystemet får av uppgifterna om en persons identitet registreras fullständigt namn, födelsedatum, personbeteckning, kön, modersmål, nationalitet, civilstånd, födelsestat, födelsehemkommun, hemkommun, yrke, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, uppgift om att personen avlidit samt uppgifterna i en utländsk persons resedokument.

I informationssystemet för förvaltningsärenden får enligt 3 § 3 mom. 2 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet även annan nödvändig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen registreras. Sådan information i fråga om passuppgifter är, för skötseln av polisens och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen, uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass eller andra resedokument som har utfärdats av en finsk myndighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller omhändertagits samt uppgifter om hinder mot utfärdande av pass och anmärkningar som hänför sig till passärenden. Enligt paragrafens 3 mom. 3 punkt får i informationssystemet även registreras, för identifiering av en person och för utarbetande av en handling som styrker identiteten, ett fotografi av personen och persons namnteckningsprov, som personen lämnat till polisen eller till en myndighet inom utrikesförvaltningen vid ansökan om ett tillstånd eller beslut som fotografiet och namnteckningsprovet behövs för.

I EU:s passförordning förutsätts att pass ska förses med ett chip där en digital ansiktsbild och fingeravtryck lagras som biometrisk kännetecken. Reformen genomförs stegvis i medlemsstaterna. I Finland infördes ett chip i pass genom den passlag som trädde i kraft i

augusti 2006. Av de dokument som avses i passlagen innehåller förutom personliga pass också tjänstepass och diplomatpass ett chip. Också främlingspass och resedokument för flykting som avses i utlänningslagen innehåller ett chip. Uppgifter om dessa pass införs i utlänningsregistret som förs av Migrationsverket.

Av förslaget i passlagens 29 § om att slå samman diplomat- och tjänstepassregistret med polisens passregister följer att 3 § 3 mom. som gäller polisens informationssystem för förvaltningsärenden i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ses över och kompletteras också med uppgifter som gäller diplomat- och tjänstepass. Ändringen föräns av 2 och 3 punkten i nämnda moment. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som sägs i samband med passlagens 29 §.

Sedan augusti 2006 har det första biometriskt kännetecknet, dvs. passinnehavarens digitala ansiktsbild, lagrats på chippet. Ansiktsbilden införs i registret i enlighet med 3 § 3 mom. 3 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I samband med detta förslag genomförs den andra reform som gäller säkerhetsdetaljer i pass och som förutsätts i EU:s passförordning. I enlighet med reformen ska passinnehavarens fingeravtryck lagras på passets chip. Fingeravtryck som lagras på passets chip ska enligt förslaget införas i det informationssystem för förvaltningsärenden som avses i 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I informationssystemet införs redan för närvarande i enlighet med vad som beskrivits ovan alla uppgifter om passet och passinnehavaren.

Det föreslås att lagens 3 § 3 mom. ska ändras så att till momentet fogas en ny 4 punkt, varvid punkterna 4—7 blir punkterna 5—8. Enligt den föreslagna 4 punkten får i informationssystemet för förvaltningsärenden även för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen, för skötseln av polisens, utrikesministeriets och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen, registreras de två fingeravtryck som enligt 6 a § i passlagen tas av sökanden vid ansökan om pass. Fingeravtrycksuppgifter i pass ska enligt passlagens 6 a § 3 mom. hållas åtskilda

från signalementen för personer som är misstänkta för brott, t.ex. från fingeravtryck av en person som är misstänkt för brott och som registrerats i informationssystemet för polisärenden som avses i 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Förutsättningen för lagring av fingeravtryck på passets chip är att de fingeravtryck som tas av sökanden registreras i informationssystemet för tillverkning av passet och för jämförelse av uppgifterna på chippet med fingeravtrycksuppgifter som registrerats i informationssystemet och för säkerställande av uppgifternas riktighet och kvalitet. Det ändamål som fingeravtrycken samlats in och lagrats för begränsas framför allt till passtillverkning. I denna proposition föreslås inte att fingeravtrycksuppgifter ska utplånas ur informationssystemet för förvaltningsärenden efter att det temporära behov som hänför sig till passtillverkningen och de behov som har att göra med kontroll av uppgifternas riktighet och kvalitet upphört. Det föreslås att fingeravtrycksuppgifterna ska förvaras i informationssystemet för förvaltningsärenden i enlighet med vad som sägs nedan i lagens 23 § under motsvarande tid som övriga passuppgifter.

I enlighet med föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten omfattar det ändamål som fingeravtrycksuppgifterna samlats in och registrerats för också identifiering av passinnehavaren och sökanden. Kravet i 9 § i passlagen att identifieringen av den som ansöker om pass ska ske på ett tillförlitligt sätt kan förutsätta att sökandens fingeravtryck jämförs med fingeravtryck i informationssystemet för förvaltningsärenden. Eftersom grunden för registrering av fingeravtryck som tagits av dem som ansöker om pass är fastställande av sökandens identitet och därmed bl.a. undvikande av dubbla identiteter, måste man kunna säkerställa att med sökandens fingeravtryck inte har utfärdats andra resedokument. Polisen ska också ha rätt att använda fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting för fastställande av identitet i enlighet med föreslagna 3 a § i lagen om utlänningsregistret.

Polisen verkar med stöd av 10 a § i polislagen också som sådan gränskontrollmyndighet

som avses i 26 § i passlagen. En tillförlitlig utredning av passinnehavarens identitet kan förutsätta att passinnehavarens fingeravtryck jämförs med fingeravtryck i databasen.

Genom att jämföra sökandens fingeravtryck med fingeravtryck i databasen kan man försäkra sig om att personen inte ansöker om pass med flera identiteter. På så sätt kan man också försäkra sig om att pass utfärdas med sökandens uppgifter för en enda person. Likaså kan man med fingeravtryck som registrerats i databasen fastställa en persons identitet i situationer där chippet i ett pass som personen visar upp har gått sönder eller söndrats, varvid de biometriska kännetecken som lagrats på chippet inte kan avläsas, eller om chippet av någon annan anledning inte fungerar eller reagerar vid avläsning. Vidare kan identiteten fastställas också när en person inte kan visa upp något dokument som styrker identiteten t.ex. på grund av att dokumentet förkommit eller av någon annan anledning.

Identifieringen av passinnehavaren anknyter på ett väsentligt sätt till konstaterande av det uppvisade dokumentets äkthet. Om det föreligger osäkerhet angående en passinnehavarens identitet eller äktheten i fråga om ett uppvisat dokument, kan förfalskade dokument eller dokument som innehåller fel person upptäckas genom att jämföra uppgifterna i dokumentet med uppgifter i informationssystemet för förvaltningsärenden.

Vid utfärdande av dokument som styrker identiteten är det viktigt att sökanden identifieras tillförlitligt. Det är viktigt att det i informationssystemet för förvaltningsärenden införs fingeravtryck också av sökanden som ansöker om sådana pass eller resedokument enligt passlagen som inte innehåller något chip. Av passlagens 6 a § följer att det i informationssystemet för förvaltningsärenden ska införas fingeravtryck också av personer som ansöker om sådana tillfälliga pass eller sjömanspass enligt passlagen i fråga om vilka passlagens bestämmelser gällande ansökan om pass tillämpas vid ansökan. Processen i anslutning till ansökan om pass följer då i fråga om dessa dokument samma formulär och till ansökan fogas alltid samma uppgifter.

Informationssystemet för förvaltningsärenden är enligt 3 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ett personregister som är avsett för polisens riksomfattande bruk. I lagens 15 § anges användarkretsen för register som har inrättats för riksomfattande bruk. Enligt paragrafen är det enbart polisens icke-operativa enheter, dvs. Polisyrkeshögskolan, Polisskolan (indragen), Polisens datacentral (indragen) och Polisens teknikcentral som inte har någon allmän rätt att använda polisens riksomfattande register. Användarkretsen, dvs. polisen, använder uppgifter i registret; utanför användarkretsen utlämnas uppgifter med stöd av lagens 19 §. Eftersom även gränsbevakningsväsendet och tullens är sådana gränskontrollmyndigheter som avses i 26 § i passlagen, måste också dessa myndigheter i samband med gränsövergångar ha en sådan rätt att använda fingeravtryck som hänför sig till fastställande av identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet. Bestämmelser om gränsbevakningsväsendets och tullens rätt att få tillgång till en sökandes fingeravtryck föreslås i 19 § 2 mom. Det föreslås att fingeravtryck ska lämnas ut också till utrikesministeriet, finska beskickningar och Migrationsverket, vilka även utfärdar pass och resedokument.

Av lagens 15 § 2 mom. följer att polisen har rätt att använda informationen i passregistret enbart om informationen behövs för skötseln av de uppgifter som den har samlats in för. Bestämmelser om övrig eventuell användning ska utfärdas separat. I denna proposition föreslås att polisen ska få använda sådana fingeravtryck av dem som ansöker om pass som införts i polisens informationssystem för förvaltningsärenden även för annan utredning av identitet i enlighet med vad som föreslås i 16 a §.

Det är inte ändamålsenligt att kräva att en person i första hand och absolut ska identifieras utifrån fingeravtryck i registret, eftersom en person ofta kan identifieras också på andra sätt. I allmänhet sker detta genom att en identitetshandling som utfärdats av polisen uppvisas, dvs. ett pass enligt passlagen eller ett identitetskort enligt lagen om identitetskort. Om en person inte kan identifieras tillförlitligt t.ex. utifrån fotografiet på det

identitetsbevis som han eller hon uppvisar, om de fingeravtryck som i enlighet med denna proposition lagrats på passets chip inte kan avläsas på grund av att chippet inte fungerar eller av någon annan motsvarande orsak eller om det i övrigt föreligger osäkerhet angående identiteten, kan identiteten kontrolleras genom att jämföra personens fingeravtryck med fingeravtryck i passregistret. På det här viset kan personen identifieras tillförlitlig. Jämfört med de medel som står till buds för närvarande, t.ex. utredning av historisk information samt samtal, går det också snabbt att identifiera en person genom en jämförelse av fingeravtryck. Detta kan minska behovet för myndigheter att utnyttja den rätt att gripa en person för 24 timmar som föreskrivs för polisen i 10 § 2 mom. i polislagen och för gränsbevakningsväsendet i 36 § 2 mom. i gränsbevakningslagen. En person kan också med hjälp av jämförelseavtryck identifieras utifrån fingeravtryck som finns i databasen t.ex. när personens handlingar har förkommit eller förstörts.

Den som för att vilseleda myndigheter ger fel eller vilseledande uppgifter om sin identitet t.ex. genom att förfalska eller modifiera sina fingeravtryck så att det fingeravtryck som fås för jämförelse inte motsvarar personens egna och riktiga fingeravtryck, kan dömas bl.a. för lämnande av oriktiga personuppgifter enligt 16 kap. 5 § i strafflagen.

För tydlighetens skull bör det konstateras att i motsats till vad som gäller i fråga om de bilduppgifter som införts i informationssystemet för förvaltningsärenden och som avses i lagens 3 § 3 mom. 3 punkt, får fingeravtrycksuppgifter som finns i informationssystemet inte användas för tillverkning av något annat dokument än det för vilket personens fingeravtryck tagits. Syftet med registreringen av fingeravtryck i en databas är att förbättra tillförlitligheten när det gäller identifiering och därigenom säkerheten för utfärdade resedokument. Således är det klart att fingeravtryck av sökanden som i samband med en tidigare passansökan registrerats inte kan användas för ett nytt pass som ska utfärdas. Av sökanden tas fingeravtryck alltid på nytt när han eller hon ansöker om ett nytt resedokument.

10 a §. *Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper.* En biometrisk egenskap som lämpar sig för identifiering är en bestående, oföränderlig och oåterkallelig del av individen. För att man ska kunna garantera integriteten för den person vars biometriska egenskaper registreras eller behandlas ställs det särskilda krav på datasäkerheten. Hotbilderna vid biometrisk identifiering hänför sig till kännetecknets beständighet. Ett biometriskt kännetecken kan inte bytas ut, utan det kopplar användaren till den identifierade identiteten, eventuellt för hela livstiden. Ett ytterligare hot utgörs av att en elektronisk (digital) upptagning av biometriska egenskaper lätt och snabbt kan kopieras och spridas med hjälp av dagens databehandlingsutrustning och datanät. Om man inte sörjer för ett tillräckligt dataskydd vid registrering och behandling av biometriska kännetecken, kan man ställas inför hotbilderna att ett register som förutom andra personuppgifter även innehåller uppgifter om personers individuella egenskaper, såsom fingeravtryck, kommer i orätta händer.

Fingeravtryckens känslighet som identifieringsuppgifter och en sådan nationellt sett omfattande databas över fingeravtryck som beskrivits tidigare förutsätter att handlingsmodellerna för skydd av det registret som används och den tillgängliga teknologin ses över. Man måste förbereda sig på hot mot datasäkerheten, dataintrång och risken att databasen missbrukas. Man måste dock tänka på att också känsliga uppgifter som finns i polisens informationssystem redan i dagens läge kan utgöra en sådan risk. Sådana risker kan undvikas och minskas genom en ändamålsenlig förvaltning av informationssäkerheten; planering av handlingsmodeller, organisering av verksamheten, skydd av datasystem, utbildning av personalen och ansvarsfull övervakning.

I enlighet med vad som anförts ovan föreslås det att fingeravtryck ska införas i informationssystemet för förvaltningsärenden som följande uppgift som grundar sig på en persons fysiska egenskaper, dvs. biometriska kännetecken. Fingeravtrycken ska införas i informationssystemet för förvaltningsärenden i form av ny information. Fingeravtryck i informationssystemet för förvaltningsärenden

ska enligt föreslagna 6 a § 3 mom. i passlagen hållas åtskilda från signalementen för personer som är misstänkta för brott, t.ex. fingeravtryck av en person som är misstänkt för brott och som registrerats i informationssystemet för polisärenden som avses i 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Datasäkerhetslösningarna för fingeravtryck som föreslås bli införda i informationssystemet för förvaltningsärenden motsvarar de datasäkerhetslösningar som genomförts inom informationssystemet för polisärenden för skydd av uppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper.

Bestämmelsen om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper i 10 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet trädde i kraft år 2006 i samband med att passlagen trädde i kraft. Det föreslås nu i samband med denna reform att bestämmelsen om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper i 10 a § ska preciseras. Det är uppenbart att de gällande allmänna bestämmelserna om behandling av personuppgifter i bl.a. personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet är tillämpliga på behandling av biometriska kännetecken som lagras i polisens personregister. Det har dock ansetts vara ändamålsenligt att komplettera bestämmelsen om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet på grund av fingeravtrycksuppgifternas känslighet.

Det är synnerligen viktigt att uppgifterna skyddas så att man så effektivt som möjligt kan förhindra obehörig läsning av dem. Detta är synnerligen viktigt i detta skede då det inte finns några allmänna bestämmelser om hur biometriska kännetecken ska användas. Riksdagen förutsatte i sitt svar angående den gällande passlagen att regeringen inleder beredningen av en allmän lagstiftning om skydd av personuppgifter i fråga om biometriska kännetecken och användningen av dem. Justitieministeriet har redan preliminärt bedömt behovet av lagstiftning om allmänna biometriska identifieringsuppgifter. Arbetet pågår fortfarande och det har inte ännu före-

slagits någon tidpunkt för lagstiftningsåtgärderna.

Beträffande motiveringen till paragrafen om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper hänvisas också till motiveringen till 10 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet i regeringens proposition angående den gällande passlagen.

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska den registeransvarige och tillståndsmyndigheten enligt lagens 10 a § 1 mom. särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och annan behandling av dessa identifieringsuppgifter. Det föreslås att detta moment inte ska ändras.

Att sörja för skydd av sådana identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper innebär administrativa och tekniska åtgärder för att säkerställa att uppgifterna är tillgängliga endast för dem som har rätt att använda uppgifterna och att uppgifterna inte kan ändras av andra än dem som är berättigade att ändra dem. Skyddet av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper sker genom att uppgifternas egenskaper skyddas. Tillgänglighet avser att uppgifterna och informationssystemens tjänster finns tillgängliga för de personer som har rätt till information då dessa behöver dem i sina arbetsuppgifter. Med tillgänglighet avses dessutom lättillgänglighet. Dataintegritet eller äkthet avser i sin tur att uppgifterna är riktiga och uppdaterade samt lika överallt i organisationen. Uppgifterna har inte obehörigen eller oavsiktligt ändrats och eventuella ändringar kan verifieras. Konfidentialitet avser att uppgifterna bara är tillgängliga för och används av de personer som behöver dem i sina arbetsuppgifter och som är berättigade att hantera uppgifterna.

Enligt 1 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet tillämpas på behandling av personuppgifter som allmänna lagar personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, om inte något annat föreskrivs. Polisens högsta ledning är registeransvarig för polisens informationssystem för förvalt-

ningsärenden som avses i den förstnämnda lagens 3 § och enligt 3 § 1 mom. 4 punkten i personuppgiftslagen förfogar den registeransvarige över personregistret. Den registeransvarige anger t.ex. vilka instanser, enskilda tjänstemän och befattningar som har rätt att för utförande av sina tjänsteuppdrag använda sådana uppgifter som finns i registret. Den registeransvarige svarar också i sista hand med stöd av 9 § 2 mom. i personuppgiftslagen för att registeruppgifterna är felfria. Den registeransvarige svarar också för att det skydd av uppgifterna som förutsätts i 32 § i personuppgiftslagen genomförs tillräckligt effektivt och ändamålsenligt.

Polisens högsta ledning svarar i egenskap av registeransvarig bl.a. för att aktsamhet och annan god informationshantering som förutsätts i personuppgiftslagen iaktas. Signalement i informationssystemet för förvaltningsärenden som erhållits vid behandling av ett förvaltningsärende som gäller konstaterande eller bekräftande av identitet eller rese rätt är sekretessbelagda uppgifter enligt 24 § 1 mom. 4 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Enligt 48 § i personuppgiftslagen ska straff för personregisterbrott utdömas bl.a. för försummelse av bestämmelserna eller föreskrifterna om skydd av personuppgifter. Bestämmelser om personregisterbrott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen och om tjänstebrott i 40 kap. i strafflagen.

Det föreslås att bestämmelsen om dataskyddet vid registrering och annan behandling i 10 a § 1 mom. ska preciseras i ett nytt 2 mom., varvid det gällande 2 mom. blir 3 mom. Enligt föreslagna 10 a § 2 mom. ska det vid registrering eller annan behandling av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ses till att de informationssystem, maskinvaror och programvaror som används för identifiering och behandling av identifieringsuppgifterna är säkra och att identifieringsuppgifterna är skyddade mot obehörig åtkomst och mot kränkningar, modifieringar och förfalskningar som avser identifieringsuppgifternas konfidentialitet och integritet samt annan behandling som sker av misstag eller i strid med lag. Vid identifiering och behandling av identifieringsuppgifter ska det enligt försla-

get även i övrigt genomföras nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att identifieringen och behandlingen av identifieringsuppgifterna kan genomföras på ett sätt som tryggar dataskyddet och integritetsskyddet.

Säkerhet för utrustningen, med vilken avses de säkerhetsegenskaper som databehandlings- och datakommunikationsutrustningen har, inklusive en enhetlig datautrustningspolitik och serviceavtal. Med säkerhet för utrustningen avses bl.a. att man använder sådan utrustning och sådana informationssystem som medför endast ringa risker för datasäkerheten. Säkerhet för programmen omfattar säkerhetsegenskaperna hos operativsystem, datakommunikationsprogram och tillämpningsprogram samt upphandlingsförfarandet för programmen.

Säkerhet för verksamheten, dvs. administrativ datasäkerhet, i vilken ingår de principer som godkänts av ledningen, befintliga resurser, ansvarsfördelning och riskbedömning. Med säkerhet för verksamheten avses bl.a. att det upprätthålls skriftliga anvisningar för hur datasäkerhetskraven ska uppfyllas, att det tillhandahålls utbildning i datasäkra arbetsformer, att nivån på den egna datasäkerheten följs regelbundet och att utrustningen och filerna skyddas mot olovligt intrång och användning. Dessutom avses med säkerhet för verksamheten att man för varje systems del för register över vem som har användarkod till systemet och vilka rättigheter varje användarkod medför, samt att man övervakar händelser som påverkar datasäkerheten för uppgifter, utrustning och filer så att för datasäkerheten betydelsefulla händelser observeras.

Säkerhet för datakommunikationen, med vilken avses de åtgärder som syftar till att trygga konfidentialiteten, dataintegriteten och tillgängligheten hos den information som överförs i datanäten. Med säkerhet för datakommunikationen avses bl.a. att innehållet i utrustning och filer inte avslöjas för obehöriga och att dessa inte kommer åt att ändra eller utplåna innehåll i utrustning och filer. Vidare avses med säkerhet för datakommunikationen att obehöriga inte får tillgång till uppgifter om behandling av uppgifterna. Typiskt genomförs datakommunikationsförbindelser

där skyddade uppgifter överförs i krypterad form.

Säkerhet för datamaterial, med vilken avses identifiering och klassificering av information och informationssystem samt hantering och förvaring av datamedier under deras hela livscykel. Med säkerhet för datamaterial avses bl.a. att man ordnar säker behandling av detta material i enlighet med god databehandlingskutym och att man skyddar viktiga datalager, dokument och enskilda data.

Inom polisförvaltningen arbetar man i fråga om datasäkerheten enligt polisens datasäkerhetspolitik (SMDno/2008/350) och polisens datasäkerhetsprinciper (SMDno/2008/353). Polisförvaltningens datasäkerhetspolitik grundar sig på polisförvaltningens verksamhets- och dataförvaltningsstrategi. Riktlinjerna för politiken har dragits upp utgående från finansministeriets och inrikesministeriets anvisningar. Politiken har beretts och godkänts av polisens högsta ledning. I de fastställda datasäkerhetsprinciperna finns en beskrivning av polisens kontrollsysteem för datasäkerhet, datasäkerhetsorganisation, utvecklings- och uppföljningsmetoder för datasäkerheten samt allmänna bestämmelser för genomförande av datasäkerheten. Med stöd av principerna skapas förutsättningar för datasäker verksamhet samt beredskap för återhämtning från överraskande störningssituationer.

Det föreslås att lagens 10 a § 2 mom. på grund av ovan nämnda tillägg ska bli ett nytt 3 mom. i 10 a §. Enligt den gällande bestämmelsen ska den registeransvarige också svara för det ovan nämnda dataskyddet i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper. Detta förutsätts också i 32 § i personuppgiftslagen, vilken är en allmän lag, men på grund av fingeravtrycksuppgifternas känslighet har det inte ansetts vara ändamålsenligt att slopa den gällande bestämmelsen. Bestämmelsen om den registeransvariges ansvar i fråga om en tredje part föreslås också bli preciserad. Den registeransvarige svarar i enlighet med föreslagna 10 a § 3 mom. särskilt för att uppdragstagaren har samma skyldighet som den registeransvarige att skydda uppgifterna och för att

uppdragstagaren inte har någon annan rätt att behandla uppgifterna. Med behandling avses i detta fall behandling enligt 3 § 1 mom. 2 punkten i personuppgiftslagen, dvs. insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av uppgifter.

15 §. Användning av uppgifter för det ändamål som uppgifterna har samlats in och registrerats för. Det föreslås att ett nytt 3 mom. tas in i 15 § enligt vilket rätten att använda fingeravtrycksuppgifter i pass genom en uttrycklig bestämmelse begränsas till att enbart gälla personer som absolut behöver sådana uppgifter för skötseln av sina arbetsuppgifter. Enligt gällande lagrum får de personregister som polisen inrättat för riksfattande bruk, såsom polisens informationssystem för förvaltningsärenden, användas av polis enheterna, med undantag av Polisyrkeshögskolan, Polisskolan (indragen), Polisens datacentral (indragen) och Polisens teknikcentral. Polisen har rätt att använda informationssystemet för förvaltningsärenden enligt det gällande 2 mom. endast, om informationen behövs för skötseln av de uppgifter som den har samlats in och registrerats för. Rätten att använda information i polisens olika informationssystem har i praktiken begränsats så, att endast de personer som uttryckligen behöver ett visst informationssystem i sina arbetsuppgifter kan beviljas rätt att använda systemet. Sådana rättigheter beviljas på ansökan i enlighet med inrikesministeriets interna föreskrifter (IM:s föreskrift 29.4.2004: SM-2004-02750/Tu-44). Föreskriften kommer att omarbetas i samband med totalrevideringen av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Denna omarbetning pågår som bäst vid inrikesministeriet.

Även om användningen av polisens informationssystem i praktiken är ordnad så, att enbart de som uttryckligen behöver uppgifterna för att kunna sköta sina arbetsuppgifter beviljas rätt att använda systemen, har det ansetts vara befogat att föreslå att en uttrycklig bestämmelse ska tas in på lagnivå om begränsning av rätten att använda fingeravtrycksuppgifter i pass på grund av uppgifternas känsliga natur. Det faktum att registre-

ringen av en passökandes fingeravtryck är en fråga som i betydande utsträckning ansluter sig till individens integritetsskydd talar också för att en uttrycklig bestämmelse ska tas in i lagen.

Det ändamål som fingeravtryck samlats in och registrerats för ska enligt den föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten begränsa sig till de uppgifter som enligt passlagen ska skötas av polisen, utrikesministeriet och finska beskickningar. De uppgifter som föreskrivs i passlagen är bl.a. mottagande av ansökan om pass, beviljande av pass och överlämnande av pass, och det är i samband med dessa processer motiverat att ha rätt att använda fingeravtrycksuppgifter. Enligt det föreslagna 15 § 3 mom. bör rätt att använda passregistret inte beviljas andra än de som utför sådana arbetsuppgifter som föreskrivs i passlagen och för vilka det är nödvändigt att använda fingeravtrycksuppgifterna i pass i syfte att t.ex. identifiera en person eller kontrollera att uppgifterna i en persons resedokument är korrekta. Det är med andra ord i praktiken fråga om tjänstemän som sköter tillståndsärenden hos polisen.

Det ska alltså på basis av förslaget vara möjligt att identifiera en person utifrån de registrerade fingeravtrycken om det inte går att identifiera personen på något annat sätt. I allmänhet identifieras en person genom att en identitetshandling som utfärdats av polisen uppvisas, dvs. ett pass eller ett identitetskort. Om det inte är möjligt att identifiera en person på ett tillförlitligt sätt med hjälp av dessa handlingar eller om det annars råder osäkerhet om personens identitet, kan den kontrolleras genom att fingeravtrycken jämförs med dem som har införts i passregistret. Fingeravtryck kan alltså inte användas som primär identifieringsmetod. I detta sammanhang hänvisas också till vad som sägs i samband med detaljmotiveringen till den föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten.

I praktiken kan en person som har fått rätt att använda fingeravtrycksuppgifterna i pass inte söka eller kontrollera enskilda uppgifter i databasen, eftersom det inte kommer att finnas något användargränssnitt till fingeravtrycksuppgifterna. När en tjänsteman skannar fingeravtrycken i samband med en passansökan, ger systemet en grov förhandsvisning så

att han eller hon kan kontrollera om skanningen har lyckats. En jämförelse av sökandens fingeravtryck med de fingeravtryck som finns införda i systemet sker automatiskt.

Användningen av passregistret övervakas med hjälp av spårbarhets- eller logguppgifter (IM:s föreskrift 14.6.2007: SM-2007-2068/Y1-4). Det förs logg över alla registreringar och förfrågningar i passregistret, och dessa sparas i regel i fem år. Upprätthållandet och användningen av polisens register övervakas av polisens högsta ledning i enlighet med inrikesministeriets föreskrift om laglighetskontroll över polisens verksamhet (IM:s föreskrift 17.5.2006: SM-2006-01324/Tu-42). Varje misstanke om missbruk leder alltid till utredning av användarens logguppgifter.

I 10 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ingår bestämmelser om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper. Denna bestämmelse fogades till lagen 2006, när det första biometriska kännetecknet, ansiktets bilden, började införas i passen. När nu även fingeravtrycken ska införas, föreslås det att bestämmelsen kompletteras på det sätt som beskrivits ovan. Enligt den föreslagna 10 a § 2 mom. 2 punkten ska det vid registrering eller annan behandling av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper bl.a. ses till att identifieringsuppgifterna är skyddade mot obehörig åtkomst och behandling som sker i strid med lag. Villkoret gäller naturligtvis också polisens rätt att komma åt och behandla uppgifterna. I detta sammanhang hänvisas också till den föreslagna 10 a § och detaljmotiveringen till den.

16 §. *Användning av uppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för.* I 16 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet finns bestämmelser om användning av uppgifter i polisens personregister för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för. Det ändamål som de fingeravtryck samlats in och registrerats för som i enlighet med föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten registrerats i informationssystemet för förvaltningsärenden begränsar sig till de uppgifter som i passlagen före-

skrivs för polisen, utrikesministeriet och finska beskickningar. Eventuell användning av fingeravtryck för andra ändamål än de som de har samlats in och registrerats för ska regleras i lag och vara motiverad.

Bestämmelsen om användning av uppgifter i 16 § i den gällande lagen är rätt allmän och tröskeln för användning av uppgifterna är av motiverade skäl relativt låg. I passregistret bildas i enlighet med förslaget på uppskattningsvis tio år en databas med två fingeravtryck av så gott som alla som hör till vuxenbefolkningen. Det är således en omfattande databas över finska medborgare. Eftersom det dessutom är en betydande fråga som har att göra med integritetsskyddet för dem som registreras, är det skäl att användningen av fingeravtrycksuppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna samlats in och registrerats för avgränsas till att gälla enbart utredning av en persons identitet i samband med enskilda polisuppdrag.

Det föreslås att till lagens 16 § fogas ett nytt 4 mom., enligt vilket de fingeravtrycksuppgifter som tas av sökanden vid ansökan om pass och som avses i föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten inte ska omfattas av denna 16 §. Bestämmelser om användning av fingeravtrycksuppgifter i pass för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för föreslås i nya 16 a §.

16 a §. Användning av fingeravtrycksuppgifter i pass för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 16 a §, som fastställer rätten att använda fingeravtrycksuppgifter i pass som avses i föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för.

En avvikelse från ändamålsbundenheten är enligt föreslagna 16 a § 1 mom. möjlig för utredning av identitet i samband med ett visst uppdrag som nödvändigt kräver att identiteten fastställs. Utredningen av identiteten ska alltså alltid hänföra sig till ett visst enskilt uppdrag. Det kan vara fråga om sådan identifiering av en person som med stöd av lag hänför sig till förundersökning eller någon annan polisundersökning. Det kan gälla användning av fingeravtryck som registrerats i informationssystemet för förvaltningsärenden

vid utredande av identitet enligt 10 § i polislagen när en persons identitet ska verifieras t.ex. i samband med förhör. Här möjliggörs dock inte utredning av själva brottet. Utredande av identitet genom jämförelse av jämförelseavtryck som tagits av personen i fråga med fingeravtryck i passregistret kunde avsevärt förbättra tillförlitligheten beträffande identifieringen. Användningen av fingeravtrycksuppgifter som registrerats i informationssystemet kan även snabba upp identifieringen av personer, varvid behov av att utnyttja den rätt att gripa en person för högst 24 timmar som avses i 10 § 2 mom. i polislagen skulle minska. Utredningen av identiteten anknyter i väsentlig grad också till verifiering av att ett uppvisat dokument är äkta.

I ett enskilt uppdrag kan det också vara fråga om t.ex. identifiering av ett offer för en naturkatastrof, en storolycka eller någon annan katastrof eller ett brottsoffer eller något annat oidentifierat offer. Enligt förslaget kommer de fingeravtryck som registreras vid ansökan om pass att på en relativt kort tid omfatta två fingeravtryck av nästan alla som hör till vuxenbefolkningen, varvid identifieringen av ovan nämnda offer kan ske på ett mycket tillförlitligt och snabbt sätt. Exempelvis vid utredningen av identiteten av offren för den s.k. tsunamikatastrofen spelade fingeravtryck en betydande roll. Då var det emellertid svårt att få tag på jämförelseavtryck, eftersom man var tvungen att försöka hitta avtryck på olika föremål som personerna hanterat med hjälp av sådana metoder för att ta fram avtryck som används inom brottsutredningar. I samband med bl.a. storolyckor används i dagens läge tandkartor och DNA-profiler mera allmänt än fingeravtryck. Utnyttjandet av dessa metoder kräver alltid omfattande datainsamling för att få jämförelseuppgifter, vilket bidrar till att fördröja identifieringsarbetet. Man måste dock tänka på att det inte alltid i sådana identifieringssituationer är möjligt att utnyttja fingeravtryck på grund av skador på fingrar eller fingeravtryck.

Det föreslås att det i 16 a § 1 mom. ytterligare ska ingå en bestämmelse om att endast den som oundgängligen behöver fingeravtrycksuppgifterna i pass för skötseln av sina arbetsuppgifter ska ha rätt att använda dem.

Bestämmelsen motsvarar det föreslagna nya 15 § 3 mom. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som sägs i samband med detaljmotiveringen till 15 § 3 mom.

Genom den föreslagna 16 a § utvidgas den krets av användare med rätt till fingeravtrycksuppgifter i pass så att den inte omfattar enbart de tjänstemän inom tillståndsförvaltningen som avses i 15 § 3 mom., utan även polismän. Situationerna där polisen med stöd av lagen reder ut en persons identitet är många. Eftersom rätten att använda registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass enligt propositionen är begränsad enbart till situationer där en person inte kan identifieras på annat sätt, kommer det i praktiken ändå att röra sig om ett relativt litet antal identifieringar som grundar sig på fingeravtrycksuppgifter.

I praktiken sker identifieringen av en person som inte kan identifieras vid påträffandet, t.ex. på grund av att personen inte kan uppvisa handlingar som styrker identiteten eller vägrar att lämna uppgifter för utredande av identiteten, vid en polisinsättning. En polisman har enligt 10 § 2 mom. i polislagen rätt att gripa och i högst 24 timmar kvarhålla en person som vägrar lämna sina personuppgifter eller som lämnar falska personuppgifter. Eftersom avläsningsanordningarna för fingeravtryck i huvudsak kommer att vara centraliserat placerade vid polisinsättningarna, måste personen i vilket fall som helst föras till en polisinsättning för identifiering.

Polisen ska enligt föreslagna 16 a § 2 mom. ha rätt att av en registrerad ta fingeravtryck och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen och ska förstöras omedelbart därefter. I fråga om fingeravtrycksjämförelsen hänvisas till vad som sägs i samband med den nya 5 b § som föreslås bli fogad till passlagen.

19 §. Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter. I lagen 19 § finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur polisens personregister till andra myndigheter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form utan hinder av sekretessbestämmelserna. I 19 § anges när uppgifter får lämnas ut till andra myndigheter med stöd av andra bestämmelser. Uppgifterna måste vara nödvändiga för

skötseln av de uppdrag som nämns i lagen. Specialbestämmelser om utlämnande av uppgifter finns bl.a. i speciallagar om vissa samarbetsuppgifter. Sådana samarbetsuppgifter är bl.a. samarbetet mellan polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna och samarbetet mellan myndigheter när det gäller övervakning av utlänningar.

Den gällande bestämmelsen om utlämnande av uppgifter berättigar utlämnande av uppgifter också till sådana myndigheter som inte kan anses ha ändamålsenliga skäl för användning av de fingeravtrycksuppgifter som enligt förslaget ska tas av dem som ansöker om pass. Därför föreslås att det till lagens 19 § ska fogas ett nytt 2 mom., som avgränsar tillämpningen av 19 § i fråga om de fingeravtrycksuppgifter i pass som avses i föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten. Av det nya 2 mom. följer att 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.

Enligt föreslagna 2 mom. får polisen utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut sådana fingeravtrycksuppgifter i pass som avses i 3 § 3 mom. 4 punkten endast till de myndigheter som avses i 1 mom. 3, 4, 7 och 8 punkten för styrkande av identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet, när användningsbehovet har att göra med en persons inresa, vistelse i landet eller utresa. Fingeravtrycksuppgifter som registrerats i polisens informationssystem för förvaltningsärenden får således lämnas ut endast till gränsbevakningsväsendet, tullen, utrikesministeriet, finska beskickningar och Migrationsverket. Den förutsättning att få tillgång till fingeravtrycksuppgifter som hänför sig till styrkande av identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet motsvarar det egentliga ändamål som fingeravtrycken har samlats in och registrerats för, vilket ändamål anges enligt föreslagna 3 § 3 mom. 4 punkten.

Gränsbevakningsväsendet och tullen som avses i 19 § 1 mom. 3 och 4 punkten är gränskontrollmyndigheter enligt 26 § i passlagen. Dessa myndigheter ska ha rätt att använda registrerade fingeravtryck i samband med säkerställande av identitet och ett dokumentets äkthet vid gränsövergång, dvs. inresa och utresa. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som sägs i samband med den föreslagna 3 §. Gränsbevakningsväsendets och

tullens behov av att använda fingeravtryck av dem som ansöker om pass och som registrerats i polisens informationssystem för förvaltningsärenden, när behovet har att göra med en persons vistelse i landet, kan hänföra sig till t.ex. övervakningen av utlänningar.

Utrikesministeriet som avses i 19 § 1 mom. 7 punkten är den myndighet som utfärdar diplomatpass och tjänstepass enligt passlagen. Finska beskickningar som avses i samma punkt utfärdar pass för finska medborgare som vistas utomlands. Eftersom grunden för registrering av fingeravtryck som tagits av dem som ansöker om pass är fastställande av sökandens identitet och därmed bl.a. undvikande av dubbla identiteter, måste utrikesministeriet och finska beskickningar i sina processer för utfärdande av dokument kunna säkerställa att det med sökandens fingeravtryck inte har utfärdats andra dokument enligt passlagen, dvs. nationella pass eller sjömanspass. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som sägs i samband med 3 §. En motsvarande rätt ska också Migrationsverket som avses i lagens 19 § 1 mom. 8 punkt ha, som med stöd av utlänningslagen utfärdar främlingspass och resedokument för flykting vilka används som resedokument.

Den som är berättigad att lämna ut uppgifter ska enligt förslaget ha rätt att av en registrerad ta fingeravtryck och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen och ska förstöras omedelbart efter jämförelsen. I fråga om jämförelsen hänvisas till vad som sägs i samband med den nya 5 b § som föreslås bli fogad till passlagen.

När det gäller utlämnande av uppgifter måste man också ta ställning till eventuellt utlämnande av fingeravtrycksuppgifter till utlandet med stöd av gällande internationella avtal och nationella bestämmelser.

I 37 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter till EU- och EES-länder. I 40 § finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter till Interpols medlemsstater och till andra stater. I denna proposition föreslås det att dessa paragrafer ska ändras så att fingeravtrycksuppgifter i pass får utlämnas endast i enlighet med vad

som bestäms i föreslagna 16 a §, dvs. för utredande av identitet.

Prümkonventionen som i Finland trädde i kraft i juni 2007 förutsätter att fingeravtrycksregistret ska ha upprättats uttryckligen för förebyggande och utredning av brott för att uppgifterna ska få lämnas ut. Prümkonventionen gör det således inte möjligt för de konventionslutande staterna att få uppgifter ur det passregister som avses i passlagen och som upprättats för administrativa ändamål. Likaså har användningen av uppgifter ur SIS-systemet reglerats strikt. Varje typ av anmälan kan användas endast av fastställda myndigheter för ett avgränsat ändamål. Beslut om vilka uppgifter som ska registreras i SIS-systemet fattas av behöriga myndigheter i enlighet med deras nationella lagstiftning. Fingeravtrycksuppgifter från passregistret kan därmed inte automatiskt flyttas över till Schengens informationssystem. Utlämnandet av uppgifter fastställs med stöd av nationella bestämmelser om utlämnande av uppgifter till utlandet.

Uppgifter får lämnas ut till Europeiska polisbyrån, dvs. Europol, om det är fråga om särskilt allvarliga brott som hör till den organiserade brottsligheten och som ingår i förteckningen i konventionen, och enbart i fall där brottet har omfattande och allvarliga konsekvenser i åtminstone två medlemsstater. Grunder för vägran är bl.a. att viktiga nationella säkerhetsintressen skadas eller att en pågående undersökning eller en persons säkerhet äventyras. Utlämnandet av uppgifter till Europol bestäms utifrån nationella bestämmelser om utlämnande av uppgifter till utlandet.

Rambeslutet gällande förenklat uppgifts- och underrättelseutbyte (2006/960/RIF) gäller all slags information som innehas av eller är tillgängliga för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna (i Finland polisen, tull- och gränsbevakningsväsendet) utan att de vidtar tvångsåtgärder. Enligt rambeslutet ska uppgifter utlämnas till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat på motiverad begäran, som ska hänföra sig till en enskild brottsutredning eller kriminalunderrättelseverksamhet. Den viktigaste principen i rambeslutet är att på utlämnande av information inte får tillämpas strängare

villkor än vad som tillämpas på begäran och utlämnande av information nationellt. Information utlämnas med stöd av rambeslutet på samma villkor som de används och utlämnas nationellt. Av propositionen gällande passlagen följer att fingeravtrycksuppgifter i pass inte med stöd av rambeslutet kan utlämnas till en annan medlemsstat för utredning av brott. Vid inrikesministeriet bereds som bäst en lag om tillämpning av rambeslutet som träder i kraft i december 2008.

23 §. Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden. I lagens 23 § finns bestämmelser om tidpunkterna för utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden. Enligt 23 § 1 mom. 2 punkten ska uppgifter om pass utplånas då tio år har förflutit sedan beslutet fattades eller förföll eller den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut.

Enligt förslaget ska till 23 § 1 mom. 2 punkten fogas fingeravtrycksuppgifter i pass. Med fingeravtrycksuppgifter i pass avses fingeravtryck som enligt 3 § 3 mom. 4 punkten i lagförslaget tagits av sökanden vid ansökan om pass. Fingeravtrycksuppgifter i pass utplånas på samma sätt som övriga passuppgifter, med undantag av bilduppgifter.

Det undantag som föreskrivits i fråga om passuppgifter gäller de bilduppgifter i pass som avses i 3 § 3 mom. 3 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Dessa bilduppgifter ska enligt den gällande lagen i regel utplånas då tre år har förflutit sedan utgången av giltighetstiden för beslutet. Den kortare förvaringstiden för bilduppgifter som avviker från övriga passuppgifter grundar sig på möjligheten att med personens samtycke använda bilduppgifter i registret också för något annat förvaltnings-tillstånd eller beslut. När uppgifter återanvänds är det viktigt att de är aktuella, och därför måste bl.a. den förändring av utseendet som följer av åldrande beaktas vid fastställandet av den tid som uppgifterna ska förvaras.

Fingeravtrycksuppgifter som registrerats i informationssystemet för förvaltningsärenden får inte användas för tillverkning av något annat dokument än det för vilket personens fingeravtryck tagits. Fingeravtrycksuppgifter

blir inte föråldrade på samma sätt som bilduppgifter. Det är viktigt att sökandens fingeravtryck förvaras i registret tillräckligt länge för att man ska kunna förebygga missbruk och skydda personens identitet.

Enligt lagens 23 mom. 2 mom. ska alla uppgifter om en person i regel utplånas ur informationssystemet senast ett år efter den registrerades död.

Vid inrikesministeriet bereds som bäst en totalrevidering av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Avsikten är att man i samband med denna totalrevidering i sin helhet ska gå igenom och utvärdera vilka ändringar som eventuellt behövs, även i fråga om bestämmelserna om utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden.

37 §. Utlämnande av uppgifter inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I 37 § i den gällande lagen finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter i polisens personregister till EU- och EES-länder. Uppgifter får utlämnas till polismyndigheter och andra myndigheter, som har till uppgift att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga brott, reda ut brott och sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning. Bland annat uppgifter i passregistret får enligt 37 § 1 mom. lämnas ut enbart om uppgifterna är nödvändiga för att utföra de uppdrag som de har samlats in och registrerats för.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om under vilka villkor uppgifter ur polisens personregister får lämnas ut också för andra ändamål än det för vilket uppgifterna har samlats in och registrerats. Uppgifter får lämnas ut för andra ändamål än det för vilket uppgifterna har samlats in och registrerats, om uppgifterna är nödvändiga t.ex. för att trygga statens säkerhet eller för att förebygga eller utreda ett brott på vilket kan följa fängelse. De gällande bestämmelserna skulle möjliggöra utlämnande av fingeravtrycksuppgifter ur passregistret utomlands också för brottsutredning.

Det vore viktigt att säkerställa att fingeravtrycksuppgifter i passregistret inte internationellt kan lämnas ut för mera långtgående bruk än vad som enligt propositionen i Finland föreslås gälla för användning av finger-

avtrycksuppgifter i pass för andra ändamål än det för vilket uppgifterna har samlats in och registrerats. Således föreslås att det till lagens 37 § ska fogas ett nytt 6 mom., enligt vilket fingeravtrycksuppgifter i pass endast får lämnas ut på det sätt som föreskrivs i föreslagna 16 a §. Enligt föreslagna 16 a § får polisen använda fingeravtrycksuppgifter i pass enbart för styrkande av identitet. Med undantagsbestämmelsen gällande utlämnande av fingeravtrycksuppgifter i pass säkerställs att utlämnandet och den eventuella användningen av uppgifterna i utlandet motsvarar användningen av fingeravtrycksuppgifter i pass i hemlandet, där användningen är bunden till styrkande av identitet.

På grund av tillägget av ett 6 mom. blir nuvarande 6 och 7 mom. 7 och 8 mom.

40 §. Annat utlämnande av uppgifter till utlandet. I 40 § i den gällande lagen finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter till Interpols medlemsstater, andra stater samt andra angivna myndigheter. De som uppgifterna får lämnas ut till definieras öppet i paragrafen och förutsättningarna för utlämnande av uppgifter motsvarar i huvudsak vad som anförs ovan i samband med 37 §. De gällande bestämmelserna skulle möjliggöra utlämnande av fingeravtrycksuppgifter ur passregistret till utlandet också för brottsutredning.

Det föreslås att det till lagens 40 §, på motsvarande sätt som till 37 §, ska fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket fingeravtrycksuppgifter i pass endast får lämnas ut på det sätt som föreskrivs i 16 a §. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som anförs ovan i samband med 37 §. Därmed blir 40 § 3 mom. i den gällande lagen 40 § 4 mom.

I kraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft våren 2009.

1.3 Utlänningslag

133 a §. Tillämpning av passlagen. Det föreslås att det till utlänningslagens 8 kap. som gäller främlingspass och resedokument för flykting ska fogas en ny 133 a §, med bestämmelser om tillämpningen av passlagen. Det är inte ändamålsenligt att i utlänningslagens 8 kap. ta in sådana detaljerade bestämmelser om säkerhetsdetaljer i pass, tagande

av fingeravtryck, chippet, avläsning av fingeravtryck på chippet eller skydd av uppgifterna på chippet som föreslås i passlagen, utan behovet av reglering täcks till denna del med en allmän hänvisning till passlagen.

Enligt 133 a § tillämpas passlagen på säkerhetsdetaljer i pass, tagande av fingeravtryck, passets tekniska del, kontroll av uppgifter i den tekniska delen, skydd av uppgifter i den tekniska delen och avläsning av fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del. De uppräknade bestämmelser om tagande av fingeravtryck och passets tekniska del ingår i propositionen om passlagen. I fråga om detaljmotiveringen hänvisas till vad som anförs i samband med ifrågavarande paragrafer i passlagen.

Bestämmelser om tagande av fingeravtryck finns i passlagens föreslagna 6 a §. Enligt 6 a § i propositionen angående passlagen är det den myndighet som utfärdar pass som ska ta fingeravtrycken av sökanden vid ansökan om pass. Fingeravtryck tas också av den som ansöker om ett tillfälligt resedokument som saknar chip, dvs. av den som ansöker om tillfälligt främlingspass. Det är en finsk beskickning eller polisinsättningen i ett härad som har behörighet att utfärda främlingspass och resedokument för flykting med stöd av 139 § i utlänningslagen som tar fingeravtrycken. Även om det med stöd av 139 § är Migrationsverket som utfärdar det första främlingspasset eller resedokumentet för flykting för sökanden, är det polisen som tar emot ansökningar om främlingspass och resedokument för flykting som gjorts i Finland och som också preliminärt identifierar sökanden. Polisen tar sökandens fingeravtryck i samband med att ansökan tas emot.

Enligt passlagens 6 a § 2 mom. behöver fingeravtryck inte lämnas av den som på grund av ålder, skada, sjukdom, fysiskt hinder eller annat motsvarande skäl inte kan lämna fingeravtryck. Sökanden ska enligt förslaget vid begäran lägga fram en tillförlitlig utredning av den omständighet som utgör hinder för lämnande av fingeravtryck och en bedömning av hur länge omständigheten föreligger. I fråga om tagande av fingeravtryck, fingrarnas ordning samt fysiskt hinder och ålder som utgör hinder för tagande av finger-

avtryck hänvisas till vad som anförs i motiveringen till passlagens 6 a §.

Med stöd av 134 § 5 mom. och 135 § 2 mom. i utlänningslagen beviljas främlingspass och resedokument för flykting för högst fem år. Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden, antecknas på passets chip att antalet lagrade fingeravtryck är noll. Om den som ansöker om ett chipförsett pass inte kan lämna fingeravtryck på det sätt som avses i 6 a § 2 mom. i passlagen, av skäl som är av tillfällig natur, utfärdas passet för en tid av högst två år. Passet ska vara giltigt enbart under den tid som hindret i fråga utgör hinder för tagande av fingeravtryck. I fråga om ett tillfälligt hinder som påverkar passets giltighetstid och fastställandet av passets giltighetstid hänvisas till vad som anförs i motiveringen till passlagens 14 § 2 mom.

Bestämmelser om passets tekniska del och kontroll av uppgifterna föreslås i 5 a § i passlagen. För närvarande lagras på chippet i ett främlingspass och ett resedokument för flykting motsvarande uppgifter som på chippet i ett nationellt pass, dvs. alla de uppgifter som finns i passets fält för optisk maskinläsning: sökandens släktnamn, förnamn, kön, personbeteckning, födelsedatum, nationalitetsbeteckning, sista giltighetsdag och dokumentnummer. På chippet lagras också passinnehavarens ansiktsbild och uppgifter som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten i fråga om uppgifterna på chippet, dvs. den elektroniska signaturen för uppgifterna på chippet och motsvarande signaturcertifikat. Enligt 5 a § som nu föreslås ska till uppgifterna i passets chip fogas passinnehavarens fingeravtryck inklusive nödvändiga tilläggsuppgifter.

I 5 a § som föreslås bli fogad till passlagen finns också bestämmelser om passinnehavarens rätt att kontrollera de uppgifter om honom eller henne som finns lagrade på passets chip. För passets säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken gäller vad som bestäms i EU:s passförordning. På pärmen till ett pass med ett biometriskt kännetecken finns en symbol som anger detta. Bestämmelser om skydd av uppgifterna i passets tekniska del föreslås i 5 c § i passlagen.

Bestämmelser om avläsning av fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del ska

enligt förslaget finnas i 5 b § i passlagen. Fingeravtryck som har lagrats i passets tekniska del får avläsas i enlighet med vad som bestäms om det i EU:s passförordning. Fingeravtryck får avläsas av en passmyndighet som avses i 10 § eller av en polis- eller gränsmyndighet. Enligt nya 5 b § som föreslås i passlagen har den myndighet som är berättigad att avläsa fingeravtryck i pass rätt att av passinnehavaren ta fingeravtryck och jämföra dem med de fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del för säkerställande av passets äkthet och passinnehavarens identitet. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen och ska förstöras omedelbart därefter. Vid avläsning av fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del ska i enlighet med passlagens 5 b § 4 mom. också iaktas Europeiska gemenskapens lagstiftning och de internationella avtal som är bindande för Finland. Inrikesministeriet fattar beslut om beviljande och återkallande av rättigheter att avläsa uppgifterna.

Enligt 133 a § får fingeravtryck som lagras i den tekniska delen i ett främlingspass eller ett resedokument för flykting, utöver vad som bestäms i passlagen, avläsas även av Migrationsverket för utredande av en persons identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet, när utförandet av de uppgifter som föreskrivs för den i lag förutsätter det. Den förutsättning som hänför sig till fastställande av identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet anges i EU:s passförordning.

Fingeravtryck som tagits av den som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting ska i enlighet med propositionen förutom på resedokumentets chip också införas i utlänningsregistret på motsvarande sätt som fingeravtryck av den som ansöker om finskt nationellt pass ska registreras i polisens informationssystem för förvaltningsärenden. I fråga om de förslag som gäller registrering av fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting hänvisas till de ändringar som föreslås i lagen om utlänningsregistret. Fingeravtryck ska införas i utlänningsregistret i enlighet med vad som bestäms om det i 7 § i lagen om utlänningsregistret. I fråga om användning och utlämnande av registrerade

fingeravtryck ska gälla vad som bestäms i 3 a och 10 § i nämnda lag. I fråga om skyddet av sådana uppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska gälla vad som bestäms i 4 b § i nämnda lag.

136 §. Innehållet i främlingspass och i resedokument för flykting. I 136 § i utlänningslagen finns bestämmelser om innehållet i främlingspass och resedokument för flykting. Bestämmelserna i 136 § 3 och 4 mom. hänför sig till passets chip. Eftersom det ovan föreslås att en bestämmelse om tillämpning av passlagen ska tas in i utlänningslagen, blir dessa 3 och 4 mom. obehövliga därför att motsvarande bestämmelser redan för närvarande finns i passlagen och ingår i 5 a § 3 mom. och 5 c § 2 mom. som i denna proposition föreslås i passlagen. Därför föreslås det att 136 § 3 och 4 mom. i utlänningslagen ska upphävas.

138 §. Indragning av främlingspass och resedokument för flykting. I 138 § 2 mom. finns bestämmelser om grunderna för indragning enligt prövning av främlingspass och resedokument för flykting. Det föreslås att en ny 4 punkt ska fogas till 138 § 2 mom. på motsvarande sätt som till passlagen. Enligt förslaget kan ett främlingspass eller ett resedokument för flykting indras, om Befolkningsregistercentralen av särskilda skäl har återtagit ett certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i dokumentets tekniska del eller till avläsning av fingeravtryck. Med stöd av 133 a § som föreslås bli fogad till utlänningslagen tillämpas passlagens bestämmelser på den tekniska delen i främlingspass och resedokument för flykting och på skyddet av den tekniska delen. Enligt 5 c § 2 mom. i passlagen utfärdas certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i passets tekniska del och avläsning av fingeravtryck av Befolkningsregistercentralen. I passlagen ingår återtagande av certifikat i den föreslagna 21 § 3 mom. 5 punkten till vars motivering det hänvisas till denna del.

202 a §. Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper. En bestämmelse om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper togs in i utlänningslagen år 2006, i samband med att det i främlingspass och re-

sedokument för flykting infördes ett chip där det första biometriska kännetecknet, en digital ansiktsbild, lagras. Eftersom det ovan föreslås att en bestämmelse om tillämpning av passlagen ska tas in i 133 a § i utlänningslagen, blir 202 a § därmed obehövlig och föreslås bli upphävd. En bestämmelse om skydd av uppgifterna på chippet som motsvarar utlänningslagens 202 a § finns redan för närvarande i passlagen och ingår också i 5 c § som föreslås bli fogad till passlagen. I denna proposition föreslås att passlagens bestämmelse om skydd av uppgifterna på chippet ska ändras och preciseras.

I kraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft våren 2009.

Lagen ska enligt förslaget tillämpas på främlingspass och resedokument för flykting som beviljas efter det att lagen trätt i kraft. I fråga om motiveringen hänvisas vad som sägs i samband med passlagens ikraftträdande- och övergångsbestämmelse.

1.4 Lag om utlänningsregistret

3 a §. Användning av fingeravtrycksuppgifter i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting. Det föreslås att en ny 3 a § ska fogas till lagen om utlänningsregistret. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om användningen av fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting. I lagens 3 § finns bestämmelser om de registeransvariga för utlänningsregistret och om användarna. Enligt 3 § 1 mom. bär Migrationsverket som registeransvarigt det huvudsakliga ansvaret för delregistret för främlingspass och resedokument för flykting och svarar också för förandet av delregistret. Utlänningsregistret förs och används enligt 3 § 3 mom. också av polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket, arbeidskrafts- och näringscentralerna, arbeidskraftsbyråerna, fängvårdsmyndigheterna och minoritetsombudsmannen. I den nya 3 a § som nu föreslås, begränsas rätten att använda fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting och som i enlighet med föreslagna 7 § 1 mom. införts i utlänningsregistret till att gälla endast Migrationsverket, polisen, tullverket och

gränsbevakningsväsendet. De myndigheter som har rätt att använda fingeravtrycksuppgifter som finns i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting är desamma som de som har rätt att använda och lämna ut fingeravtryck av dem som ansöker om nationella pass och som finns införda i polisens informationssystem för förvaltningsärenden; något som på det sätt som beskrivits ovan föreslås i denna proposition. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som anförs i motiveringen till 3 § och 19 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Enligt 3 a § i lagen om utlänningsregistret ska fingeravtrycken få användas endast för utredning av en persons identitet och tillverkning av främlingspass eller resedokument för flykting. I paragrafen avgränsas användningen av fingeravtrycksuppgifter till att gälla endast utredning av identitet och tillverkning av dokument på motsvarande sätt som användningen av de fingeravtrycksuppgifter som samlats in av dem som ansöker om finska pass i 3 § 3 mom. 4 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som anförs i motiveringen till 3 § i nämnda lag och i motiveringen till 7 § i lagen om utlänningsregistret.

I motsats till användningen av fingeravtryck som registrerats av dem som ansöker om finska nationella pass, har användningen av fingeravtryck som införts i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting inte i propositionen begränsats till identifiering av personer vid ansökan om dokument eller bevisning av rätten att resa i samband med gränsövergångar. Främlingspass och resedokument för flykting är förutom dokument som styrker rätten att resa också ett bevis över utlänningens vistelse i landet. Bland annat myndigheter som övervakar utlänningar ska ha rätt att vid behov kontrollerar personens identitet med hjälp av fingeravtryck i registret. Användningen av registrets fingeravtrycksuppgifter avgränsas enbart till situationer där myndigheten enligt lag har rätt att fastställa personens identitet.

Eftersom syftet med propositionen om registrering av fingeravtryck som tagits av dem som ansöker om pass är att på ett tillförlitligt

sätt fastställa sökandens identitet och därmed bl.a. undvika dubbla identiteter, måste man kunna säkerställa att med sökandens fingeravtryck inte har utfärdats andra resedokument, dvs. närmast finska nationella pass enligt passlagen. Den som utfärdar främlingspass eller resedokument för flykting kan för att utreda sökandens identitet kontrollera de fingeravtryck av dem som ansöker om pass som införts i polisens informationssystem för förvaltningsärenden i enlighet med 19 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Identifieringen av dem som innehar främlingspass och resedokument för flykting anknyter i väsentlig grad till konstaterande av att det uppvisade dokumentet är äkta. Om det föreligger osäkerhet angående äktheten i fråga om ett uppvisat dokument, kan förfälskade dokument eller dokument som innehas av fel person upptäckas genom att jämföra fingeravtryck av den som uppvisar dokumentet med registrerade fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting.

I EU:s passförordning förutsätts att främlingspass och resedokument för flyktingar är försedda med ett chip där ansiktetsbild och fingeravtrycken lagras som biometriska kännetecken. Fingeravtryck av den som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting och som införts i utlänningsregistret behövs också för tillverkning av dessa dokument.

Enligt föreslagna 3 a § ska polisen dessutom ha rätt att använda fingeravtrycksuppgifter på det sätt som föreskrivs i 16 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Polisen ska ha rätt att använda fingeravtrycksuppgifter i pass som införts i registret under de förutsättningar som anges i nämnda paragraf för utredning av en persons identitet i samband med ett visst uppdrag som hör till polisen och som nödvändigt kräver att identiteten styrks. Det kan vara fråga om användning av registrerade fingeravtrycksuppgifter i pass t.ex. för identifiering av avlidna eller okända offer eller för utredning av en persons identitet vid exempelvis förhör.

Enligt den föreslagna 3 a § har den som är berättigad att använda uppgifterna rätt att av

en registrerad ta fingeravtryck och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast under tiden för jämförelsen och ska förstöras omedelbart efter jämförelsen. I fråga jämförelse av fingeravtryck hänvisas till vad som sägs i motiveringen till passlagens 5 b §.

4 b §. *Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper.* Bestämmelsen om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper i 4 b § i lagen om utlänningsregistret trädde i kraft år 2006, i samband med att det i främlingspass och resedokument för flykting infördes ett chip med en biometrisk ansiktsbild, vars uppgifter införs i utlänningsregistret. Bestämmelserna om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper i 4 b § föreslås nu i samband med denna revidering bli preciserade på motsvarande sätt som bestämmelserna om skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper i 10 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Bestämmelserna i 4 b § i lagen om utlänningsregistret och i 10 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet är identiska till innehållet med undantag av att för skyddet av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper svarar enligt 10 a § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet vid sidan av den registeransvarige även tillståndsmyndigheten. De ändringar som föreslås i bestämmelserna i 4 b § i lagen om utlänningsregistret motsvarar till innehållet de ändringar som ovan har föreslagits i bestämmelserna i 10 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I fråga om motiveringen beträffande skyddet av sådana identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper hänvisas till vad som sägs i samband med 10 a § i nämna lag.

7 §. *Uppgifter som registreras.* I 7 § i lagen om utlänningsregistret finns bestämmelser om de uppgifter som införs i utlänningsregistret. I denna proposition föreslås det att paragrafens 1 mom. ska ändras. Det föreslås att de uppgifter som enligt 7 § 1 mom. ska

införas i utlänningsregistret ska kompletteras med fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flyktingar. På det här viset registreras fingeravtryck av både dem som ansöker om främlingspass enligt 134 § i utlänningslagen och resedokument för flykting enligt 135 § i utlänningslagen, vilka innehåller ett chip, och av dem som ansöker om tillfälligt främlingspass enligt 134 § 5 mom., vilket inte innehåller något chip.

I fråga om registrering av fingeravtrycksuppgifter hänvisas till vad som sägs i motiveringen till 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Det är ofta en särskild utmaning för en tjänsteman att identifiera utlänningar, eftersom dessa inte alltid kan uppvisa ett tillförlitligt identitetsbevis som styrker identiteten. Också identifiering utifrån ansiktsbilden kan vara särskilt utmanande när det gäller identifiering av utlänningar. I befolkningsdatasystemet finns inte lika mycket uppgifter om dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting som om dem som ansöker om finländska pass. Genom att jämföra fingeravtryck av den som ansöker om främlingspass eller resedokument för flykting med registrerade fingeravtryck, kan sökandens identitet fastställas på ett tillförlitligt sätt. Jämfört med de medel som står till buds för närvarande, t.ex. utredning av historisk information och samtal med sökanden och dennes släktingar, går det också snabbt att identifiera sökanden genom en jämförelse av fingeravtryck.

Fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass eller resedokument för flykting föreslås bli införda i utlänningsregistret i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting på motsvarande sätt som fingeravtryck av dem som ansöker om finska nationella pass och diplomat- och tjänstepass införs i passregistret. Fingeravtryck av dem som ansöker om främlingspass eller resedokument för flykting avförs ur registret på motsvarande sätt som uppgifter om beviljade resedokument avförs i enlighet med 9 § i lagen om utlänningsregistret. I praktiken ska fingeravtrycksuppgifter av dem som ansöker om främlingspass och resedokument för flykting förvaras i registret under en kortare tid än fingeravtryck av dem som ansöker om fin-

ländska nationella resedokument, vilka enligt 23 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ska förvaras under tio år i polisens informationssystem för förvaltningsärenden. Det har emellertid ansetts vara ändamålsenligt att behålla en enhetlig förvaringstid för alla uppgifter som gäller samma resedokument.

10 §. Utlämnande av uppgifter ur registret. I 10 § i lagen om utlänningsregistret finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur utlänningsregistret. Det föreslås att till lagens 10 § ska fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket registrerade fingeravtryck av en person som ansöker om främlingspass eller resedokument för flyktning inte får lämnas ut med stöd av paragrafen i fråga. De instanser som avses i den gällande 10 § kan inte anses ha något ändamålsenligt skäl att behandla de fingeravtrycksuppgifter som enligt förslaget ska tas av den som ansöker om främlingspass eller resedokument för flyktning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft våren 2009.

1.5 Hittegodslag

22 §. Överlämnande av hittegods till polisen. Det föreslås att 22 § i hittegodslagen ska ändras. Egendom som tillställts en hittegodsbyrå ska enligt bestämmelsen omedelbart överlämnas till polisen, om det är förbjudet att förvärva eller inneha godset eller om detta kräver tillstånd av myndighet. Med egendom avses i denna paragraf i enlighet med förarbetena till hittegodslagen (RP 29/1988 rd) t.ex. vapen.

Det föreslås att paragrafen ska kompletteras med identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen, vilka hittegodsbyrån enligt förslaget omedelbart ska överlämna till polisen. I fråga om identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen hänvisas till vad som i propositionen angående hittegodslagen anförts i motiveringen till 18 §. Med identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen avses här bl.a. pass, körkort, identitetskort, vapentillstånd, tillstånd inom säkerhetsbranschen, tillstånd som har att göra med utlänningsars vistelse i landet och parkeringstillstånd för handikappade.

Hittegodslagens gällande 24 § förpliktar hittegodsbyråer att förstöra sådana identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen. Det vore emellertid viktigt att sådan egendom, bl.a. pass, vars rättigheter är av betydelse enbart för den person som nämns i dokumentet, dvs. passinnehavaren, överlämnas till polisen. Avsikten är att säkerställa att identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen inte kommer i orätta händer. Således får t.ex. ett pass som lämnats till en hittegodsbyrå indras och nödvändiga anmälningar göras med stöd av passlagens 21 § 1 mom. 8 punkt, om passinnehavaren inte har avhämtat sitt pass från polisinrättningen inom den tid som förutsätts i hittegodslagen.

24 §. Förstörande av hittegods. Hittegodslagens 24 § förpliktar hittegodsbyråer att förstöra egendom som avses i lagens 18 § 1 mom. 1—3 punkt, alltså bl.a. identitets- och tillståndsbevis. Utanför paragrafens tillämpningsområde faller enligt förslaget identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen, vilka hittegodsbyrån enligt föreslagna 22 § ska överlämna till polisen. I fråga om motiveringen hänvisas till vad som anförts ovan i samband med 22 §. I paragrafen föreslås dessutom ändringar av språklig natur.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft våren 2009.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om tagande av fingeravtryck kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Bestämmelser om nödvändiga omständigheter, närmast av teknisk karaktär, som hänför sig till tagande av fingeravtryck kan utfärdas genom förordning.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft våren 2009.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

De föreslagna bestämmelserna bör granskas ur perspektivet för de grundläggande fri- och rättigheterna enligt grundlagen. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privat-

liv tryggat. Skyddet för privatlivet har ett nära samband med rätten till personlig integritet som garanteras i 7 § 1 mom. i grundlagen. Den personliga integriteten får enligt 7 § 3 mom. inte kränkas godtyckligt eller utan laglig grund. Bestämmelserna om skydd för privatlivet i 10 § i grundlagen anses innehålla åtminstone skydd för den personliga identiteten, skydd för personuppgifter och t.ex. moraliskt och fysiskt integritetsskydd. Utgångspunkten för det skydd för privatlivet som tryggas enligt grundlagen är att individen ska ha rätt att leva sitt eget liv utan ogrundade ingripanden i privatlivet av myndigheter eller andra instanser.

I propositionen föreslås att fingeravtryck ska tas av dem som ansöker om pass. Man försöker i enlighet med vad som föreslås i propositionen ordna tagandet av fingeravtryck så att personens rätt till integritet inte kränks i onödan. Vid genomförandet ska man bl.a. sörja för rätt placering och underhåll av anordningarna samt handledning i användningen. Trots detta uppstår det oundvikligen situationer där t.ex. sökanden eller dennes hand måste styras för att man ska få avtryck tillräckligt hög kvalitet.

I propositionen föreslås dessutom att fingeravtryck som tas av dem som ansöker om pass ska registreras.

Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas med stöd av 10 § 1 mom. i grundlagen genom lag. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis (t.ex. GrUU 27/2006 rd, GrUU 35/2004 rd) begränsas lagstiftarens spelrum dock av att skyddet för personuppgifter utgör en del av skyddet för privatlivet i samma moment. Utskottet har i praktiken ansett att det med tanke på skyddet för personuppgifter är viktigt att reglera åtminstone registreringens syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Regleringen av dessa faktorer på lagnivå ska dessutom vara omfattande och detaljerad.

Skyldigheten att reglera i lag förutsätter att det ska lagstiftas om denna rättighet men att detaljerna i regleringen är beroende av lagstiftarens prövning. En sådan bestämmelse

om de grundläggande fri- och rättigheterna binder lagstiftarens prövningsrätt visavi innehållet i mindre grad än en bestämmelse med ett sådant regleringsförbehåll, där själva huvudregeln finns i grundlagen (t.ex. GrUU 51/2002 rd).

Registrering av fingeravtryck av den som ansöker om pass innebär ingripande i det skydd för privatlivet som tryggas enligt grundlagen. Det skydd för privatlivet som tryggas i grundlagen är i allmänhet inte så absolut att det inte under några omständigheter och i någon utsträckning skulle få inskränkas. Det är i det stora hela fråga om att lagstiftaren ska trygga denna rättighet på ett sätt som kan anses godtagbart med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet. Förslaget måste granskas både utifrån inskränkingsprinciperna enligt konventionerna om de mänskliga rättigheterna och allmänna krav som gäller inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna. I artikel 8.2 i Europarådets konvention om de mänskliga rättigheterna finns en uttömmande förteckning över de principer som ger rätt att ingripa i privatlivet. Sådana principer är t.ex. nationell och allmän säkerhet, förebyggande av oordning eller brott eller skydd av andra personers fri- och rättigheter.

Allmänna krav som gäller inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara godtagbara samt dikterade av ett vägan- de samhälleligt behov. Godtagbarheten bör bedömas till exempel med hänsyn till bestämmelserna om liknande rättigheter i Europakonventionen om mänskliga rättigheter, åtminstone till den del de innehåller ovan nämnda förteckning över godtagbara principer för inskränkning av de mänskliga rättigheterna. Inskränkningarna av de grundläggande fri- och rättigheterna ska dessutom alltid överensstämja med kravet på proportionalitet och får inte gå längre än vad som är motiverat med beaktande av det samhälleliga intresset bakom inskränkningen i relation till det rättsobjekt som inskränkningen gäller. Inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna ska dessutom vara noggrant avgränsade och tillräckligt exakt definierade.

Den föreslagna regleringen innebär en stor principiell ändring jämfört med nuvarande

rättsläge. Av tradition har tagandet av fingeravtryck likställts med tagande av fingeravtryck av personer som är misstänkta för brott. Visserligen har användningen av fingeravtryck på senare tid ökat bl.a. inom handeln; i Finland finns bl.a. tiotals gym där man identifierar sig med fingeravtryck. Likaså har många fingeravtrycksinloggning på datorer. När det gäller registreringen av fingeravtryck är det fråga om en databas som efter uppskattningsvis ca tio år innehåller två fingeravtryck av så gott som alla som hör till vuxenbefolkningen. Sådana databaser som innehåller biometriska kännetecken kan utgöra en risk för användarens identitet. I fråga om sådana databaser förutsätts att det fästs särskild uppmärksamhet vid att skydda dem mot missbruk. När det gäller bildande, användning och skydd av biometriska databaser mot missbruk måste man således iaktta särskild prövning och omsorgsfullhet.

På registrering av sökandenas fingeravtryck tillämpas lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet som trädde i kraft 2003 och som innehåller täckande förfarande- och rättsskyddsbestämmelser angående polisens personregister i enlighet med den nya grundlagen. Polisens register innehåller redan för närvarande mycket känsliga uppgifter om personer, likaså fingeravtryck som identifieringsuppgifter om personer. Registreringen av fingeravtrycksuppgifter i pass medför ingen ändring i innehållet av de register som förs av polisen. Den största ändringen i den rådande situationen beror på omfattningen av registreringen, eftersom två fingeravtryck av en stor del av befolkningen kommer att registreras.

Generellt har överensstämmelsen med grundlagen i fråga om bestämmelserna i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet granskats av grundlagsutskottet i samband med att lagen stiftades. På behandling av personuppgifter i polisens verksamhet tillämpas också personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet som allmänna lagar. Datasekretessmyndigheterna övervakar lagenligheten av polisens behandling av personuppgifter.

De föreslagna rättigheterna att använda och lämna ut registrerade fingeravtryck har be-

gränsats så att de är så entydiga och noggrant avgränsade som möjligt. Den gällande lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet föreslås bli ändrad bl.a. i fråga om bestämmelserna om registrets datainnehåll, utlämnande av uppgifter, användning av uppgifter, förvaringstiden för uppgifter och skyddet av biometriska identifieringsuppgifter. Fingeravtrycken registreras i passregistret och utgångspunkten är att uppgifterna får användas endast för utförande av de uppgifter som enligt passlagen ankommer på polisen, utrikesministeriet och de finska beskickningarna. Enligt förslaget ska polisen ha rätt att använda fingeravtrycksuppgifter för fastställande av identitet också i andra situationer som regleras i lag. Fingeravtrycksuppgifter som registrerats i passregistret ska enligt förslaget kunna lämnas ut endast till myndigheter som utför gränskontroller och myndigheter som utfärdar andra resedokument. Vid behandlingen av uppgifter ska stränga krav på datasäkerhet iakttas.

I dagens läge registreras i passregistret alla passuppgifter, också passinnehavarens primära biometriska kännetecken, dvs. en digital ansiktsbild. Det föreslås att det på behandling av registrerade fingeravtryck ska ställas mycket höga krav, som avviker från behandlingen av övriga passuppgifter. I polisens personregister införs redan för närvarande fingeravtryck, så till denna del innebär förslaget inte någon stor förändring i de grundläggande lösningar som gäller skydd av informationssystemet. Med hänvisning till vad som sagts ovan är förslaget inte problematiskt med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna.

En av de viktigaste principerna vid behandlingen av personuppgifter är nödvändighetsprincipen enligt vilken enbart sådana uppgifter som är nödvändiga med tanke på personregistrets ändamål får införas i ett personregister. Behovet att införa fingeravtrycksuppgifter i passregistret ska granskas med tanke på passregistrets ändamål. Ett pass behövs enligt den gällande passlagen framför allt för styrkande av rätten att resa. En persons rätt att resa är i väsentlig grad förenad med en tillförlitlig identifiering av sökanden och passinnehavaren och utredning av dennes identitet.

Inskränkningarna kan anses vara godtagbara med hänsyn till systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna. Den föreslagna registreringen av fingeravtryck av sökanden är nödvändig för att garantera säkerheten i samhället och de inskränkningar av integritetsskyddet som förslaget föranleder står i rimlig proportion till syftet med regleringen. Målet med regleringen är att garantera säkerheten och tillförlitligheten när det gäller ansökningsprocessen och identifieringen av personen. Målet är likaså att garantera passets tillförlitlighet som ett dokument som styrker identiteten. De uppställda målen skyddar sökandenas och passinnehavarnas identiteter och förebygger missbruk av identitet och anknytande brottslighet.

De uppställda målen nås inte enbart genom att fingeravtryck lagras på passets chip. Enbart genom att kontrollera att passinnehavarens uppgifter motsvarar de registrerade uppgifterna kan man på ett tillförlitligt sätt försäkra sig om att identiteten inte missbrukas. Utan fingeravtrycksregistrering skulle man fortfarande vara tvungen att använda den registrerade ansiktsbilden, i fråga om vilken tillförlitlighet inte är lika hög som för fingeravtrycken. Det är viktigt att man vid avvägningen av huruvida registret är nödvändigt beaktar analyser av bl.a. utvecklingen av den brottslighet som gäller missbruk av identiteter både på det nationella och internationella planet. Antalet ansökta pass och resedokument ökar ständigt i Finland, vilket dessutom innebär stora utmaningar för en tillförlitlig identifiering, såväl inom polisens tillståndstjänster som i processerna inom övriga utfärdande myndigheter.

Missbruk av identitet är en allvarlig typ av brottslighet. Genom förslaget försöker man försvåra handlingsmöjligheterna för dem som har för avsikt att missbruka identiteter inom processer som har att göra med pass och

andra resedokument, dvs. förebygga missbruk av identitet. Den föreslagna registreringen av fingeravtrycksuppgifter i pass kan också bedömas fungera förebyggande med tanke på missbruk av identitet. Detta bidrar också till att öka vars och ens rätt till trygghet, vilken är tryggad som en grundläggande fri- och rättighet med stöd av 7 § 1 mom. i grundlagen. Att trygghet nämns i 7 § 1 mom. i grundlagen betonar samhällets positiva förpliktelser när det gäller att skydda samhällets medlemmar mot brott och andra lagstridiga gärningar.

I propositionen har man försökt samordna å ena sidan skyddet av sökandenas integritet och å andra sidan myndigheternas och hela samhällets behov av att trygga säkerheten. Det bör beaktas att det vad gäller datasäkerhet i anslutning till biometrisk identifiering å ena sidan är fråga om säkerställande av datasäkerheten för den biometriska identifieringen och lagringsmediet, t.ex. passets register. Å andra sidan skapar biometrisk identifiering redan i sig datasäkerhet och skydd för personens identitet. För att trygga sökandenas grundläggande fri- och rättigheter har man försökt göra bestämmelserna så noggrant avgränsade och exakta som möjligt. Bestämmelserna om registrering av fingeravtryck och användning av uppgifterna kan inte anses överskrida vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträfvade godtagbara målet, varför de också står i överensstämmelse med proportionalitetsprincipen.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Det anses dock vara önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande om propositionen inhämtas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av passlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i passlagen av den 21 juli 2006 (671/2006) 12, 30 och 35 §,
ändras den finska språkdräkten i 3 § samt 4 § 3 mom., 5 §, 6 § 3 mom., 10 §, rubriken för 11 §, 14 §, den finska språkdräkten i 15 § 2 mom. samt 17—19 §, 21 och 22 §, 24 § 1 mom., 25 § 1 mom. och 29 § samt
fogas till lagen nya 3 a, 3 b, 4 a, 5 a—5 c och 6 a § som följer:

3 a §

Tillfälligt pass

Ett pass kan av särskilda skäl utfärdas temporärt (tillfälligt pass), om utfärdande av ett pass som tillverkats centraliserat inte är möjligt ens enligt en snabbare tidtabell. Ett tillfälligt pass har inte en teknisk del som avses i 5 a §.

Sökanden ska lägga fram en tillförlitlig utredning om den orsak som kräver att ett tillfälligt pass utfärdas och om för hur lång tid han eller hon behöver passet.

3 b §

Nödpass

Ett tillfälligt pass kan i undantagsfall utfärdas som en provisorisk resehandling för en resa (*nödpass*). Ett nödpass utfärdas endast för den faktiska restiden och den faktiska resrutten.

Ett nödpass utfärdas av polisen. Inrikesministeriet beslutar om ibruktagande av nödpass i Finland. Med tillstånd av utrikesministeriet kan ett nödpass utfärdas av en finsk ambassad eller av ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman vilka avses i 10 § samt enbart för hemresan eller, i undantagsfall, för resa till någon annan destination också av en annan finsk beskickning som avses i 10 §.

Ett utfärdat nödpass ska returneras till en passmyndighet som avses i 10 §.

4 §

Diplomatpass och tjänstepass

— — — — —
 Vad som i denna lag bestäms om pass gäller också diplomatpass och tjänstepass, om inte något annat bestäms i annan lag.
 — — — — —

4 a §

Sjömanspass

Vad som i denna lag bestäms om ansökan om pass, tagande av fingeravtryck samt utfärdande, indragning och tillvaratagande av pass, gäller också sjömanspass. Ett sjömanspass har inte en teknisk del som avses i 5 a §.

5 §

Passets innehåll

I ett pass antecknas sökandens släktnamn och förnamn, kön, personbeteckning, nationalitet, födelsehemkommun, den dag passet utfärdats och sista giltighetsdag, den myndighet som utfärdat passet och passets nummer. I passet finns dessutom passinnehavarens ansiktsbild och namnteckning. I ett pass med begränsat giltighetsområde antecknas de länder som passet berättigar innehavaren att resa till, eller de länder som passet inte berättigar innehavaren att resa till. I stället för födelsehemkommunen antecknas "utlandet" om sökandens födelsehemkommun inte tillförlit-

ligt kan utredas eller om antecknandet av födelsehemkommunen i passet sannolikt skulle äventyra passinnehavarens säkerhet.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om den namnteckning som avses i 1 mom.

5 a §

Passets tekniska del och kontroll av uppgifterna

Ett pass innehåller en teknisk del som avses i rådets förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (*EU:s passförordning*).

I den tekniska delen lagras passinnehavarens ansiktsbild och de fingeravtryck som avses i 6 a § inklusive nödvändiga tilläggsuppgifter i enlighet med vad som bestäms i EU:s passförordning. I den tekniska delen kan också de uppgifter lagras som avses i 5 § 1 mom. I EU:s passförordning finns bestämmelser om passinnehavarens rätt att kontrollera de uppgifter om honom eller henne som finns lagrade i passets tekniska del.

Bestämmelser om passets säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken finns i EU:s passförordning. På pärmen till ett pass med ett biometriskt kännetecken finns en symbol som anger detta.

5 b §

Avläsning av fingeravtryck

Fingeravtryck som har lagrats i passets tekniska del får avläsas endast så som bestäms i EU:s passförordning. Fingeravtryck får avläsas av en passmyndighet som avses i 10 § samt av en polis- eller gränskontrollmyndighet.

Vid avläsning av fingeravtryck får fingeravtryck tas av passinnehavaren och de får jämföras med de fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del för konstaterande av passets äkthet och fastställande av passinnehavarens identitet. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

Vid avläsning av fingeravtryck får uppgifter om passinnehavaren inte behandlas på annat sätt än vad som bestäms i EU:s passförordning och i denna lag.

Utöver vad som i denna lag bestäms om avläsande av fingeravtryck, ska gemenskapens lagstiftning och internationella avtal som är bindande för Finland iakttas.

Inrikesministeriet fattar beslut om att bevilja utländska myndigheter rätt att avläsa uppgifter samt om att dra in denna rätt.

5 c §

Skydd av uppgifterna i passets tekniska del

Inrikesministeriet ska i enlighet med EU:s passförordning och de bestämmelser som utfärdats för tillämpning av den se till att uppgifterna i passets tekniska del skyddas effektivt mot intrång, olovlig avläsning, modifiering, användning och övrig olovlig behandling.

Certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i den tekniska delen och som behövs för avläsning av fingeravtryck utfärdas av Befolkningsregistercentralen.

Utrikesministeriet svarar i enlighet med 1 mom. för skyddet av uppgifterna i den tekniska delen i diplomatpass och tjänstepass och i pass som utfärdats av en i 10 § avsedd beskickning utomlands.

6 §

Ansökan om pass

Ansökan om diplomatpass och tjänstepass ska göras skriftligen hos utrikesministeriet. Ansökan får av särskilda skäl lämnas även till en i 1 mom. avsedd polisinrättning i ett härad.

6 a §

Tagande av fingeravtryck

Fingeravtryck ska tas av den som ansöker om pass. Den myndighet som utfärdar passet

tar fingeravtrycken. Närmare bestämmelser om tagande av fingeravtryck kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Sökanden behöver inte lämna fingeravtryck om dessa inte kan tas på grund av ålder, skada, sjukdom eller fysiskt hinder eller av andra motsvarande skäl. Sökanden ska vid begäran lägga fram tillförlitlig utredning om orsaken till att fingeravtryck inte kan lämnas och en uppskattning av hur länge detta tillstånd varar.

Fingeravtrycken lagras i passets tekniska del och i passregistret. Fingeravtryck som införts i passregistret ska hållas åtskilda från signalementen för personer som är misstänkta för brott.

10 §

Utfärdande av pass

Pass utfärdas som en personlig resehandling där endast uppgifter om passinnehavaren antecknas.

Pass utfärdas av polisinrättningen i ett härad. På Helsingfors-Vanda flygplats kan pass även utfärdas av rörliga polisen. Pass för en finsk medborgare som befinner sig utomlands utfärdas av en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning med en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har gett befogenhet att utfärda pass. Diplomatspass och tjänstepass utfärdas av utrikesministeriet.

När ett pass utfärdas svarar den utfärdande myndigheten för att passets uppgifter stämmer överens med ansökan. Uppgifterna om sökanden i passets tekniska del ska dessutom stämma överens med motsvarande visuellt synliga uppgifter i passet.

11 §

Utfärdande av pass för minderåriga

-----

14 §

Giltighetstiden för pass

Ett pass är giltigt i fem år från den dag då passet utfärdades, om inte något annat följer av 2—7 mom.

Pass utfärdas för kortare tid än fem år på det sätt som sökanden begär eller i enlighet med det sätt på vilket en vårdnadshavare med stöd av 7 § 1 mom. eller socialnämnden i fråga om ett omhändertaget barn har begränsat sitt samtycke. Pass kan utfärdas för kortare tid än fem år även för den som avses i 15 § 1 mom. och då pass utfärdas i de fall som avses i 11 § 2 mom. Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden av skäl som avses i 6 a § 2 mom. och som är av tillfällig natur, utfärdas passet för en tid av högst två år.

För en sökande som också är medborgare i någon främmande stat och som med stöd av 34 § i medborgarskapslagen (359/2003) eventuellt kommer att förlora sitt finska medborgarskap utfärdas pass högst till dess sökanden fyller 22 år.

När ett pass i de fall som avses i 18 § utfärdas utan att ett giltigt pass dras in, utfärdas passet för den tid som krävs med hänsyn till den omständighet som utfärdandet av det nya passet grundar sig på, dock för högst fem år.

För en värnpliktig kan pass utfärdas högst till utgången av det år då han fyller 28 år, om han inte visar att skyldigheten att försvara landet inte utgör hinder för utfärdande av pass för längre tid eller om inte något annat följer av särskilt vägande skäl.

Ett tillfälligt pass utfärdas för en tid av högst 12 månader. Ett nödpass utfärdas i enlighet med vad som följer av den omständighet som kräver att pass utfärdas, dock för en tid av högst 12 månader.

Diplomatspass och tjänstepass kan av särskilda skäl utfärdas för kortare tid än fem år.

17 §

Utredning av hinderlöshet samt personuppgifternas riktighet

Innan pass utfärdas ska den utfärdande myndighet som avses i 10 § utreda sökandens hinderlöshet.

Den utfärdande myndigheten ska kontrollera sökandens personuppgifter i befolkningsdatasystemet och uppgifterna ska antecknas i passet i enlighet med befolkningsdatasystemets uppgifter.

18 §

Utfärdande av pass utan att ett giltigt pass dras in

Ett nytt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass dras in, om det giltiga passet är i en utländsk myndighets besittning eller om de anteckningar i passet som gjorts av en utländsk myndighet hindrar resa till annat land och om ett nytt pass behövs på grund av sökandens arbete eller av något annat särskilt vägande personligt skäl. Ett tillfälligt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass dras in också om passet behövs på grund av att ett identitetskort som använts som resedokument har förkommit eller obehörigen har kommit i någon annans besittning.

Ett nytt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass dras in också, om överlämnandet av ett giltigt pass till sökanden förhindras av skäl som anknyter till tillverkningen eller leveransen av passet. Då utfärdas det nya passet avgiftsfritt.

19 §

Utfärdande av nytt pass

Har den som ansöker om pass ett giltigt pass och passet inte är i sökandens besittning, ska han eller hon lägga fram tillräcklig utredning om hur passet har förkommit.

När en myndighet som avses i 10 § ger ut ett nytt pass, med undantag av pass som avses i 18 §, förfaller det tidigare beslutet om utfärdande av pass och det tidigare passet upphör att gälla. Sökanden ska då överlåta det tidigare passet, om det är i hans eller hennes besittning, till den myndighet som ger ut ett nytt pass. Om det i det tidigare passet finns sådana anteckningar av en utländsk myndighet som är nödvändiga för sökanden, är denne inte skyldig att överlåta passet till myndigheten för annat än makulering.

Bestämmelser om makulering av pass utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

21 §

Förutsättningar för indragning av pass

Ett pass dras in om

- 1) innehavaren förlorar sitt finska medborgarskap eller befrias från detta,
- 2) innehavaren anhåller om att hans eller hennes pass ska dras in,
- 3) innehavaren anmäler att passet har förkommit eller stulits,
- 4) vårdnadshavaren eller socialnämnden har återtagit det samtycke som nämns i 7 § 1 mom. och något annat inte följer av 2 mom.,
- 5) socialnämnden kräver att en omhändertagen minderårigs pass ska dras in, eller
- 6) passet ska förstöras i enlighet med hittegodslagen (778/1988).

Även om en vårdnadshavare har återtagit det samtycke som nämns i 7 § 1 mom. behöver passet inte dras in, om ett indragande klart skulle strida mot barnets bästa och det kan anses uppenbart att barnet inte i strid med vårdnadshavarens samtycke förs till en annan stat annat än tillfälligt. Det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen är skyldigt att ge ett utlåtande om huruvida en indragning av passet klart strider mot barnets bästa. På utlåtandet tillämpas också i övrigt vad som i 11 § 3 mom. bestäms om det utlåtande som ges angående förvägrande av pass.

Ett pass kan dras in om

- 1) passet innehåller ett uppenbart fel,
- 2) passet har blivit fördärvat eller om anteckningarna i passet har ändrats eller om det innehåller andra anteckningar än sådana som en myndighet har gjort,
- 3) det sedan passet utfärdats har framkommit omständigheter som vid prövning av om pass kan utfärdas sannolikt skulle leda till att pass förvägras med stöd av 15 §,
- 4) passet används av någon annan än den som det har utfärdats för, eller
- 5) Befolkningsregistercentralen av särskilda skäl har återtagit ett certifikat som avses i 5 c § 2 mom.

Diplomatpass och tjänstepass kan även dras in när passinnehavaren har övergått till

andra uppgifter eller förutsättningar för utfärdande annars inte längre föreligger.

När det prövas om ett pass ska dras in med stöd av 3 mom. 3 punkten ska de omständigheter som nämns i 16 § beaktas.

Ett beslut enligt 2 mom. om att inte dra in passet för en minderårig ska iakttas även om ändring söks.

Om ett pass dragits in med stöd av 3 mom. 1, 2 eller 4 punkten av orsaker som inte beror på passinnehavarens förfarande, har passinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återstoden av det indragna passets giltighetstid. Om ett pass dragits in på grund av att det blivit fördärvat, har passinnehavaren dock rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass endast om passet har fördärvats av orsaker som berott på en myndighet. Om ett pass dragits in med stöd av 3 mom. 5 punkten, har passinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återstoden av det indragna passets giltighetstid.

22 §

Indragning av pass

Ett pass dras in av polisinställningen i häradet eller av den myndighet som utfärdat passet.

24 §

Förutsättningar för tillvaratagande av pass

Ett indraget pass ska tillvaratas av en myndighet. Om ett pass har dragits in, ska passinnehavaren eller den som innehar passet på en myndighets begäran överlämna passet till myndigheten.

25 §

Tillvaratagande av pass

I de fall som avses i 24 § 1 mom. tillvaratas passet av en passmyndighet som avses i 10 §

eller av en polis- eller gränskontrollmyndighet.

29 §

Passregister

För utförande av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på polisen, utrikesministeriet och en sådan finsk beskickning som avses i 10 § ska polisen föra ett register där det förs in sådana uppgifter om en persons identitet som avses i 3 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003), samt sådana passuppgifter, bilduppgifter och fingeravtrycksuppgifter i pass som avses i 3 § 3 mom. 2—4 punkterna i nämnda lag.

I fråga om användning av uppgifter i passregistret gäller vad som bestäms i 15, 16 och 16 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I fråga om utlämnande och utplåning av uppgifter i passregistret gäller vad som bestäms i 19 och 23 § i nämnda lag. I fråga om skyddet av sådana identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper gäller vad som bestäms i 10 a § i nämnda lag.

Utrikesministeriet och finska beskickningar har rätt att använda fingeravtrycksuppgifter i pass endast för fastställande av identitet och tillverkning av dokument, om inte något annat bestäms i lag. Utrikesministeriet och finska beskickningar har rätt att ta fingeravtryck av en registrerad och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 22 augusti 2003 om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 3 § 3 mom., 10 a § och 23 § 1 mom. 2 punkten, sådana de lyder, 3 § 3 mom. delvis ändrat i lagarna 256/2006 och 672/2006, 10 a § i nämnda lag 672/2006 och 23 § 1 mom. 2 punkten i nämnda lag 256/2006, samt

fogas till 15 § ett nytt 3 mom., till 16 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 16 a §, till 19 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 529/2005 och 594/2005 och i nämnda lag 256/2006 samt i lagarna 538/2006 och 981/2007, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till 37 § ett nytt 6 mom., varvid det nuvarande 6 och 7 mom. blir 7 och 8 mom. och till 40 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

I informationssystemet får även annan nödvändig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen registreras enligt följande:

1) för skötseln av polisens uppgifter enligt skjutvapenlagen (1/1998) nödvändig information om ansökan, tillstånd, polisens åtgärder, beslut, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion enligt nämnda lag (*uppgifter om vapentillstånd*),

2) för skötseln av polisens uppgifter enligt lagen om identitetskort (829/1999) nödvändig information om ansökan, beslut, tillstånd, polisens åtgärder, hinder, anmärkning och anmälan som avses i nämnda lag och för skötseln av polisens, utrikesministeriets och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen (671/2006), uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass eller andra resehandlingar som har utfärdats av en finsk myndighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller tillvaratagits samt uppgifter om hinder mot utfärdande av pass och anmärkningar som hänför sig till passärenden (*uppgifter om identitetskort och pass*),

3) för identifiering av en person och för utarbetande av en handling som styrker identi-

teten, ett fotografi av personen och personens namnteckningsprov, som personen lämnat till polisen, utrikesministeriet eller till en myndighet inom utrikesförvaltningen vid ansökan om ett tillstånd eller beslut som fotografiet och namnteckningsprovet behövs för; med personens samtycke får det fotografi och namnteckningsprov som registrerats i bilduppgifterna även användas för något annat förvaltningstillstånd eller beslut som personen ansökt om än för den handling som fotografiet och namnteckningsprovet har lämnats för (*bilduppgifter*),

4) för skötseln av polisens, utrikesministeriets och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen, fingeravtryck som enligt 6 a § i passlagen tagits av sökanden vid ansökan om pass (*fingeravtrycksuppgifter i pass*),

5) i det syfte som anges i 4 kap. i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002), en anteckning om att en person har varit föremål för en begränsad säkerhetsutredning enligt nämnda lag samt den tidpunkt då utredningen lämnades och andra uppgifter som behövs för att specificera utredningen (*uppgifter om den lokala polisens säkerhetsutredningar*),

6) för skötseln av polisens uppgifter enligt lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) och lagen om ordningsvakter (533/1999) sådan nödvändig information om ansökan, beslut, kort, polisens åtgärder, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion som avses i lagen om privata säkerhetstjänster och i de bestämmelser som utfärdats med

stöd av den samt sådan nödvändig information om ansökan, beslut, tillstånd, kort, polisens åtgärder, hinder, anmärkning och anmälan som avses i lagen om ordningsvakter och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den (*uppgifter för tillsynen över säkerhetsbranschen*),

7) för skötseln av uppgifter enligt 131 § i utlänningslagen (301/2004) i nämnda paragraf avsedda signalement på en i paragrafen avsedd utlämning samt uppgifterna i ett rese-dokument (*uppgifter för identifiering av utlämningar*),

8) för skötseln av uppgifter enligt lagen om penninginsamlingar (255/2006) nödvändig information om tillståndsansökningar, tillstånd, återkallade tillstånd, varningar och redovisningar samt om sökande och tillståndshavare och om dem som i praktiken anordnar penninginsamlingar och dessas ansvariga personer samt om kontrollåtgärder (*uppgifter för tillsynen över penninginsamlingar*).

10 a §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska den registeransvarige och tillståndsmyndigheten särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och annan behandling av dessa identifieringsuppgifter.

Vid registrering eller annan behandling av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska det ses till att

1) de informationssystem, maskinvaror och programvaror som används för identifiering och behandling av identifieringsuppgifterna är säkra,

2) identifieringsuppgifterna är skyddade mot obehörig åtkomst och mot kränkningar, modifieringar och förfalskningar som avser identifieringsuppgifternas konfidentialitet och integritet samt annan behandling som sker av misstag eller i strid med lag, och

3) det vid identifiering och behandling av identifieringsuppgifter även i övrigt genomförs nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att identifieringen

och behandlingen av identifieringsuppgifterna kan genomföras på ett sätt som tryggar dataskyddet och integritetsskyddet.

Den registeransvarige ska svara för det ovan avsedda dataskyddet också i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper. Den registeransvarige svarar för att uppdragstagaren har samma skyldighet som den registeransvarige att skydda uppgifterna och för att uppdragstagaren inte har någon annan rätt att behandla uppgifterna.

15 §

Användning av uppgifter för det ändamål som uppgifterna har samlats in och registrerats för

-----

Rätt att använda i 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass har endast den som oundgängligen behöver dem för skötseln av sina arbetsuppgifter.

16 §

Användning av uppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för

-----

Bestämmelser om användningen av fingeravtrycksuppgifter finns i 16 a §.

16 a §

Användning av fingeravtrycksuppgifter i pass för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för

Polisen får använda i 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för endast om uppgifterna behövs för utredning av identitet i samband med ett visst uppdrag som hör till polisen och som nödvändigt kräver att identiteten styrks. Rätt att använda uppgifterna har

endast den som oundgängligen behöver dem för skötseln av sina arbetsuppgifter.

Polisen har rätt att i de situationer som avses i 1 mom. ta fingeravtryck av en registrerad och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut i 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass endast till de myndigheter som avses i 1 mom. 3, 4, 7 och 8 punkten för styrkande av identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet, när det behövs för behandling av ärenden som gäller en persons inresa, vistelse i landet eller utresa. Den som är berättigad att lämna ut uppgifter har rätt att ta fingeravtryck av en registrerad och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

23 §

Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden skall uppgifter utplånas enligt följande:

2) av uppgifterna om identitetskort och pass, av fingeravtrycksuppgifterna i pass, av

uppgifterna för tillsynen över säkerhetsbranschen samt av uppgifterna för tillsynen över penninginsamlingar, uppgifter om beslut då tio år har förflutit sedan beslutet fattades eller förföll eller den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut, uppgifter om hinder, anmärkningar och kontroll samt andra registrerade uppgifter då tio år har förflutit sedan uppgiften antecknades,

37 §

Utlämnande av uppgifter inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

I 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass får dock lämnas ut endast under de förutsättningar som i 16 a § anges i fråga om användningen av uppgifterna.

40 §

Annat utlämnande av uppgifter till utlandet

I 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass får dock lämnas ut endast under de förutsättningar som i 16 a § anges i fråga om användningen av uppgifterna.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 136 § 3 och 4 mom. och 202 a §,
 sådana de lyder i lag 673/2006,
ändras 138 § 2 mom. samt
fogas till lagen en ny 133 a § som följer:

8 kap

138 §

Resedokument som beviljas utläningar i Finland*Indragning av främlingspass och resedokument för flykting*

133 a §

Tillämpning av passlagen

Passlagens (671/2006) bestämmelser om passets säkerhetsdetaljer, tagande av fingeravtryck, passets tekniska del, kontroll av uppgifter i den tekniska delen, skydd av uppgifter i den tekniska delen och avläsning av fingeravtryck i den tekniska delen tillämpas också på resedokument som avses i detta kapitel. Fingeravtryck som lagrats i den tekniska delen i ett främlingspass eller ett resedokument för flykting får, utöver vad som bestäms i passlagen, avläsas även av Migrationsverket för konstaterande av ett dokumentets äkthet och fastställande av identitet, när utförandet av de uppgifter som föreskrivs för verket i lag förutsätter det.

 Ett främlingspass eller ett resedokument för flykting kan dras in, om

1) det har förstörts eller om anteckningarna i det har ändrats,

2) det sedan passet eller dokumentet beviljades har framkommit omständigheter som vid prövning av om ett sådant pass eller dokument kan beviljas sannolikt skulle ha lett till att det hade förvägrats,

3) passet eller dokumentet används eller innehas av någon annan än den som det har utfärdats för, eller

4) Befolkningsregistercentralen av särskilda skäl har återtagit ett certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i dokumentets tekniska del eller till avläsning av fingeravtryck.

 Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 4 b § och 7 § 1 mom., sådana de lyder, 4 b § i lag 674/2006 och 7 § 1 mom. i lag 618/2007, samt fogas till lagen en ny 3 a § och till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 305/2004, 620/2006 och i nämnda lag 618/2007, ett nytt 3 mom. som följer:

3 a §

Användning av fingeravtrycksuppgifter i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting

De fingeravtrycksuppgifter som avses i 7 § 1 mom. och som registrerats i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting får, med avvikelse från vad som föreskrivs i 3 § 3 mom., förutom av den som i huvudsak ansvarar för registret användas endast av polisen, tullverket och gränsbevakningsväsendet. Fingeravtryck får användas endast för fastställande av identitet och tillverkning av främlingspass eller resedokument för flykting. Polisen har dessutom rätt att använda fingeravtrycksuppgifter på det sätt som föreskrivs i 16 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

Vid avläsning av fingeravtryck får fingeravtryck tas av en registrerad, och dessa får jämföras med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

4 b §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska

egenskaper ska den registeransvarige särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och annan behandling av dessa identifieringsuppgifter.

Vid registrering eller annan behandling av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska det ses till att

1) de informationssystem, maskinvaror och programvaror som används för identifiering och behandling av identifieringsuppgifterna är säkra,

2) identifieringsuppgifterna är skyddade mot obehörig åtkomst och mot kränkningar, modifieringar och förfälskningar som avser identifieringsuppgifternas konfidentialitet och integritet samt annan behandling som sker av misstag eller i strid med lag, och

3) det vid identifiering och behandling av identifieringsuppgifter även i övrigt genomförs nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att identifieringen och behandlingen av identifieringsuppgifterna kan genomföras på ett sätt som tryggar dataskyddet och integritetsskyddet.

Den registeransvarige ska också svara för det ovan avsedda dataskyddet i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper. Den registeransvarige svarar för att uppdragstagaren har samma skyldighet som den registeransvarige att skydda uppgifterna och för att uppdragstagaren inte har någon annan rätt att behandla uppgifterna.

7 §

Uppgifter som registreras

I utlänningsregistret får i den mån det är nödvändigt som identifieringsuppgifter om en person som avses i 5 eller 6 § införas ärendets nummer eller klientens nummer, namn, fotografi, namnteckningsprov, fingeravtryck som tagits av en person som ansöker om främlingspass eller resedokument för flykting, utlåtande om DNA-test och jämförelser av fingeravtryck samt uppgift om kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning och utländskt personnummer eller någon annan utländsk beteckning för identifiering av personen, uppgift om medborgarskap och nationalitet, yrke, utbildning, språkkunskaper, civilstånd och familjeförhållanden, hemkommun, adress och andra

kontaktuppgifter samt uppgift om resedokument och de kort enligt 96 § i utlänningslagen som visar att ett ansökningsärende är anhängigt.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller inte fingeravtryck som tagits av en person som ansöker om främlingspass eller resedokument för flykting, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av hittegodslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hittegodslagen av den 26 augusti 1988 (778/1988) 22 och 24 § som följer:

22 §

Överlämnande av hittegoods till polisen

Identitets- eller tillståndsbevis som utfärdats av polisen eller egendom som det är förbjudet eller det krävs tillstånd av en myndighet att förvärva eller inneha, och som lämnats till en hittegoodsbyrå, ska omedelbart överlämnas till polisen.

24 §

Förstörande av hittegoods

En hittegoodsbyrå ska förstöra egendom som avses i 18 § 1 mom. 1—3 punkten på det sätt som bestäms i 2 mom. i samma paragraf. Identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen får dock inte förstöras.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 29 januari 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Anne Holmlund*

1.

Lag**om ändring av passlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i passlagen av den 21 juli 2006 (671/2006) 12, 30 och 35 §,
ändras den finska språkdräkten i 3 § samt 4 § 3 mom., 5 §, 6 § 3 mom., 10 §, rubriken för 11 §, 14 §, den finska språkdräkten i 15 § 2 mom. samt 17—19 §, 21 och 22 §, 24 § 1 mom., 25 § 1 mom. och 29 § samt
fogas till lagen nya 3 a, 3 b, 4 a, 5 a—5 c och 6 a § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 a §

Tillfälligt pass

*Ett pass kan av särskilda skäl utfärdas temporärt (**tillfälligt pass**), om utfärdande av ett pass som tillverkats centraliserat inte är möjligt ens enligt en snabbare tidtabell. Ett tillfälligt pass har inte en teknisk del som avses i 5 a §.*

Sökanden ska lägga fram en tillförlitlig utredning om den orsak som kräver att ett tillfälligt pass utfärdas och om för hur lång tid han eller hon behöver passet.

3 b §

Nödpass

*Ett tillfälligt pass kan i undantagsfall utfärdas som en provisorisk resehandling för en resa (**nödpass**). Ett nödpass utfärdas endast för den faktiska restiden och den faktiska resrutten.*

Ett nödpass utfärdas av polisen. Inrikesmi-

nisteriet beslutar om ibrukttagande av nödpass i Finland. Med tillstånd av utrikesministeriet kan ett nödpass utfärdas av en finsk ambassad eller av ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman vilka avses i 10 § samt enbart för hemresan eller, i undantagsfall, för resa till någon annan destination också av en annan finsk beskickning som avses i 10 §.

Ett utfärdat nödpass ska returneras till en passmyndighet som avses i 10 §.

4 §

Diplomatpass och tjänstepass

Bestämmelserna om pass i denna lag tillämpas också på diplomatpass och tjänstepass, om inte något annat bestäms i lag eller förordning.

4 §

Diplomatpass och tjänstepass

Vad som i denna lag bestäms om pass gäller också diplomatpass och tjänstepass, om inte något annat bestäms i annan lag.

4 a §

Sjömanspass

Vad som i denna lag bestäms om ansökan om pass, tagande av fingeravtryck samt utfärdande, indragning och tillvaratagande av pass, gäller också sjömanspass. Ett sjömanspass har inte en teknisk del som avses i 5 a §.

5 §

Passets innehåll

I pass antecknas släktnamn och förnamn, kön, personbeteckning, nationalitet, födelsehemkommun, den dag passet utfärdats och sista giltighetsdag, den myndighet som utfärdat passet och passets nummer. I passet finns dessutom passinnehavarens ansiktsbild och namnteckning. I pass med begränsat giltig-

5 §

Passets innehåll

I ett pass antecknas sökandens släktnamn och förnamn, kön, personbeteckning, nationalitet, födelsehemkommun, den dag passet utfärdats och sista giltighetsdag, den myndighet som utfärdat passet och passets nummer. I passet finns dessutom passinnehavarens ansiktsbild och namnteckning. I ett pass

hetsområde antecknas de länder som passet berättigar innehavaren att resa till. I stället för födelsehemkommunen antecknas "utlandet" om personens födelsehemkommun inte tillförlitligt kan utredas eller om antecknandet av födelsehemkommunen i passet sannolikt skulle äventyra personens säkerhet.

Angående passets säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken gäller vad som bestäms i rådets förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass som utfärdats av medlemsstater. På pärmen till ett pass med ett biometriskt kännetecken finns en symbol som utvisar detta.

Certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i passets tekniska del utfärdas av Befolkningsregistercentralen.

Bestämmelser om den namnteckning som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

med begränsat giltighetsområde antecknas de länder som passet berättigar innehavaren att resa till, *eller de länder som passet inte berättigar innehavaren att resa till.* I stället för födelsehemkommunen antecknas "utlandet" om sökandens födelsehemkommun inte tillförlitligt kan utredas eller om antecknandet av födelsehemkommunen i passet sannolikt skulle äventyra *passinnehavarens* säkerhet.

Genom förordning av statsrådet utfärdas *närmare* bestämmelser om den namnteckning som avses i 1 mom.

5 a §

Passets tekniska del och kontroll av uppgifterna

Ett pass innehåller en teknisk del som avses i rådets förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (EU:s passförordning).

I den tekniska delen lagras passinnehavarens ansiktsbild och de fingeravtryck som avses i 6 a § inklusive nödvändiga tilläggsuppgifter i enlighet med vad som bestäms i EU:s passförordning. I den tekniska delen kan också de uppgifter lagras som avses i 5 § 1 mom. I EU:s passförordning finns bestämmelser om passinnehavarens rätt att kontrollera de uppgifter om honom eller henne som finns lagrade i passets tekniska del.

Bestämmelser om passets säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken finns i EU:s passförordning. På pärmen till ett pass med ett biometriskt kännetecken finns en symbol

som anger detta.

5 b §

Avläsning av fingeravtryck

Fingeravtryck som har lagrats i passets tekniska del får avläsas endast så som bestäms i EU:s passförordning. Fingeravtryck får avläsas av en passmyndighet som avses i 10 § samt av en polis- eller gränskontrollmyndighet.

Vid avläsning av fingeravtryck får fingeravtryck tas av passinnehavaren och de får jämföras med de fingeravtryck som lagrats i passets tekniska del för konstaterande av passets äkthet och fastställande av passinnehavarens identitet. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

Vid avläsning av fingeravtryck får uppgifter om passinnehavaren inte behandlas på annat sätt än vad som bestäms i EU:s passförordning och i denna lag.

Utöver vad som i denna lag bestäms om avläsande av fingeravtryck, ska gemenskapens lagstiftning och internationella avtal som är bindande för Finland iakttas.

Inrikesministeriet fattar beslut om att bevilja utländska myndigheter rätt att avläsa uppgifter samt om att dra in denna rätt.

5 c §

Skydd av uppgifterna i passets tekniska del

Inrikesministeriet ska i enlighet med EU:s passförordning och de bestämmelser som utfärdats för tillämpning av den se till att uppgifterna i passets tekniska del skyddas effektivt mot intrång, olovlig avläsning, modifiering, användning och övrig olovlig behandling.

Certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i den tekniska delen och som behövs för avläsning av fingeravtryck utfärdas av Befolkningsregistercentralen.

Utrikesministeriet svarar i enlighet med 1 mom. för skyddet av uppgifterna i den tekniska delen i diplomatpass och tjänstepass och i pass som utfärdats av en i 10 § avsedd beskickning utomlands.

6 §

Ansökan om pass

Ansökan om diplomatpass och tjänstepass skall göras skriftligen hos utrikesministeriet.
-----

6 §

Ansökan om pass

Ansökan om diplomatpass och tjänstepass ska göras skriftligen hos utrikesministeriet. Ansökan får av särskilda skäl lämnas även till en i 1 mom. avsedd polisinrättning i ett härad.
-----

6 a §

Tagande av fingeravtryck

Fingeravtryck ska tas av den som ansöker om pass. Den myndighet som utfärdar passet tar fingeravtrycken. Närmare bestämmelser om tagande av fingeravtryck kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Sökanden behöver inte lämna fingeravtryck om dessa inte kan tas på grund av ålder, skada, sjukdom eller fysiskt hinder eller av andra motsvarande skäl. Sökanden ska vid begäran lägga fram tillförlitlig utredning om orsaken till att fingeravtryck inte kan lämnas och en uppskattning av hur länge detta tillstånd varar.

Fingeravtrycken lagras i passets tekniska del och i passregistret. Fingeravtryck som införts i passregistret ska hållas åtskilda från signalementen för personer som är misstänkta för brott.

10 §

Utfärdande av pass

10 §

Utfärdande av pass

Pass utfärdas som en personlig resehandling där endast uppgifter om passinnehavare

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Pass utfärdas av polisinrättningen i ett härad. På Helsingfors-Vanda flygplats kan pass även utfärdas av rörliga polisen.

Pass för en finsk medborgare som befinner sig utomlands utfärdas av en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning med en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har gett befogenhet att utfärda pass.

Diplomatpass och tjänstepass utfärdas av utrikesministeriet.

ren antecknas.

Pass utfärdas av polisinrättningen i ett härad. På Helsingfors-Vanda flygplats kan pass även utfärdas av rörliga polisen. Pass för en finsk medborgare som befinner sig utomlands utfärdas av en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning med en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har gett befogenhet att utfärda pass. Diplomatpass och tjänstepass utfärdas av utrikesministeriet.

När ett pass utfärdas svarar den utfärdande myndigheten för att passets uppgifter stämmer överens med ansökan. Uppgifterna om sökanden i passets tekniska del ska dessutom stämma överens med motsvarande visuellt synliga uppgifter i passet.

11 §

Pass för minderårig

11 §

Utfärdande av pass för minderåriga

12 §

Tillfälligt pass

En myndighet som avses i 10 § kan av särskilda skäl utfärda pass temporärt (tillfälligt pass), om utfärdande av ett pass som tillverkas centraliserat inte är möjligt ens enligt en snabbare tidtabell.

Sökanden skall lägga fram en tillförlitlig utredning av den omständighet som kräver att ett tillfälligt pass utfärdas och av det tillfälliga passets giltighet.

(upphävs)

12 §

Tillfälligt pass

14 §

Giltighetstiden för pass

Giltighetstiden för pass är fem år från den dag då passet utfärdades, om inte något annat följer av 2—7 mom.

Pass utfärdas för kortare tid än fem år på

14 §

Giltighetstiden för pass

Ett pass är giltigt i fem år från den dag då passet utfärdades, om inte något annat följer av 2—7 mom.

Pass utfärdas för kortare tid än fem år på

det sätt som sökanden begär eller i enlighet med det sätt på vilket en vårdnadshavare med stöd av 7 § 1 mom. eller socialnämnden i fråga om ett omhändertaget barn har begränsat sitt samtycke. Pass kan utfärdas för kortare tid än fem år även för den som avses i 15 § 1 mom. och då pass utfärdas i de fall som avses i 11 § 2 mom.

För en sökande som också är medborgare i någon främmande stat och som med stöd av 34 § i medborgarskapslagen (359/2003) eventuellt kommer att förlora sitt finska medborgarskap utfärdas pass högst till dess sökanden fyller 22 år.

Då ett pass i de fall som avses i 18 § utfärdas utan att ett giltigt pass indras, utfärdas passet för den tid som krävs med hänsyn till den omständighet som utfärdandet av det extra passet grundar sig på, dock för högst fem år.

För en värnpliktig kan pass utfärdas högst till utgången av det år då han fyller 28 år, om han inte visar att skyldigheten att försvara landet inte utgör hinder för utfärdande av pass för längre tid eller om inte något annat följer av särskilt vägande skäl.

Ett tillfälligt pass enligt 12 § utfärdas för en tid av högst 12 månader.

Diplomatpass och tjänstepass kan av särskilda skäl utfärdas för kortare tid än fem år.

17 §

Utredning av hinderlöshet samt personuppgifternas riktighet

Innan pass utfärdas skall den utfärdande myndighet som avses i 10 § utreda sökandens hinderlöshet.

Tillståndsmyndigheten skall kontrollera sökandens personuppgifter i befolkningsdatasystemet och uppgifterna skall antecknas i passet i enlighet med befolkningsdatasystemets uppgifter.

det sätt som sökanden begär eller i enlighet med det sätt på vilket en vårdnadshavare med stöd av 7 § 1 mom. eller socialnämnden i fråga om ett omhändertaget barn har begränsat sitt samtycke. Pass kan utfärdas för kortare tid än fem år även för den som avses i 15 § 1 mom. och då pass utfärdas i de fall som avses i 11 § 2 mom. *Om fingeravtryck inte kan tas av sökanden av skäl som avses i 6 a § 2 mom. och som är av tillfällig natur, utfärdas passet för en tid av högst två år.*

För en sökande som också är medborgare i någon främmande stat och som med stöd av 34 § i medborgarskapslagen (359/2003) eventuellt kommer att förlora sitt finska medborgarskap utfärdas pass högst till dess sökanden fyller 22 år.

När ett pass i de fall som avses i 18 § utfärdas utan att ett giltigt pass dras in, utfärdas passet för den tid som krävs med hänsyn till den omständighet som utfärdandet av det nya passet grundar sig på, dock för högst fem år.

För en värnpliktig kan pass utfärdas högst till utgången av det år då han fyller 28 år, om han inte visar att skyldigheten att försvara landet inte utgör hinder för utfärdande av pass för längre tid eller om inte något annat följer av särskilt vägande skäl.

Ett tillfälligt pass utfärdas för en tid av högst 12 månader. *Ett nödpass utfärdas i enlighet med vad som följer av den omständighet som kräver att pass utfärdas, dock för en tid av högst 12 månader.*

Diplomatpass och tjänstepass kan av särskilda skäl utfärdas för kortare tid än fem år.

17 §

Utredning av hinderlöshet samt personuppgifternas riktighet

Innan pass utfärdas ska den utfärdande myndighet som avses i 10 § utreda sökandens hinderlöshet.

Den utfärdande myndigheten ska kontrollera sökandens personuppgifter i befolkningsdatasystemet och uppgifterna ska antecknas i passet i enlighet med befolkningsdatasystemets uppgifter.

18 §

Extra pass

Ett nytt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass indras, om det giltiga passet är i en utländsk myndighets besittning eller om de anteckningar i passet som gjorts av en utländsk myndighet hindrar resa till annat land och om ett nytt pass behövs på grund av den sökandes arbete eller något annat särskilt vägande personligt skäl

19 §

Utfärdande av nytt pass

Har den som ansöker om pass ett giltigt pass och passet inte är i sökandens besittning, skall han eller hon förete en tillräcklig utredning om hur passet har förkommit.

När en myndighet som avses i 10 § ger ut ett nytt pass, med undantag av de extra pass som avses i 18 §, förfaller det tidigare beslutet om utfärdande av pass och det tidigare passet upphör att gälla. Sökanden skall då överlåta det tidigare passet, om det är i hans eller hennes besittning, till den myndighet som ger ut ett nytt pass. Om det i det tidigare passet finns sådana anteckningar av en utländsk myndighet som är nödvändiga för sökanden, är denne inte skyldig att överlåta passet till myndigheten för annat än makulering.

Inrikesministeriet har rätt att meddela närmare föreskrifter om makulering av pass.

18 §

Utfärdande av pass utan att ett giltigt pass dras in

Ett nytt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass dras in, om det giltiga passet är i en utländsk myndighets besittning eller om de anteckningar i passet som gjorts av en utländsk myndighet hindrar resa till annat land och om ett nytt pass behövs på grund av sökandens arbete eller av något annat särskilt vägande personligt skäl. *Ett tillfälligt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass dras in också om passet behövs på grund av att ett identitetskort som använts som resedokument har förkommit eller obehörigen har kommit i någon annans besittning.*

Ett nytt pass kan utfärdas utan att ett giltigt pass dras in också, om överlämnandet av ett giltigt pass till sökanden förhindras av skäl som anknyter till tillverkningen eller leveransen av passet. Då utfärdas det nya passet avgiftsfritt.

19 §

Utfärdande av nytt pass

Har den som ansöker om pass ett giltigt pass och passet inte är i sökandens besittning, ska han eller hon *lägga fram* tillräcklig utredning om hur passet har förkommit.

När en myndighet som avses i 10 § ger ut ett nytt pass, med undantag av *pass* som avses i 18 §, förfaller det tidigare beslutet om utfärdande av pass och det tidigare passet upphör att gälla. Sökanden ska då överlåta det tidigare passet, om det är i hans eller hennes besittning, till den myndighet som ger ut ett nytt pass. Om det i det tidigare passet finns sådana anteckningar av en utländsk myndighet som är nödvändiga för sökanden, är denne inte skyldig att överlåta passet till myndigheten för annat än makulering.

Bestämmelser om makulering av pass utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

21 §

Förutsättningar för indragning av pass

Pass indras

- 1) om innehavaren förlorar sitt finska medborgarskap eller befrias från detta,
- 2) om innehavaren anhåller om att passet skall indras,
- 3) om innehavaren anmäler att passet har förkommit eller stulits,
- 4) om myndigheterna har fått kännedom om att innehavaren har avlidit,
- 5) om socialnämnden eller vårdnadshavaren har återtagit det samtycke som nämns i 7 § 1 mom.; om vårdnadshavaren återtar det samtycke som nämns i 7 § 1 mom. behöver passet inte dras in, om ett indragande klart skulle strida mot barnets bästa och om det kan anses uppenbart att barnet inte i strid med någon vårdnadshavares samtycke annat än tillfälligt förs till en annan stat; när det gäller skyldigheten för det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen att avge utlåtande om barnets bästa i ett ärende som gäller frågan om att ett pass inte skall dras in skall bestämmelserna i 11 § 3 mom. i denna lag iakttas,
- 6) om socialnämnden kräver att en omhändertagen minderårigs pass skall dras in, eller
- 7) om Befolkningsregistercentralen av särskilda skäl har återtagit ett i 5 § 3 mom. avsett certifikat.

Pass kan indras

- 1) om passet innehåller ett uppenbart fel,
- 2) om passet har blivit fördärvat eller om anteckningarna i passet har ändrats eller om det innehåller andra anteckningar än sådana

21 §

Förutsättningar för indragning av pass

Ett pass dras in om

- 1) innehavaren förlorar sitt finska medborgarskap eller befrias från detta,
- 2) innehavaren anhåller om att *hans eller hennes pass ska dras in*,
- 3) innehavaren anmäler att passet har förkommit eller stulits,
- 4) vårdnadshavaren eller socialnämnden har återtagit det samtycke som nämns i 7 § 1 mom. och något annat inte följer av 2 mom.,

- 5) socialnämnden kräver att en omhändertagen minderårigs pass ska dras in, eller
- 6) passet ska förstöras i enlighet med hittegodslagen (778/1988).

Även om en vårdnadshavare har återtagit det samtycke som nämns i 7 § 1 mom. behöver passet inte dras in, om ett indragande klart skulle strida mot barnets bästa och det kan anses uppenbart att barnet inte i strid med vårdnadshavarens samtycke förs till en annan stat annat än tillfälligt. Det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen är skyldigt att ge ett utlåtande om huruvida en indragning av passet klart strider mot barnets bästa. På utlåtandet tillämpas också i övrigt vad som i 11 § 3 mom. bestäms om det utlåtande som ges angående förvägrande av pass.

Ett pass kan dras in om

- 1) passet innehåller ett uppenbart fel,
- 2) passet har blivit fördärvat eller om anteckningarna i passet har ändrats eller om det innehåller andra anteckningar än sådana som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

som en myndighet har gjort,

3) om det sedan passet utfärdats har framkommit omständigheter som vid prövning av om pass kan utfärdas sannolikt skulle leda till att pass förvägras med stöd av 15 §, eller

4) om passet används av någon annan än den som det har utfärdats för.

Diplomatpass och tjänstepass kan även indras då passinnehavaren har övergått till andra uppgifter eller förutsättningarna för utfärdandet har upphört att existera på annat sätt.

När det prövas om ett pass skall indras med stöd av 2 mom. 3 punkten skall de omständigheter som nämns i 16 § beaktas.

Ett beslut enligt 1 mom. 5 punkten om att inte dra in passet för en minderårig skall iaktas även om ändring sökts.

Om ett pass dragits in med stöd av 1 mom. 7 punkten har passinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återstoden av det indragna passets giltighetstid. Om ett pass dragits in med stöd av 2 mom. 1, 2 eller 4 punkten av orsaker som inte beror på passinnehavarens förfarande, har passinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återstoden av det indragna passets giltighetstid.

22 §

Indragning av pass

Ett pass dras in av polisnärheten i det härad till vilket passinnehavarens hemkommun hör eller av den myndighet som utfärdat passet.

24 §

Förutsättningar för tillvaratagande av pass

Ett pass skall tillvaratas av en myndighet

en myndighet har gjort,

3) det sedan passet utfärdats har framkommit omständigheter som vid prövning av om pass kan utfärdas sannolikt skulle leda till att pass förvägras med stöd av 15 §,

4) passet används av någon annan än den som det har utfärdats för, eller

5) *Befolkningsregistercentralen av särskilda skäl har återtagit ett certifikat som avses i 5 c § 2 mom.*

Diplomatpass och tjänstepass kan även dras in när passinnehavaren har övergått till andra uppgifter eller förutsättningar för utfärdande *annars inte längre föreligger.*

När det prövas om ett pass ska dras in med stöd av 3 mom. 3 punkten ska de omständigheter som nämns i 16 § beaktas.

Ett beslut enligt 2 mom. om att inte dra in passet för en minderårig ska iaktas även om ändring sökts.

Om ett pass dragits in med stöd av 3 mom. 1, 2 eller 4 punkten av orsaker som inte beror på passinnehavarens förfarande, har passinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återstoden av det indragna passets giltighetstid. *Om ett pass dragits in på grund av att det blivit fördärvat, har passinnehavaren dock rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass endast om passet har fördärvats av orsaker som berott på en myndighet. Om ett pass dragits in med stöd av 3 mom. 5 punkten, har passinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt pass för återstoden av det indragna passets giltighetstid.*

22 §

Indragning av pass

Ett pass dras in av polisnärheten i häradet eller av den myndighet som utfärdat passet.

24 §

Förutsättningar för tillvaratagande av pass

Ett indraget pass ska tillvaratas av en myn-

när beslut om indragning av passet har fattats.

dighet. Om ett pass har dragits in, ska passinnehavaren eller den som innehar passet på en myndighets begäran överlämna passet till myndigheten.

25 §

Tillvaratagande av pass

Ett pass skall tillvaratas av den myndighet som dragit in passet eller på dennas begäran av en gränskontrollmyndighet.

25 §

Tillvaratagande av pass

I de fall som avses i 24 § 1 mom. tillvaratas passet av en passmyndighet som avses i 10 § eller av en polis- eller gränskontrollmyndighet.

29 §

Passregister

För utförande av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på polisen och en sådan finsk beskickning som avses i 10 § 2 mom. skall polisen föra ett register över pass och uppgifter som antecknats och införts i dem. Närmare bestämmelser om polisens personregister finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

För utförande av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på utrikesministeriet skall utrikesministeriet i egenskap av registeransvarig föra ett diplomat- och tjänstepassregister. I fråga om de uppgifter som skall införas i registret gäller vad som bestäms i 3 § 2 mom. och 3 § 3 mom. 2 och 3 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I fråga om utplåning av uppgifter gäller vad som bestäms i 23 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 23 § 2 mom. i nämnda lag. I fråga om behandling av personuppgifter tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

29 §

Passregister

För utförande av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på polisen, utrikesministeriet och en sådan finsk beskickning som avses i 10 § ska polisen föra ett register där det förs in sådana uppgifter om en persons identitet som avses i 3 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003), samt sådana passuppgifter, bilduppgifter och fingeravtrycksuppgifter i pass som avses i 3 § 3 mom. 2—4 punkterna i nämnda lag.

I fråga om användning av uppgifter i passregistret gäller vad som bestäms i 15, 16 och 16 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I fråga om utlämnande och utplåning av uppgifter i passregistret gäller vad som bestäms i 19 och 23 § i nämnda lag. I fråga om skyddet av sådana identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper gäller vad som bestäms i 10 a § i nämnda lag.

Utrikesministeriet och finska beskickningar har rätt att använda fingeravtrycksuppgifter i pass endast för fastställande av identitet och tillverkning av dokument, om inte något annat bestäms i lag. Utrikesministeriet och finska beskickningar har rätt att ta fingeravtryck av en registrerad och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som ta-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

gits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

30 §

30 §

Skydd av uppgifterna i den tekniska delen

Skydd av uppgifterna i den tekniska delen

När ett pass utfärdas svarar den utfärdande myndigheten för att passets uppgifter i maskinläsbar form stämmer överens med motsvarande visuellt synliga uppgifter i passet.

(upphävs)

Inrikesministeriet skall särskilt sörja för skyddet av passets uppgifter i maskinläsbar form. Inrikesministeriet skall också svara för det ovan avsedda skyddet i fråga om en tredje part som på uppdrag av ministeriet helt eller delvis registrerar sådana uppgifter som avses i 1 mom.

Utrikesministeriet svarar för det skydd som föreskrivs i 2 mom. i fråga om diplomatpass och tjänstepass samt pass som utfärdas av i 10 § avsedda beskickningar utomlands

35 §

35 §

Sjömanspass

Sjömanspass

För sökande, utfärdande, indragning och tillvaratagande av sjömanspass gäller vad som i denna lag bestäms om sökande, utfärdande, indragning och tillvaratagande av pass.

(upphävs)

_____
Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
_____

2.

Lag**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 22 augusti 2003 om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 3 § 3 mom., 10 a § och 23 § 1 mom. 2 punkten, sådana de lyder, 3 § 3 mom. delvis ändrat i lagarna 256/2006 och 672/2006, 10 a § i nämnda lag 672/2006 och 23 § 1 mom. 2 punkten i nämnda lag 256/2006, samt

fogas till 15 § ett nytt 3 mom., till 16 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 16 a §, till 19 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 529/2005 och 594/2005 och i nämnda lag 256/2006 samt i lagarna 538/2006 och 981/2007, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till 37 § ett nytt 6 mom., varvid det nuvarande 6 och 7 mom. blir 7 och 8 mom. och till 40 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

Föreslagen lydelse

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

I informationssystemet får även annan nödvändig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. polislagen registreras enligt följande:

1) för skötseln av polisens uppgifter enligt skjutvapenlagen (1/1998) nödvändig information om ansökan, tillstånd, polisens åtgärder, beslut, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion enligt nämnda lag (*uppgifter om vapentillstånd*),

2) för skötseln av polisens uppgifter enligt lagen om identitetskort (829/1999) nödvändig information om ansökan, beslut, tillstånd, polisens åtgärder, hinder, anmärkning och anmälan som avses i nämnda lag och för skötseln av polisens och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen (671/2006), uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass eller andra rese-dokument som har utfärdats av en finsk myn-

I informationssystemet får även annan nödvändig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 3 mom. i polislagen registreras enligt följande:

1) för skötseln av polisens uppgifter enligt skjutvapenlagen (1/1998) nödvändig information om ansökan, tillstånd, polisens åtgärder, beslut, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion enligt nämnda lag (*uppgifter om vapentillstånd*),

2) för skötseln av polisens uppgifter enligt lagen om identitetskort (829/1999) nödvändig information om ansökan, beslut, tillstånd, polisens åtgärder, hinder, anmärkning och anmälan som avses i nämnda lag och för skötseln av polisens, *utrikesministeriets* och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen (671/2006), uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass eller andra *resehandlingar*

dighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller tillvaratagits samt uppgifter om hinder mot utfärdande av pass och anmärkningar som hänför sig till passärenden (*uppgifter om identitetskort och pass*),

3) för identifiering av en person och för utarbetande av en handling som styrker identiteten, ett fotografi av personen och personens namnteckningsprov, som personen lämnat till polisen eller till en myndighet inom utrikesförvaltningen vid ansökan om ett tillstånd eller beslut som fotografiet och namnteckningsprovet behövs för; med personens samtycke får det fotografi och namnteckningsprov som registrerats i bilduppgifterna även användas för något annat förvaltningstillstånd eller beslut som personen ansökt om än för den handling som fotografiet och namnteckningsprovet har lämnats för (*bilduppgifter*),

4) i det syfte som anges i 4 kap. lagen om säkerhetsutredningar (177/2002), en anteckning om att en person har varit föremål för en begränsad säkerhetsutredning enligt nämnda lag samt den tidpunkt då utredningen lämnades och andra uppgifter som behövs för att specificera utredningen (*uppgifter om den lokala polisens säkerhetsutredningar*),

5) för skötseln av polisens uppgifter enligt lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) och lagen om ordningsvakter (533/1999) sådan nödvändig information om ansökan, beslut, kort, polisens åtgärder, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion som avses i lagen om privata säkerhetstjänster och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt sådan nödvändig information om ansökan, beslut, tillstånd, kort, polisens åtgärder, hinder, anmärkning och anmälan som avses i lagen om ordningsvakter och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den (*uppgifter för tillsynen över säkerhetsbranschen*),

6) för skötseln av uppgifter enligt 131 § i utlänningslagen (301/2004) i nämnda paragraf avsedda signalement på en i paragrafen

som har utfärdats av en finsk myndighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller tillvaratagits samt uppgifter om hinder mot utfärdande av pass och anmärkningar som hänför sig till passärenden (*uppgifter om identitetskort och pass*),

3) för identifiering av en person och för utarbetande av en handling som styrker identiteten, ett fotografi av personen och personens namnteckningsprov, som personen lämnat till polisen, *utrikesministeriet* eller till en myndighet inom utrikesförvaltningen vid ansökan om ett tillstånd eller beslut som fotografiet och namnteckningsprovet behövs för; med personens samtycke får det fotografi och namnteckningsprov som registrerats i bilduppgifterna även användas för något annat förvaltningstillstånd eller beslut som personen ansökt om än för den handling som fotografiet och namnteckningsprovet har lämnats för (*bilduppgifter*),

4) *för skötseln av polisens, utrikesministeriets och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen, fingeravtryck som enligt 6 a § i passlagen tagits av sökanden vid ansökan om pass (fingeravtrycksuppgifter i pass)*,

5) i det syfte som anges i 4 kap. i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002), en anteckning om att en person har varit föremål för en begränsad säkerhetsutredning enligt nämnda lag samt den tidpunkt då utredningen lämnades och andra uppgifter som behövs för att specificera utredningen (*uppgifter om den lokala polisens säkerhetsutredningar*),

6) för skötseln av polisens uppgifter enligt lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) och lagen om ordningsvakter (533/1999) sådan nödvändig information om ansökan, beslut, kort, polisens åtgärder, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion som avses i lagen om privata säkerhetstjänster och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt sådan nödvändig information om ansökan, beslut, tillstånd, kort, polisens åtgärder, hinder, anmärkning och anmälan som avses i lagen om ordningsvakter och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den (*uppgifter för tillsynen över säkerhetsbranschen*),

7) för skötseln av uppgifter enligt 131 § i utlänningslagen (301/2004) i nämnda paragraf avsedda signalement på en i paragrafen

avsedd utlänning samt uppgifterna i ett rese-dokument (*uppgifter för identifiering av utlänningar*),

7) för skötseln av uppgifter enligt lagen om penninginsamlingar (255/2006) nödvändig information om tillståndsansökningar, tillstånd, återkallade tillstånd, varningar och redovisningar samt om sökande och tillståndshavare och om dem som i praktiken anordnar penninginsamlingar och dessas ansvariga personer samt om kontrollåtgärder (*uppgifter för tillsynen över penninginsamlingar*).

10 a §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper skall den registeransvarige och tillståndsmyndigheten särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och annan behandling av dessa identifieringsuppgifter.

Den registeransvarige skall också svara för det ovan avsedda dataskyddet i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons

avsedd utlänning samt uppgifterna i ett rese-dokument (*uppgifter för identifiering av utlänningar*),

8) för skötseln av uppgifter enligt lagen om penninginsamlingar (255/2006) nödvändig information om tillståndsansökningar, tillstånd, återkallade tillstånd, varningar och redovisningar samt om sökande och tillståndshavare och om dem som i praktiken anordnar penninginsamlingar och dessas ansvariga personer samt om kontrollåtgärder (*uppgifter för tillsynen över penninginsamlingar*).

10 a §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska den registeransvarige och tillståndsmyndigheten särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och annan behandling av dessa identifieringsuppgifter.

Vid registrering eller annan behandling av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska det ses till att

1) de informationssystem, maskinvaror och programvaror som används för identifiering och behandling av identifieringsuppgifterna är säkra,

2) identifieringsuppgifterna är skyddade mot obehörig åtkomst och mot kränkningar, modifieringar och förfalskningar som avser identifieringsuppgifternas konfidentialitet och integritet samt annan behandling som sker av misstag eller i strid med lag, och

3) det vid identifiering och behandling av identifieringsuppgifter även i övrigt genomförs nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att identifieringen och behandlingen av identifieringsuppgifterna kan genomföras på ett sätt som tryggar dataskyddet och integritetsskyddet.

Den registeransvarige ska svara för det ovan avsedda dataskyddet också i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en per-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fysiska egenskaper.

sons fysiska egenskaper. Den registeransvarige svarar för att uppdragstagaren har samma skyldighet som den registeransvarige att skydda uppgifterna och för att uppdragstagaren inte har någon annan rätt att behandla uppgifterna.

15 §

Användning av uppgifter för det ändamål som uppgifterna har samlats in och registrerats för

---

Rätt att använda i 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass har endast den som oundgängligen behöver dem för skötseln av sina arbetsuppgifter.

16 §

Användning av uppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för

---

Bestämmelser om användningen av fingeravtrycksuppgifter finns i 16 a §.

16 a §

Användning av fingeravtrycksuppgifter i pass för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för

Polisen får använda i 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för endast om uppgifterna behövs för utredning av identitet i samband med ett visst uppdrag som hör till polisen och som nödvändigt kräver att identiteten styrks. Rätt att använda uppgifterna har endast den som oundgängligen behöver dem för skötseln av sina arbetsuppgifter.

Polisen har rätt att i de situationer som avses i 1 mom. ta fingeravtryck av en registrerad och jämföra dem med registrerade fing-

eravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut i 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass som endast till de myndigheter som avses i 1 mom. 3, 4, 7 och 8 punkten för styrkande av identitet och konstaterande av ett dokumentets äkthet, när det behövs för behandling av ärenden som gäller en persons inresa, vistelse i landet eller utresa. Den som är berättigad att lämna ut uppgifter har rätt att ta fingeravtryck av en registrerad och jämföra dem med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

---

23 §

Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden skall uppgifter utplånas enligt följande:

---

2) av uppgifterna om identitetskort och pass, av uppgifterna för tillsynen över säkerhetsbranschen samt av uppgifterna för tillsynen över penninginsamlingar, uppgifter om beslut då tio år har förflutit sedan beslutet fattades eller förföll eller den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut, uppgifter om hinder, anmärkningar och kontroll samt andra registrerade uppgifter då tio år har förflutit sedan uppgiften antecknades,

---

23 §

Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden skall uppgifter utplånas enligt följande:

---

2) av uppgifterna om identitetskort och pass, *av fingeravtrycksuppgifterna i pass*, av uppgifterna för tillsynen över säkerhetsbranschen samt av uppgifterna för tillsynen över penninginsamlingar, uppgifter om beslut då tio år har förflutit sedan beslutet fattades eller förföll eller den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut, uppgifter om hinder, anmärkningar och kontroll samt andra registrerade uppgifter då tio år har förflutit sedan uppgiften antecknades,

---

37 §

Utlämnande av uppgifter inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

---

I 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass får dock lämnas ut endast under de förutsättningar som i 16 a § anges i fråga om användningen av uppgifterna.

---

40 §

Annat utlämnande av uppgifter till utlandet

I 3 § 3 mom. 4 punkten avsedda fingeravtrycksuppgifter i pass får dock lämnas ut endast under de förutsättningar som i 16 a § anges i fråga om användningen av uppgifterna.

---

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*

3.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 136 § 3 och 4 mom. och 202 a §,
 sådana de lyder i lag 673/2006,
ändras 138 § 2 mom. samt
fogas till lagen en ny 133 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap

**Resedokument som beviljas utlännningar i
Finland**

133 a §

Tillämpning av passlagen

Passlagens (671/2006) bestämmelser om passets säkerhetsdetaljer, tagande av fingeravtryck, passets tekniska del, kontroll av uppgifter i den tekniska delen, skydd av uppgifter i den tekniska delen och avläsning av fingeravtryck i den tekniska delen tillämpas också på resedokument som avses i detta kapitel. Fingeravtryck som lagrats i den tekniska delen i ett främlingspass eller ett resedokument för flykting får, utöver vad som bestäms i passlagen, avläsas även av Migrationsverket för konstaterande av ett dokumentets äkthet och fastställande av identitet, när utförandet av de uppgifter som föreskrivs för verket i lag förutsätter det.

136 §

*Innehållet i främlingspass och i resedokument
för flykting*

136 §

*Innehållet i främlingspass och i resedokument
för flykting*

Angående säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i främlingspass och resedo-

-----
 (upphävs 3 och 4 mom.)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kument för flykting gäller vad som bestäms i rådets förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriskä kännetecken i pass som utfärdats av medlemsstater. På pärmen till ett pass med ett biometriskt kännetecken finns en symbol som utvisar detta.

Certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i passets tekniska del utfärdas av Befolkningsregistercentralen.

138 §

Indragning av främlingspass och resedokument för flykting

Ett främlingspass eller ett resedokument för flykting kan indras, om

1) det har förstörts eller om anteckningarna i det har ändrats,

2) det sedan passet eller dokumentet beviljades har framkommit omständigheter som vid prövning av om ett sådant pass eller dokument kan beviljas sannolikt skulle ha lett till att det hade förvägrats, *eller om*

3) passet eller dokumentet används eller innehas av någon annan än den som det har beviljats.

138 §

Indragning av främlingspass och resedokument för flykting

Ett främlingspass eller ett resedokument för flykting kan *dras in*, om

1) det har förstörts eller om anteckningarna i det har ändrats,

2) det sedan passet eller dokumentet beviljades har framkommit omständigheter som vid prövning av om ett sådant pass eller dokument kan beviljas sannolikt skulle ha lett till att det hade förvägrats,

3) passet eller dokumentet används eller innehas av någon annan än den som det har utfärdats för, *eller*

4) *Befolkningsregistercentralen av särskilda skäl har återtagit ett certifikat som hänför sig till säkerställandet av äktheten och integriteten hos uppgifterna i dokumentets tekniska del eller till avläsning av fingeravtryck.*

202 a §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper skall den registeransvarige, tillståndsmyndigheten och handläggaren särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och

202 a §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

(upphävs)

annan behandling av dessa identifieringsuppgifter.

Den registeransvarige skall också svara för det ovan avsedda dataskyddet i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper.

*Denna lag träder i kraft den _____ 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*

4.

Lag**om ändring av lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 4 b § och 7 § 1 mom., sådana de lyder, 4 b § i lag 674/2006 och 7 § 1 mom. i lag 618/2007, samt
fogas till lagen en ny 3 a § och till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 305/2004, 620/2006 och i nämnda lag 618/2007, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Användning av fingeravtrycksuppgifter i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting

De fingeravtrycksuppgifter som avses i 7 § 1 mom. och som registrerats i delregistret för främlingspass och resedokument för flykting får, med avvikelse från vad som föreskrivs i 3 § 3 mom., förutom av den som i huvudsak ansvarar för registret användas endast av polisen, tullverket och gränsbevakningsväsendet. Fingeravtryck får användas endast för fastställande av identitet och tillverkning av främlingspass eller resedokument för flykting. Polisen har dessutom rätt att använda fingeravtrycksuppgifter på det sätt som föreskrivs i 16 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

Vid avläsning av fingeravtryck får fingeravtryck tas av en registrerad, och dessa får jämföras med registrerade fingeravtryck. Uppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

4 b §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper skall den registeransvarige särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och annan behandling av dessa identifieringsuppgifter.

Den registeransvarige skall också svara för det ovan avsedda dataskyddet i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper.

7 §

Uppgifter som registreras

I utlänningsregistret får i den mån det är nödvändigt som identifieringsuppgifter om en

4 b §

Skydd av identifieringsuppgifter som grundar sig på fysiska egenskaper

Vid registrering eller annan behandling av sådana identifieringsuppgifter i elektronisk form som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska den registeransvarige särskilt sörja för dataskyddet vid registreringen och annan behandling av dessa identifieringsuppgifter.

Vid registrering eller annan behandling av identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper ska det ses till att

1) de informationssystem, maskinvaror och programvaror som används för identifiering och behandling av identifieringsuppgifterna är säkra,

2) identifieringsuppgifterna är skyddade mot obehörig åtkomst och mot kränkningar, modifieringar och förfalskningar som avser identifieringsuppgifternas konfidentialitet och integritet samt annan behandling som sker av misstag eller i strid med lag, och

3) det vid identifiering och behandling av identifieringsuppgifter även i övrigt genomförs nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att identifieringen och behandlingen av identifieringsuppgifterna kan genomföras på ett sätt som tryggar dataskyddet och integritetsskyddet.

Den registeransvarige ska också svara för det ovan avsedda dataskyddet i fråga om en tredje part som på uppdrag av den registeransvarige helt eller delvis registrerar identifieringsuppgifter som grundar sig på en persons fysiska egenskaper. *Den registeransvarige svarar för att uppdragstagaren har samma skyldighet som den registeransvarige att skydda uppgifterna och för att uppdragstagaren inte har någon annan rätt att behandla uppgifterna.*

7 §

Uppgifter som registreras

I utlänningsregistret får i den mån det är nödvändigt som identifieringsuppgifter om

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

person som avses i 5 eller 6 § införs ärendets nummer eller klientens nummer, namn, fotografi, namnteckningsprov, utlåtande om DNA-test och jämförelser av fingeravtryck, kön, födelsedatum, födelseort och födelse-land, personbeteckning och utländskt person-nummer eller någon annan utländsk beteckning för identifiering av personen, uppgifter om medborgarskap och nationalitet, *uppgifter om yrke, utbildning och språkkunskaper, uppgifter om civilstånd och familjeförhållanden, hemkommun, adress och andra kontaktuppgifter samt uppgifter om resedokument och om de kort enligt 96 § i utlänningslagen som visar att ett ansökningsärende är anhängigt.*

---

en person som avses i 5 eller 6 § införs ärendets nummer eller klientens nummer, namn, fotografi, namnteckningsprov, *fingeravtryck som tagits av en person som ansöker om främlingspass eller resedokument för flykting*, utlåtande om DNA-test och jämförelser av fingeravtryck *samt* uppgift om kön, födelsedatum, födelseort och födelse-land, personbeteckning och utländskt person-nummer eller någon annan utländsk beteckning för identifiering av personen, *uppgift* om medborgarskap och nationalitet, yrke, utbildning, språkkunskaper, civilstånd och familjeförhållanden, hemkommun, adress och andra kontaktuppgifter samt *uppgift* om resedokument och de kort enligt 96 § i utlänningslagen som visar att ett ansökningsärende är anhängigt.

---

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller inte fingeravtryck som tagits av en person som ansöker om främlingspass eller resedokument för flykting, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

---

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*

Lag

om ändring av hittegodslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hittegodslagen av den 26 augusti 1988 (778/1988) 22 och 24 § som följer:

Gällande lydelse

22 §

Överlämnande av hittegoods till polisen

Egendom som tillställts en hittegoodsbyrå skall omedelbart överlämnas till polisen, om det är förbjudet att förvärva eller inneha godset eller om detta kräver tillstånd av myndighet.

24 §

Förstörande av hittegoods

Med egendom som nämns i 18 § 1 mom. 1—3 punkten skall en hittegoodsbyrå förfara på det sätt som stadgas i 2 mom. i samma paragraf.

Föreslagen lydelse

22 §

Överlämnande av hittegoods till polisen

Identitets- eller tillståndsbevis som utfärdats av polisen eller egendom som det är förbjudet eller det krävs tillstånd av en myndighet att förvärva eller inneha, och som lämnats till en hittegoodsbyrå, ska omedelbart överlämnas till polisen.

24 §

Förstörande av hittegoods

En hittegoodsbyrå ska förstöra egendom som avses i 18 § 1 mom. 1—3 punkten på det sätt som bestäms i 2 mom. i samma paragraf. Identitets- och tillståndsbevis som utfärdats av polisen får dock inte förstöras.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
—————